

Busstation byggs om i Bjurholm

Barn, bussar och bilar huller om buller på busshållplatsen. Affärskunder som kommer och går. Situationen har länge upplevts ohållbar.

– Många har uttryckt oro. Jag tror alla känner en lättnad. Tack och lov har ingen olycka hänt, säger Elisabeth Lundberg, kioskföretagare.

Sidan 20

Bengt visar upp sina brobilder

Sidorna 4–5

Annie Lööf besöker Volvo lastvagnar.

Näringsminister besöker Umeå

Sidan 6

14

år har Sorsele Masters i golf spelats.

Sidan 26

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Karin Olsson är mästarinna inom ett anrikt men ovanligt hantverk. I år firar hon 20 år som företagare i Vännäs. "Dockan med femtiotalsinspirerade kläder och munter uppsyn är en favorit."

Sidorna 12–13

MÅNGA OCH STORA – REKORDBRA FISKE I VINDELÄLVEN

Sidan 14

Kontakta våra
Virkesköpare

Vännäs, Bjurholm, Nordmaling,
Lycksele, Åsele
Anders Ohls
Tel: 070-600 69 19

Vännäs, Vindeln, Umeå,
Lycksele, Robertsfors
Rolf Sandberg
Tel: 070-600 21 15

N.K. LUNDSTRÖMS

TRÄVAROR-AB

*"Vi har förädlat den västerbottniska
skogsråvaran sedan 1931!"*

Tvårabäck 20 • SE-911 91 Vännäs • www.nkltra.se • Tel: 0935-305 00

Redaktionens rader

Gunnar Eriksson
gunnar.eriksson@vasterbottningen.se

”Vi bor där vi bor – knappast under pistolhot – och då är det snart bara att kavla upp ärmarna och ladda för ännu en vinter.

Vinterångesten ett mentalt problem!?

Surströmmingspremiär, skolstart, stugsista i morgon, de första björnarna är fällda och nu får även älgarna passa sig, vinteridrotterna befinner sig i förberedelseskedet och det mörknar allt tidigare på kvällarna.

Hösten är här!

Detta precis som varje år vid den här tidpunkten och det känns alltid lite segt och trist, lite ångestladdat och vissa börjar redan nu bäva för vad som komma skall:

Beckmörker! Snö! Kyla!

Tyvärr måste jag medge att jag till (för) stor del tillhör den kategorin.

Jag tillhör majoriteten som trivs och fungerar bäst under den ljusa årstiden och tycker att vinterhalvåret blir tuffare ju äldre jag blir, men vi bor där vi bor – knappast under pistolhot – och då är det snart bara att kavla upp ärmarna och ladda för ännu en vinter.

Detta med allt vad det innebär, men där det faktiskt också går att hitta mängder av russin i tillvaron. Självklart kan exempelvis ni skidåkare, skoterförare och allt vad det är börja preparera för er ”ljusa” årstid, den vintriga.

Även om jag inte i någon större omfattning nyttjar snön så kan faktiskt även jag hitta plus med mörkhöst och kallvinter och det framför allt i ett lägre och vettigare livstempo.

Jag har färre måsten och åtaganden under vintrarna och kan då få mer tid över till socialt umgänge, bokläsning och mycket annat som jag inte hinner med i den utsträckning jag önskar under somrarna.

Ibland kan jag sakligt också tänka så, se vinningen i den lugnare halvårsperioden som kommer om några månader och då undrar jag vad jag klagat på, vad jag grugar för, varför ångesten gör sig påmind. Varför?

Till största delen tror jag att det är ett mentalt spöke som etsat sig fast i takt med att jag blivit äldre, men visst fasen är det ett helsicke om man snöat in, om man fryser så att man skakar och så, men det är bara att anpassa sig.

Åter – det är ingen som tvingar mig att bo här!

Jag har bott här i hela mitt liv (hittills) och borde i än större utsträckning kunna uppskatta våra skiftande och rejäla årstider och klimat i en jämförelse med brodern som efter mer än 20 år i 08-regionen nog aldrig kommer att förlika sig med regn/blåstårstiden som där påstås vara vinter.

Visst tusan är det då bra att som här i norr ha antingen eller, ha en riktig vinter och hitta vinningarna i det.

Jag bestämmer mig därför här och nu för att gå och kommande vinter med mer en positiv inställning och se möjligheterna i det hela.

Påminn mig gärna om detta när jag klagat eller tjuvar till.

Jessica Tavelin, Umeå, nyutbildad lastbilschaufför, tog chansen att testa att köra grävmaskin för första gången på mässan i Fällfors. ”Kul, men jag trivs nog bättre med lastbil”, konstaterade hon.

Foto: ERIC NORDLUND

Tung mässa nådde målet

FÄLLFORS. Samec-mässan, som riktade in sig mot den tyngre, yrkesbaserade fordonsparken, lockade nästan 10 000 besökare. – Vi nådde vårt mål och är naturligtvis väldigt nöjda, säger mässgeneralen Carola Marklund, som utlovar en ny mässa om ett år.

Carola räknar och lägger ihop; torsdag 1 253 besökare, fredag 3 891, lördag 4 752.

– Det blir totalt 9 896 besökare på mässan, målet var 10 000, konstaterar hon.

Skelleteam-mässan AB, som står bakom Samec-mässan, och där Carola Marklund är vd, har jobbat länge för att få till stånd en yrkesinriktad mässa för tunga fordon. Meningen var att den skulle ha premiär för ett år sedan, men då ställde man in.

Efter att ha jobbat så länge får att få ihop en mässa, hur känns det nu när mässan är genomförd?

– Det är ju jättekul, såklart! Vi har verkligen brunnit för

9896

personer besökte
Samec-mässan. Bara
104 stycken från målet
på 10 000.

den här mässan, och nu när det gick så bra känns det fantastiskt.

Förutom antalet besökare, vad har du för indikationer på att det gått bra?

– Bra respons från både besökare och utställare. Jag vet att många goda affärer har gjorts, många utställare har affärer att räkna på nu när de kommit hem.

Kan du redan nu säga att mässan återkommer nästa år?

– Ja, det kan jag. Efterfrågan finns, inte minst tack vare det unika området på Skellefteå Drive Center, med asfalt för utställningen och hur mycket mark som helst att testa maskinerna på. Det är unikt för Sverige, säger en nöjd mässgeneral.

ERIC NORDLUND

Oskar Lundmark, Hjoeggböle, precis efter provkörningen av långtradaren Volvo FH 16 med 750 hästkrafter. ”Bekvämt hytt, men inte så stark som jag trodde”, tyckte Oskar.

Västerbottningen

Besöksadress: Kylgränd 4B, Umeå
Postadress: Box 3053, 903 02 Umeå
Telefon: 090-711 380 Fax: 090-711 389
Redaktionen: redaktionen@vasterbottningen.se
Debatt: debatt@vasterbottningen.se
Mail: fornamn.efternamn@vasterbottningen.se
Tryck: Daily Print, Umeå. www.dailyprint.se
Tidningar i Norr AB, Box 3053, 903 02 Umeå
Ansvarig utgivare: Jonatan Hjort, vd, 090-711 382, 073-818 00 06
Företagsannonser: Display Umeå AB, 090-71 15 00
Privatannonser: www.vasterbottningen.se

Prenumerationspris: 545,-/helår, 329,-/halvår
Bankgironummer: 5272-3426
Distribution: Vid utebliven eller försenad tidning: Mejla prenumeration@vasterbottningen.se eller ring 090-711 381

Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren. Besök oss gärna på webben: www.vasterbottningen.se Västerbottningen är medlem i TidningsUtgivarna (TU). Utplagan är TS-kontrollerad.

Gunnar Eriksson
Redaktör
090-711 396

Peter Kärr
Reporter
090-711 383

Fredrik Bjärnesand
Reporter
090-711 393

Eric Nordlund
Reporter
0910-376 41

Rolf Sjödin
Prenumerations-
säljare
090-711 387

Gun Fahlén
Ekonomi/
Prenumeration
090-711 381

NYFIKEN PÅ POLITIK?

Anmäl dig till vår politikskola här!

Undrar du hur det går till när beslut fattas och hur man gör för att påverka?

Välkommen till fem intressanta träffar där du bland annat får veta mer om politikens uppdrag i vårt demokratiska system, hur beslut fattas i kommunen och politikens relation till medierna.

Start: **Måndag 9 sept 18.30**
Plats: **Skolgatan 48** (ing fr gården)
Anmälan: umea@sv.se
Vid frågor, kontakta eric.bergner@umea.se eller 070-675 73 30

Världens Barn

Radiohjälpen 90 1950-6

Vi når fram till världens barn – din gåva gör det möjligt

varldensbarn.se

Vi vill värna
den svenska folkkyrkan.
Vännäsbor,
rösta i kyrkovalet den 15 sept.

Läs mer på vår hemsida:
www.centerpartiet.se/vannas

Ett hållbart val
CENTERPARTIET

WWW.AUTOPARTS.SE

Vi säljer stål i hanterbara längder!

AUTOPARTS
Formvägen 8 • 090-18 96 96

Geblood.nu

BLODGIVNING I SVERIGE

Folkomröstning om Västerbottens sjukvård

Räkna med mig!

Nu kan du visa Västerbottens politiker att smärtgränsen är nådd. Den 8 september får vi – för första gången någonsin i Sverige – folkomrösta i en sjukvårdsfråga.

Ta den chansen. Rösta JA för en trygg och rättvis vård – i hela Västerbotten.

Ett hållbart val
CENTERPARTIET

Läs mer om folkomröstningen på centerpartiet.se/vasterbotten

Gör som många andra - läs Västerbottningen!

*Jag vill ge bort
en prenumeration
eller teckna en egen!*

6 månader
329 kr

Kryssa!

12 månader
545 kr

Ny prenumerant

Adress

PostadressTelefon - även riktnr.

.....

Betalare (om annan än ovan):.....

Adress

PostadressTelefon - även riktnr.

Personuppgiftsansvarig: 090-711 381, Gun Fahlén

VN6_VN12

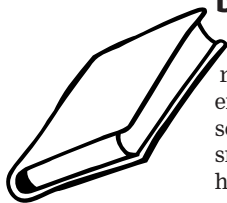
Porto
betalt

Västerbottningen

Svarsförsändelse
Kontonummer 900141500
908 50 Umeå

Dorotea IF gör danssatsning

DOROTEA. Dorotea IF har genom åren arrangerat danser på orten men intresset från allmänheten har varit lite vacklande. Nu ska en nysatsning göras med större band och förhoppningsvis då även fler besökare. 400 personer hoppas man ska dyka upp och vilja svänga sina lurviga. Först ut är dansbandet Jannez som spelar denna kväll.

Bjurholmare och Doroteabor flitiga biblioteksbesökare

LÄNET. Västerbottningarna ligger i topp när de gäller att låna böcker och besöka bibliotek jämfört med resten av landet. Det visar en undersökning från Svensk biblioteksforening. I Bjurholm är invånarna extra flitiga biblioteksbesökare. Där lånar Bjurholmsborna i snitt 13,1 böcker eller andra medier per person och år. Även barnen i Bjurholm toppar landets statistik i utlåning med 50,7 böcker per barn och år i snitt. Även Dorotea har läsflitiga barn. 42,8 barnböcker är snittet per barn och år. Det är rikets femte högsta siffra på barnboksutlåning. Dessutom har biblioteket i Dorotea högst personaltäthet i landet.

Broarna – symbol för enighet

VÄNNÄS. Sune Jonssons bok "Brobyggarna" är i år föremål för den regionala kulturcirkeln Umeåregionen läser.

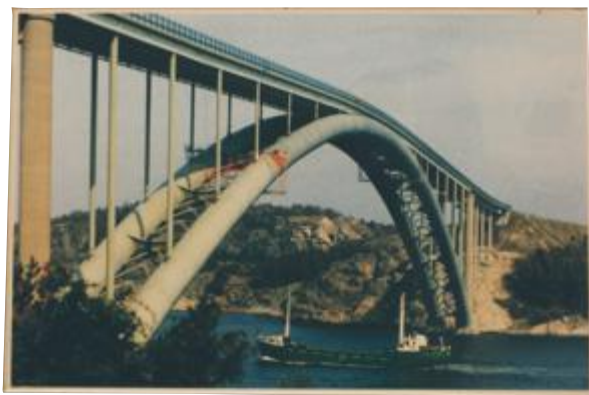
– Broar är en stark symbol för samförstånd över gränser, säger Bengt Nilsson, dokumentärfotograf, vars vandringsutställning nått Vännäs.

Umeåregionen läser handlar om att samla människor kring en gemensam läsoplevelse. Årets upplevelse, Sune Jonssons bok "Brobyggarna", handlar om uppförandet av andra Tallbergsbron vid Nyåker på 1910-talet.

– Sune Jonsson var en fantastisk fotograf, men hans bok är minst lika fantastisk, Sune var en språkmänniska med förmåga att gestalta i bilder, säger Bengt Nilsson som visar upp en samling dokumentära brobilder på biblioteken runt om i Umeåregionen.

Bengt har ett helt yrkesliv bakom sig i fotobranschen och beskriver sig som en hängiven dokumentärfotograf med förkärlek för naturen. Intresset för broar väcktes när Bengt som ung fick tillfälle att färdiga en gammal bro i hemtrakten av Jokkmokk, där Vattenfall skulle riva för att bereda plats för en större passage.

– Samma år som jag tog bilden av Akkatsbron, 1969, skrev Sune Jonsson sin stora roman om bygget av

Almöbron, en av tre broar i Tjörnbroliden, som invigdes 1960 och rasade klockan 01:30 den 18 januari 1980 då brospannet blev påkört av bulkfartyget Star Clipper. Bron brast och hela vägbanan på 278 meter ramlade ner i vattnet. Bengt tog bilden 1972.

andra Tallbergsbron.

En annan bild som Bengt tagit med i utställningen är gamla Almöbron vid Tjörn, som rammades av ett fartyg 1980 och gav upphov till en katastrof som ännu ger kalla kärar längs ryggraden på många.

– Min mening har inte varit att visa de största och väldigaste broarna utan att välja sådana som har en särskild betydelse.

Senaste brobilden är från i våras och togs under en resa till Bosnien-Hercegovina. Det är den berömda Neretvabron vid Mostar, som föll offer för bomberna under inbördeskriget, men återuppgjordes 1993.

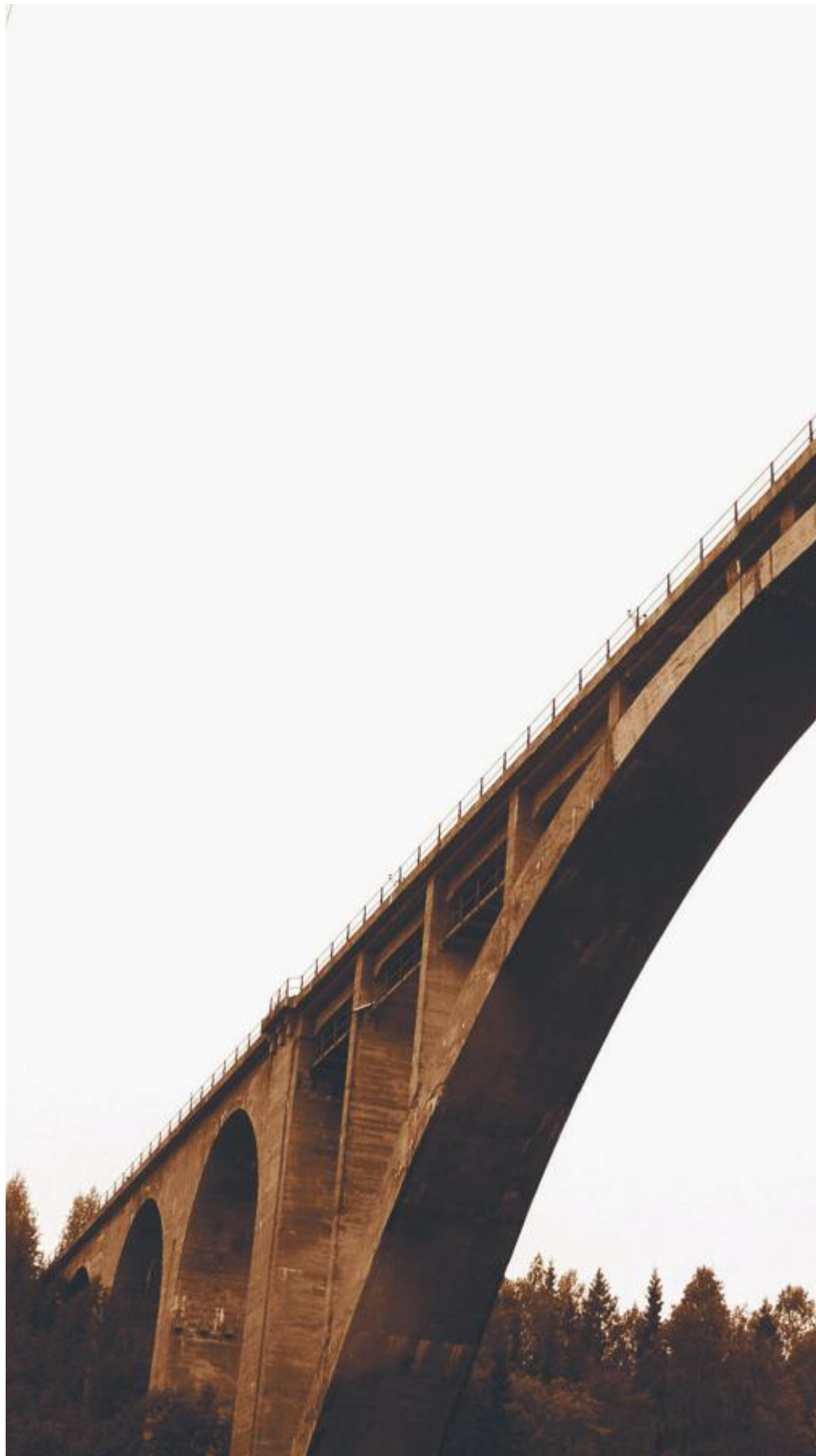
– Bron är från 1500-talet och hade överlevt både napoleonkrigen och första och andra världskriget, men inbördeskriget klarade den inte.

Bengt utställning heter Gamla och nya broar över stora och små vatten. Den finns att beskåda på Vännäs bibliotek till och med den 27 september, varefter den fortsätter till biblioteken i Obbola, Holmsund och Ålidhem.

FREDRIK BJÄRNESAND

Västerbottningen 21 december 2012.

Andra och mellersta Tallbergsbron. "Jag måste säga att Tallbergsbroarna är imponerande, och sedan

Bengt Nilsson, dokumentärfotograf, i samband med hängningen av brobilder på biblioteket i Vännäs.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Umeåregionen läser

✓ Umeåregionen läser är ett projekt som handlar om att under ett år genom bokcirkel, temakvällar, utställningar, vandringar och andra kulturella aktiviteter, samla regionens invånare kring en gemensam läsoplevelse.

✓ Årets bok är Sune Jonssons "Brobyggarna", som utspelar sig 1916-1919 under byggandet andra Tallbergsbron över Öre älv, ovanför Nyåker i Nordmalings kommun.

✓ Sune Jonsson (1930-2009) var en internationellt känd och erkänd dokumentärfotograf och författare från Nyåker, som sedan 1968 arbetade som fältetnolog och fotograf vid Västerbottens museum i Umeå. Brobyggarna utkom 1969.

✓ Höstens program omfattar förutom Bengt Nilssons fotoutställning även berättarföreläsningen "Brobyggarna" med Greger och Sigrid Ottosson, samt föredrag om Sune Jonsson som fotograf, om spanska sjukan, brobyggarfika, med mera.

✓ Umeåregionen läser genomförs i samarbete mellan bibliotek, studieförbund, muséer, universitet och privata aktörer.

✓ Mer information finns på: minabibliotek.se/umearegionen-laser

26 invånare ökade Vilhelmina med under första halvåret 2013 enligt SCB.

Snickeriet i Flarken totalförstört

FLARKEN. Vid lunchtid i måndags började snickeriet i Flarken brinna. Nu är snickeriet, med en nyrenoverad lägenhet på vindsvåningen, helt uppbrunnet. – Det känns jobbigt som bara den, säger Niklas Malmberg, anställd på snickeriet och lägenhetsinnehavaren till Västerbottens Mellanbygd. Det var i måndags som en brand startade i ett fläktrum som hela snickeriet antändes. Brandkåren, som skickat fem insatser från Umeå, Robertsfors, Botsmark, Änåset och Skellefteå, var chanslösa. Vid sjutiden på kvällen fanns bara skalet kvar.

man läst Sune Jonsson får de en mycket djupare mening. Jag och frun brukar göra utflykter dit, då och då.”

Foto: BENGT NILSSON

Akkatsbron. Bro över Lilla Luleälven vid Bengts uppväxttrakter i Jokkmokk som fick honom att intressera sig för att fotografera broar. Bilden togs 1969, året därpå revs byggnaden.

Bron över Neretva i Mostar, Bosnien-Hercegovina. Maj 2013.

Många nyfikna hade samlats på Pärnan i Örträsk för informationsträffen där många positiva utvecklande framtids-punkter avhandlades med företrädare från såväl Lycksele som Bjurholm kommun samt Vattenfall på plats.

Foto: ÅKE RUNNMAN

Positiva Örträskare

ÖRTRÄSK. Ett stort antal intressenter träffades nyligen i Örträsk för att diskutera de projekt och positiva vindar som sedan snart två år tillbaka blåser i bygden.

Totalt hade ett 60-tal personer samlats på Pärnan i Örträsk.

Detta till träffen som initierats av Lycksele kommuns tillväxt- och planeringsutskott och dess ordförande Gunilla Johansson.

På plats var företrädare från Lycksele kommun och bland annat stiftade tillträdande kommunchefen Rickard Sundbom bekantskap med denna del av kommunen.

Ett av de mycket aktuella projekten i bygden stavas tillkomsten av bredband.

– Södra fiberlänken kallar vi det, berättade Bert-Ove Bäckman om projektet med tillhörande grävning från Lycksele ned till Örträsk.

Under detta år 2013 ska man hinna förbi Knaften och till Vänjaurträsk.

Nästa år ska man vara framme vid slutmålet på båda sidorna om Örträsksjön för en total kostnad av tolv miljoner kronor.

Bygden har tidigare haft stora problem med strömförsörjningen med mängder av irriterande avbrott.

”Södra fiberlänken kallar vi det.

Bert-Ove Bäckman

12 miljoner kronor kostar det pågående projektet som ger Örträsk efterlängtat bredband under nästa år.

Vattenfall har jobbat med att åtgärda det hela och verkar glädjande nog ha lyckats mycket bra. Vattenfall var också representerade på denna träff och redogjorde för det hela.

Grannkommunen Bjurholm var också på plats i akt och mening att visa upp sig och visa sin välvilja till ett fortsatte samarbete över kommungränserna.

Magnus Andersson, projektledare för Örträskbygdens framtid, redogjorde för sitt jobb som han inledde i juni månad.

Det handlar bland annat om boende, företagande, turism, marknadsföring av bygden och en hel del annat.

Kommunens Greger Jonsson redogjorde för planer och projekt i Öreälven med bland annat en utveckling av fisket och kanotingen och berättade också att det i Vargåhedstjärn just utanför Västra Örträsk anläggs bryggor, dass, vindskydd och en ny väg för handikappvänligt fiske.

Det är med andra ord mycket på gång i Örträskbygden där det sedan några år tillbaka spirar en ljus framtidstro inramat av en mycket god stämning.

GUNNAR ERIKSSON

Röster från riksdagsbänken

Helen Pettersson
helen.pettersson@riksdagen.se

Att stapla upp nästa års ved är en underskattad sysselsättning.

Reflektioner från vedbacken

Så har sommaren passerat. Som vanligt gick den allt för fort, men för en gångs skull hann jag med allt jag hade föresatt mig.

Detta av den mycket enkla anledningen att jag inte hade föresatt mig någonting alls förutom vedhanteringen på släktgården.

Det där att ägna några veckor åt att gå med röjsåg och motorsåg, fälla, kapa, klyva, lada in vinterveden och stapla upp nästa års ved är en underskattad sysselsättning i dagens tempofyllda värld. I alla fall om ni frågar mig.

Få saker i världen får mig att så totalt rensa huvudet. Att fokusera på att kapa stockar i lämpliga 35 centimeters-kubbar ger nämligen just den effekten. Hjärnan bearbetar och sorterar året som gått, fokus ligger på det du har i händerna, och kroppen blir helt slut av arbetet, så man sover som en trygg hundvalp om nätterna. Ljuvligt.

Njutningen av ett direktresultat går inte heller att överdriva. Som politiker jobbar man ju oerhört långsiktigt, så tillfredsställelsen att se det faktiska resultatet i slutet av dagen är underbart.

Dessutom har jag haft många timmar för reflektion och eftertanke. Många spridda ämnen har passerat genom huvudet, och jag tänkte dela med mig av en del av dem:

✓ Ett är givetvis problemet, enligt mig, med att så många i vårt samhälle i dag helt har tappat kontakten med naturen och med glesbygden. Flera generationer tillbaka har bott och levt i städer. I dag sitter de människorna inte sållan och fattar beslut om hela landet. Det blir inte alltid så bra. Vi har annorlunda förutsättningar i glesbygd, för företagande, för jordbruk, för valfrihet, ja, för självaste livet. Har man inte full insikt om de förutsättningarna som gäller så slår det fel ibland. Och det ser vi.

✓ Vilket vansinnigt slöseri det är att vi har en arbetslöshet som bitit sig fast på så extremt höga nivåer. Det är ju inte så att saknas arbetsuppgifter att utföra. Vågar, bostäder och järnvägar behöver byggas, skog behöver röjas, vi behöver fler som arbetar inom skolan, vården och omsorgen. Ändå händer ingenting. Det är inget annat än ett politiskt haveri.

✓ På tal om politiska haverier. Vargfrågan har jag skrivit om flera gånger förut. Inte heller där händer någonting. Stammen ligger nu troligen på minst 400 djur. Skadorna ökar. Junseletiken är tillbaka i Junsele. Och regeringen har ingen plan för någonting.

✓ Och hur hamnade vi i en folkomröstning i vårt län? Om den budgetfråga i landstinget. Ja, jag vet att frågan berör många. En del tycker det är bra med förändringen, andra inte. Om den förändring man genomfört faller av resultatet från folkomröstningen så måste det tas resurser någon annanstans för att klara det. Så varifrån ska man ta dem? På bekostnad av vad? Ska den nya budgetposten också resultera i en folkomröstning? Självklart ska jag rösta, och det blir ett nej. Vi väljer ledning vart fjärde år i de allmänna valen. De beslut som de måste fatta under mandatperioden ska absolut debatteras, och i vissa fall kanske ändras. Men det är inte hållbart att göra det på det här sättet.

Och apropå reflektion och eftertanke. Snart dags för älgjakt. Peta i en brasa på kyligt morgonpass, höra hunden skälla, pulsen när det kommer närmare, den eviga väntan när skallet tystnar eller drar åt annat håll. Må hösten möta er gott, i dignande kantarellmarker, på lingonhyggen eller på passet!

Näringsministern till Volvo lastvagnar

UMEÅ. Umeå får i dag, fredag, besök av näringsminister Annie Lööf (C). Besöket inleds på Volvo lastvagnar, från vilken ministern i somras fick en inbjudan av metallklubben med anledning av att lastbilskoncernen ånyo utreder hyttmonterings effektivitet och lönsamhet i Umeå jämfört med Göteborg och belgiska Gent. Oron gäller hela den norrländska industrins framtid, varvid bland annat transportstöden anses spela en viktig roll.

Ministervisiten i Umeå avslutas på Humlab, Designhögskolan, som är en mötesplats för humaniora, kultur och informationsteknik vid Umeå universitet.

FREDRIK BJÄRNESAND

Annie Lööf, näringsminister.

Foto: REGERINGEN.SE

Välbesökt Hörneforsdag

HÖRNEFORS. Sommarens upplaga av Hörneforsdagen blev en trivsam och på alla sätt lyckad tillställning.

– Enklast summerar vi väl det med ordet succé, det behövs inte sägas så mycket mer, tycker samordnaren Kenneth Hedlund och syftar främst på den rikliga tillströmningen av människor, men också på det sagolika vädret och alla aktiviteter.

– Det har nog aldrig tidigare varit så mycket folk på en Hörneforsdag och har varit idel positiva omdömen och ryggdunkningar från såväl besökare som de på olika sätt engagerade.

Nästa år...

– Du, nu hämtar vi andan, nästa år får bli en senare fråga, säger Kenneth som tidigare sagt att detta var hans sista år i den ansvariga rollen.

– Vi inblandade ska ha ett möte här framöver för att utvärdera årets Hörneforsdag och blicka fram mot nästa år. Sen får vi se, menar Kenneth och det låter faktiskt som han trots allt lämnar en liten öppning för en fortsättning.

GUNNAR ERIKSSON

Det har nog aldrig tidigare varit så mycket folk på en Hörneforsdag och har varit idel positiva omdömen.

Kenneth Hedlund

Västerbottningens Rolf Sjödin fick många besök i sitt tält under Hörneforsdagen.

Foto: GUNNAR ERIKSSON

Nya tag för näringslivet i Vännäs

VÄNNÄS. Vännäs kommun rasade i år rejält i Svenskt näringslivs klimatränkning.

Nu pågår ett samarbete för att bygga upp attraktiviteten och marknadsföringen av kommunen.

– Det är så mycket som är bra med Vännäs, som vi alla måste bli bättre på att framhålla, säger Christin Westman, näringslivsavdelningen.

2011 avvecklades Vännäs näringslivsservice som eget bolag, samtidigt som den vakanta näringslivs- chefstjänsten lades på is. Istället bildades näringslivs- savdelningen, med ansvar för företagsrådgivning och inflyttarservice. Ansvar för de övergripande näringslivs- och utvecklings- frågorna överfördes på kommunchefen.

Sedan har flera aktörer inom Vännäs näringsliv upplevt försämrad funktion och otydlighet.

Utvecklingen avspeglas i Svenskt näringslivs klimatränkning, där Vännäs i år rasade 60 placeringar, från 115 till 170. Mest föll service till företagen (–136) och kommunala tjänstemäns attityder till företagande (–119), samt kommunpolitikernas attityder dito (–111).

– Företagarna i Vännäs har varit bortskämda med ett bra företagsklimat och

Kommunikationen inåt och utåt är vår viktigaste fråga för framtiden.

Christin Westman, näringslivsavdelningen

bra näringslivsservice, omorganisationen gjorde att kontakten tappades bort, det är främsta skälet till missnöjet, man har knappt vetat till vem man ska vända sig, säger Anna-Clara Fridén, styrelseledamot på Företagarna.

Nu ska det bli bättre. I våras hölls två träffar mellan kommunen, Företa-

Christin Westman, näringslivsavdelningen i Vännäs.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

garna, Vännäshandlarna, Landsbygdsrådet och Idrottsalliansen i Vännäs.

– Vi har märkt när vi är ute bland enskilda företag att vi behöver bli bättre på att kommunicera, det finns ett behov av att effektivare samordna de olika organisationerna, säger Christin Westman, näringslivs- avdelningen.

– Alla jobbar hårt på sina håll men inser samtidigt att förutsättningarna är bättre om vi hjälps åt. Vi har alla känt att vi måste ta

tag i bitarna, det är ett ömsesidigt behov och beslut, säger Anna-Clara Fridén.

Två frågeställningar har utkristalliserats: nämligen hur Vännäs kan göras attraktivare, och hur detta ska marknadsföras utåt.

– Det händer många och mångsidiga aktiviteter i Vännäs under hela året och trots att vi ligger nära Umeå har vi ett komplett utbud inom handeln, ett otroligt rikt föreningsliv,

fin natur med Middags- berget och två älvar, säger Anna-Clara Fridén.

– I min värld handlar det om att sätta Vännäs på kartan, man ska få en positiv bild när man hör talas om Vännäs, säger Annabell Hellgren, ordförande i Vännäshandlarna.

Träffarna fortsätter i höst. Att skapa mötesplatser och arbeta med ambassadörskap är konkreta uppslag.

– Alla är taggade, redan första träffen insåg vi hur

mycket positivt som händer i Vännäs, så många fördelar vi har, säger Christin Westman.

– Det känns absolut mycket bättre redan nu, det tidigare missnöjet kan ses som ett tecken på engagemang, säger Anna-Clara Fridén.

– Det handlar många gånger om att ha ett positivt tänkande, det är nu och framåt som gäller, att jobba med gemensamma krafter, säger Annabell Hellgren.

FREDRIK BJÄRNESAND

Umeåcentern lade planer inför hösten

UMEÅ. Ett stort antal centerpartister samlades nyligen i Ordenshuset för att diskutera aktuella frågor och att planera höstens verksamhet.

Olle Edblom landstinget berättade om folkomröstningen den 8 september om att en rättvis sjukvård skall gälla i hela länet med akut-sjukvård och att ambulanser skall finnas även för dem som bor i glesbygden.

– Det är nu mycket viktigt att alla känner solidaritet med hela länet.

Centern tycker att folkomröstningens resultat måste respekteras och det är viktigt att det blir många som röstar och det borde vara självklart att det görs en rimlig tolkning av folkomröstningsresultatet.

Peter Olofsson (S) har signalerat att han kräver minst 50 procent valdeltagande om Socialdemokraterna skall ta hänsyn till väljarnas vilja.

Hur orimligt ett sånt krav är kan förstås av en jämförelse med kyrkovalet.

Centerpartisterna, från vänster, Nils Häggström, Sven-Olov Edvinsson, Olle Edblom, Ellinor Hansson och Anna-Karin Sjölander vid partiets planeringsträff inför hösten.

Foto: NILS-ÅKE SANDSTRÖM

Tycker Socialdemokraterna att det även där ska krävas 50 procent valdeltagande för att de skall ta hänsyn till valresultatet undrade närvarande centerpartister.

Eric Bergner berättade sedan om kyrkovalet den 15 september. Kyrkovalet brukar kallas det glömda valet och vi måste nu få kyrkans medlemmar inse att det är många lokala frågor som det är viktigt att

försöka påverka.

Ett bra exempel är Tavel-sjö församlings projekt Tavel-sjö kyrka i centrum som är en förebild för hur kyrkans roll i välfärden kan vara.

Sedan kommer EU valet i maj 2014 och de allmänna valen i september 2014, centerns medlemsomröstning startar redan nu i oktober.

Det kommer således att bli fyra viktiga val det närmaste året.

NILS-ÅKE SANDSTRÖM

Förutom surströmming fick gästerna lyssna till gamla godbitar.

Foto: NILS-ÅKE SANDSTRÖM

Möte för SPF Umeå norra

FLURKMARK. Ett 100-tal glada SPF medlemmar träffades i Flurmark och avnjöt surströmming när SPF Umeå norra avhöll sitt månadsmöte.

Markus Lövgren och Jan Fältén inledde träffen med att framföra många goda Elvislåtar och även en del svenska visor.

Markus har tidigare medverkat i Flurmarks- revyn och hans mörka,

sköna röst passar mycket bra till Elvislåtar.

Efter surströmmingen avnjöts kaffe och god kaka.

Ordförande Sten Lindberg informerade om hösten program samt lämnade förslag om studiecirkel.

Sten uppmärksammande medlemmarna om folkomröstningen den 8 september, kyrkovalet den 15 september samt FN:s internationella vecka "Fall int" som inleddes den 1 oktober. Därefter vidtog lotteridragning samt dragning på motionskortet där två vinnare fick en trisslott.

HELEN EKSTRÖM

Östen Dahlberg, biografbyggaren från Adak, var oerhört produktiv. 160 låtar som han skrivit har hittats under projektets gång. Foto: OKÄND

Arbetet med det här projektet har varit min räddning. Det har hjälpt mig att komma tillbaka.

Lars-Göran Hultmar

320

tidigare ej kända låtar har hittats

Projekt tog fram 320 tidigare

MALÅ. I över tre år har de slitit, men nu är projektet klart. På lördag presenteras en del av resultatet på Malåborg. Mer än en del kan det inte bli. För att de skulle hitta SÅ HÄR mycket, det var det ingen som anande när det drog igång. Det handlar om Malå dragpelsklubb och dess jakt på lokala kompositörer. – Och trots att projektet är över kommer vi att fortsätta leta, säger Inga-Britt Hultmar, projektledare, som nu kan presentera 320 tidigare okända låtar från 37 Malå-kompositörer.

Vi kan börja med en anekdot från en begravning, faktiskt, en anekdot som i all enkelhet sammanfattar vad allt handlar om. Inga-Britt och äkta hälften, Lars-Göran, är båda djupt engagerade i projektet. De berättar att dragpelsklubben startade 2009, och en av tillskyndarna var Ingemar Boman i Rökå. Intrasserad och aktiv, men krasslig på ålderns höst.

På första träffen kunde han inte vara med, han skulle komma till den andra. Men kom aldrig. Ohälsan tog över och han fick lägga ned sitt dragspel, en gång för alla.

Vid begravningen talade bland annat yngsta sonen.

– Han avslutade med att säga: "Å pappas vägnar, låt musiken leva!", berättar Lars-Göran.

Och det är precis det man nu håller på med. Musik som varit dold i enskilda spelmäns hjärnor, i vissa fall nedtecknade för det egna minnets skull, i många fall inte nedtecknade alls, får plötsligt liv igen.

När man pratade om gamla spelmän visade det sig att många i den nybildade klubben kände till sådana, och att det verkade finnas ganska många. Inga-Britt Hultmar, som själv inte spelar dragspel, men som lett ett par EU-projekt tidigare, såg att det fanns potential för ett projekt.

Och så blev det: "Dragspelsmusik – kulturskatt i gruvriket. Dokumentation av Malåmusikers kompositioner", så lyder det fullständiga namnet.

– Förväntningarna var inte så högt ställda. Vi hoppades hitta en handfull, kanske tio musiker, säger hon.

Det skulle bli mycket mer än så. 37 kompositörer har man hittat i Malå med omnejd, och de har gjort 320 melodier.

Tips har kommit från spelemän i trakten, men också från annat håll, i takt med att ryktet har spridit sig. Det har varit ett varierat material man har haft att ta hand om; melodier där upphovsmännen är döda, och där melodierna bara finns bevarade i minnet hos nutida spelemän, eller i form av nedtecknade noter i något anteckningsblock, eller i någon gammal inspelning, som måste överföras från kassett till cd. Men man har även nedtecknat melodier från många nu levande musiker. Det låter enklare, men det är ingen bagatell det heller.

Lars-Göran Hultmar, som är mannen som gjort spelbara noter av materialet, berättar hur det kan gå till.

– Många musiker har sina melodier i huvudet, men kan inte spela efter noter. Då måste man spela in när de spelar, föra över det till datorn, och ta in det i ett notprogram.

Det sista låter ju som att det går per automatik, men icke. Det är Lars-Göran själv som måste plita ned not för not. Hjälpen har han av att melodin är i datorn och kan köras långsamt och en liten bit i taget. Men tid tar det. 4 500 timmar, om man räknar in insamlandet. Och många melodier har det blivit.

– Och när jag skrivit ned noterna, ja, då är det bara att åka tillbaka till den som gjort melodin, spela upp den och hoppas att jag tolkat den rätt i notskrift.

Lars-Göran har stor förståelse för de som spelar enbart på gehör. Han, som för övrigt är en av kompositörerna, har själv varit gehörsspelare, men nu lärt sig noter.

Man har hittat många produktiva kompositörer, men det finns en som sticker ut. Gruvarbetaren Östen Dahlberg (1902-1981) i Adak,

Kompositörer

Här en lista på de kompositörer, vars verk nu görs tillgängliga för allmänheten:

✓ Adele Lindqvist*, Lainejaur, Anders Gustafsson, Adak, Arne Gustafsson*, Adak, Arvid Sjöström*, Lainejaur, Bengt Strömberg, Malå, Bodo Rönnqvist, Malå, Bröderna Stenvall*, Sexträsk, Carin Ehelmsdotter, Umeå (f. i Surliden), Curt Sandström*, Malå, Edit Dahlberg*, Adak (f. Brännlund i Kvarnbränna, Sorsele), Gunnar Harnesk*, Malå, Gunnar Sandström, Västerås (f. i Malå), Halvar Larsson, Kokträsk, Herbert Renström*, Lainejaur, Hjördis Norberg*, Malå/Luleå (f. i Setsele), Ingemar Boman*, Rökå (f. i Raggsjö), Jerry Eriksson, Umeå (f. i Malå), Jonas och Elof Mörtzell*, Mörttjärn, Jörgen Stenberg, Malå, Lage Lindsköld, Luleå (f. i Brännliden), Lars-Göran Hultmar, Rökå, Lennart Bergman*, Hemnäs, Manbert Karlsson, Adak (f. inom Sorsele), Mandor Sandström*, Arvidsjaur (f. i Småberg), Nils-Erik Wahlund, Gällivare (var kontor i Malå), Per-Erik Holmberg*, Adak, Ragnar Johansson*, Adak, Robert Larsson*, Mörttjärn, Roger Johansson, Gargnäs, Rudolf Lundmark*, Görjtjärn, Tage Harr, Sundsvall (f. i Storhult), Tore Sjöberg, Malå (f. i Stensele), Valfrid Nilsson*, Bäckmark, Viktor Lundmark*, Görjtjärn, Åke Swahn, Sävar (f. i Svanvik) och så biograf- och dansmannen Östen Dahlberg*, Adak (f. inom Vilhelmina).

De som har en stjärna (*) efter sig är inte längre i livet.

mannen som uppförde Saga-biografen 1943, står ensam för hälften av de kompositioner man hittat. Han var ju en stor musikprofil i Adak, men att han skapat en sådan musikskatt var inte känt.

– Och han verkar ha skrivit ned noter så fort han kommit på något, på det som fanns till hands, säger Lars-Göran, och visar upp en tapetbit som blivit notunderlag.

Ett annat verk har han skrivit på ett meddandeblad från arbetsgivaren, Boliden. Och så vidare.

Den som tycker synd om Lars-Göran för allt slit ska veta att detta arbete för honom har varit rena hälsokuren. Efter att ha gått in i

för 70 melodier och övriga 36 kompositörer för 155.

Under hela resan har man samarbetat med museerna i Skellefteå och Umeå, samt med DAUM (Dialekt-, fornminnes- och ortnamnsarkivet).

– Mycket av materialet kommer att hamna där, säger Inga-Britt Hultmar.

Planer finns också på att ge ut cd-skivor, och Malå dragpelsklubb har ett fantastiskt utbud av lokalskrivet material att välja bland till sina konserter.

Allmänheten får nu på lördag en möjlighet att del av både musik och historier som dykt upp längs resan, när projektet redovisas på Malåborg. Då kommer, förutom dragpelsklubbens ordinarie besättning, också en yngre upplaga dragspelare att spela, ett gäng tioåringar.

– **Vi har några** tioåringar som lär sig spela dragspel. Det är helt i projektets anda, för där pratar vi om att föra kulturarvet vidare, säger Inga-Britt Hultmar.

Vidare, på något sätt, går också arbetet med att kartlägga odokumenterad Malåmusik. Även om det formella projektet nu är slut.

ERIC NORDLUND

Läs mer

Den som vill läsa hela projektbeskrivningen kan göra det på Malå dragpelsklubbs hemsida, mds.se.

väggen

ordentligt drabbades han också av hjärtproblem och låg helt enkelt riktigt risigt till.

– Arbetet med det här projektet har varit min räddning. Det har hjälpt mig att komma tillbaka, säger han.

Alla melodier har man inte hunnit med inom projektiden, men 225 låtar är nu notsatta och spelbara. Av dessa står Östen Dahlberg

Lars-Göran Hultmar för över noter till notprogrammet från ett av

Östen Dahlberg skrev ned noterna på det han hade till hands – här en tapetbit.
Foto: INGA-BRITT HULTMAR

Föregående publicerade artiklar:

23/8	Prisad (k)öst i Storkågeträsk.
16/8	Lappmarksbonden skördar framgångar.
9/8	USA-inspirerade Kent i Långviksvallen.
2/8	Sommarbyn: Saxnäs.
26/7	Sommarbyn: Lomsjö.

okända melodier

Östen Dahlbergs handskrivna notblad.

Foto: ERIC NORDLUND

Rune Fryklund, Börje Norqvist, Björn Sivertsen, Benny Harr och Berndt Liedgren i den bakre raden, Ulla Lind, Britt-Marie Sellman, Mona Eriksson och Lars-Göran Hultmar i den främre. Tillsammans utgör de stora delar av Malå dragspelsklubb, som under dryga tre år grävt i sin musikaliska historia och gjort många fynd.

Foto: INGA-BRITT HULTMAR

Inga-Britt Hultmar, projektledare.

Foto: ERIC NORDLUND

Ingemar Boman, en av drivkrafterna bakom dragspelandet i Malå, finns inte längre livet, men har ändå inspirerat till projektet.

Foto: PRIVAT

Ledare

Löfven, Centerpartiet och landsbygden

Två journalister har intervjuat Stefan Löfven och sen skrivit en bok som publiceras i dagarna. Utifrån förhandsreferaten har en debatt dragit igång i storstadpressen som handlar den socialdemokratiska strategin inför valet i september 2014. Självklart vill (S) återerövra regeringsmakten. Ett parti där ledande företrädare betraktade det som en "statskupp" att Alliansen vann valet 2006 skyr knappast några medel att "återställa ordningen". Därför uppges en av delarna i S-strategin vara att gå till offensiv inom landsbygdspolitiken i syfte att knipa centerröster och därmed slå ut Centerpartiet ur riksdagen!

I Folkbladet tar man på ledarsidan tag i tråden. Slängigt och drygt skriver Fredrik Jansson bland annat att Centerpartiet "skämts för sin bakgrund och gjorde sitt bästa för att tvätta bort doften av ladugård och nyslaget hö" och därför blivit irrelevant i svensk politik.

Uppenbarligen har Folkbladet inte uppfattat att det (äntligen) finns ett växande intresse för landsbygdsfrågor också i den nationella politiken. Det är därför man uttrycker sig så hånfullt.

Men verkligheten är faktiskt en annan: Under lång tid har det i stort sett bara varit Centerpartiet som på nationell nivå försökt bilda opinion för landsbygdsfrågor. Intresset bland övriga partiet, såväl Allianskollegor som opposition har varit svalt, mildt uttryckt. Förklaringen är måhända att det inte funnits en tillräckligt stark allmän opinion för de förslag och prioriteringar som Centerpartiet velat göra. Förslagen har inte bara röstats ner. Dessutom har Centerpartiet av många betraktats som "svikare", när man blivit nerröstat, förlorat och utvecklingen ändå gått i den riktning som centern varnade för. Medan missnöjet inte alls drabbat exempelvis moderaterna och socialdemokraterna.

Mycket talar för att läget nu håller på att förändras. Allt

Allt fler börjar återigen inse att landsbygdens utveckling i allra högsta grad berör stadens befolkning.

fler börjar återigen inse att landsbygdens utveckling i allra högsta grad berör stadens befolkning. En god decentraliserad samhällsservice, ett levande omland, ett öppet landskap och nya arbetstillfällen i Småorts-Sverige är nödvändiga pusselbitar för ett modernt och hållbart samhälle.

Den nu pågående valkampanjen är bara ett exempel på att omsvängningen. Debatten kring vården i Västerbotten handlar ytterst om rättvisa villkor för landsbygds- och glesbygdsbor. Även om frågan om ambulans kontra akutbil stått i fokus, finns ett bakomliggande grundackord: En stark oro över att den s-avfolkningspolitik som bedrevs under senare delen av 1900-talet nu nått därhän att även centralorters existens hotas. Därför strejkar man!

Maud Olofsson skrev för några veckor sedan i sin VK-krönika "Vi håller på att förlora våra öppna landskap. Jag ser inte ens vattnet" och efterlyste en framsynt landsbygdspolitik. Och Sverker Olofsson, också han VK-krönikör, slog häromveckan ett slag för länets kossor: "Handeln borde ta ansvar och börja backa upp norrländska bönder". Allt hänger ihop.

Det finns fler exempel. Det skulle vara alldeles utmärkt om socialdemokraterna känner av de nya strömningarna i väljarkåren och nationellt breddar sig utanför 08-perspektivet. Det är verkligen välkommet om (S) är berett att konkret driva frågor som skulle betyda en positiv skillnad för den svenska landsbygden. Det är också bra att Vänsterpartiet annonserar att man vill ge landsbygden stöd. Kanske vaknar till sist också övriga Allianspartier så att landsbygdens framtid till sist blir en viktig valfråga 2014.

Oavsett hur hånfullt Folkbladet sen skriver har Centerpartiet allt att vinna på en sådan utveckling. Men den stora vinnaren skulle vara landsbygdens folk!

Lars Weinehall
Umeå

Debatt

Karriärkunskap som obligatoriskt skolämne

Arbetsmarknaden och matchningen mellan arbetsgivare och arbetssökande har de senaste åren genomgått ett omfattande paradigmskifte. Att söka jobb handlar inte längre om att svara på platsannonser och enbart svara på arbetsgivares efterlysningar och initiativ. Karriärkunskap som ett obligatoriskt inslag i undervisningen redan i grundskolan är därför en absolut nödvändighet om vi vill rusta våra ungdomar med de färdigheter som krävs för att navigera på framtidens arbetsmarknad.

Numera sker de flesta rekryteringar via sociala medier, informella nätverk, rekryteringsföretag och en uppsjö av andra kanaler som den jobbsökande individen själv får orientera och navigera sig i.

Att söka jobb har gått från en relativt okomplicerad och standardiserad process till en relativt komplex aktivitet som kräver en viss kompetens kring hur arbetsmarknaden fungerar och hur man som individ kan identifiera presumtiva arbetsgivare, tydliggöra sina egna talanger och meriter och, inte minst, marknadsföra dessa gentemot arbetsgivare.

Det här kan låta som en självklar kompetens, men vår mångåriga erfarenhet av att coacha och utbilda människor i jobbsökandets konst vittnar om att kunskaper kring hur man hittar ett jobb och navigerar på arbetsmarknaden är långt ifrån självklara. Vi har sett hundratals exempel på välutbildade och drivna individer vars ansökningar riskerar att hamna i papperskorgen eftersom de inte behärskar konsten att söka jobb på ett adekvat sätt.

Individer som saknar de färdigheter som i dag krävs för att ta sig fram på arbetsmarknaden riskerar att halka efter, inte få utlopp för sina färdigheter och talanger och i förlängningen hamna i utanförskap. För att undvika klyftor och orättvisor mellan ungdomar förespråkar vi obligatorisk karriärkunskap redan i grundskolan.

Karriärkunskap behöver inte nödvändigtvis vara ett eget skolämne, det kan med fördel integreras i den befintliga undervisningen. Däremot är det av största vikt att samtliga elever i den svenska grund- och gymnasieskolan får en möjlighet att ta till sig de färdigheter

som krävs för att söka jobb och nå framgång på framtidens arbetsmarknad.

Jobbsökarkunskap är på många sätt det allra viktigaste ämnet i det svenska skolsystemet. I slutänden spelar det ingen roll om du går ut gymnasiet med högsta betyg i alla ämnen om du saknar förmåga att kommunicera det till en arbetsgivare och känner till hur vägen till ett jobb ser ut.

Den relativt höga arbetslöshet som i dag råder i Sverige kan, åtminstone delvis, förebyggas genom att öka ungdomars kompetens och tillhandahålla de verktyg som krävs för att söka jobb, nu och i framtiden. Om vi inte tar behovet på allvar riskerar såväl samhället som arbetsgivarna och individen bli förlorare. Samhället förlorar skatteintäkter när människor går arbetslösa helt i onödan. Arbetsgivare lider av kompetensbrist och upplever det som svårt och ibland nästintill omöjligt att hitta de individer med den kompetensprofil man söker och individer får inte utlopp för sina talanger eller nytta av de meriter och den kompetens man hunnit skaffa sig.

Obligatorisk karriärkun-

Foto: OLIVIA ISAKSSON

skap i skolan är en i sammanhanget liten men mycket lönsam investering eftersom det i slutänden leder till ungdomar som får jobb, försörjer sig själva och kan bygga upp ett eget liv med allt vad det innebär.

En förutsättning för att karriärkunskap ska bli ett obligatoriskt ämne i skolan är; utöver politisk vilja och förståelse för hur viktigt ämnet faktiskt är; välutbildade lärare som är uppdaterade i och har förståelse för vad som krävs av individen för att konkurrera på framtidens arbetsmarknad.

Karriärkunskap ökar ungdomars förmåga att

hitta rätt från början, att identifiera vad de vill arbeta med och att inte begränsa sig till att följa en utstakad väg eller enbart söka heltidsjobb. Framtidens arbetsmarknad erbjuder många fler möjligheter än så. Att kombinera flera olika arbeten och karriärer, starta eget företag och att på olika sätt skapa sin egen drömkarriär är bara några av de alternativ som står till buds.

En konsekvens av ungdomars bristande jobbsökarkunskaper är att många föräldrar söker jobb för sina barns räkning långt efter att de blivit myndiga. Föräldrar "curlar" sina barn på alla

plan, även när de ska ta steget ut i vuxenvärlden och söka sina första jobb. Vi ser det som en negativ utveckling som hämmar ungdomars självständighet och underminerar deras egen kompetens och förmåga.

Den obligatoriska karriärkunskapen ska lära ungdomar att identifiera sina egna talanger och kompetenser; formulera dessa i en ansökan och ett CV, identifiera potentiella arbetsgivare och, inte minst förmågan att marknadsföra sig mot dessa.

Linus Zackrisson,
karriärrådgivare,
MinKarriär

Nina Jansdotter,
karriärcoach, Megasocial

Dags att börja ha en balanserad debatt om privat företagande inom välfärden

Det är dags att börja ha en balanserad debatt om privat företagande inom välfärden. Självklart ska vi ha en offentligt finansierad vård och skola men vem som driver verksamheten är inte intressant så länge som den är av bra kvalitet. Brister i kvaliteten kan uppstå i både offentligt och privat drivna verksamheter.

När det gäller äldreomsorgen har Socialstyrelsen visat att privata företag håller något högre kvalitet vad gäller omvårdnad i äldreomsorgen än den kommunala driften.

Att det finns alternativ är bra både för den som använder tjänsten och den som jobbar inom välfärdssektorn. Vi människor är olika och har olika behov.

Antingen man är ung eller gammal så vill man kunna välja det som passar en själv bäst. Inte något som

en politiker tycker är bra, vilket är fallet när det bara finns offentligt driven verksamhet inom välfärden. Tycker man att något inte är bra vill man också kunna välja bort och byta till något annat. Antingen man utnyttjar hemtjänst eller jobbar som undersköterska.

Det vore olyckligt om privata alternativ och vinster i välfärden skulle förbjudas.

Förutom att alla måste finna sig i det utbud av tjänster som det offentliga erbjuder, skulle också många små företag som idag driver företag inom välfärden få lägga ner och inga nya komma till. De allra flesta vårdföretag, drygt 90 procent, har mindre än 20 anställda.

Eftersom det är flest kvinnor som arbetar inom välfärden har det blivit så att det också är många kvinnor som startar företag inom sektorn. För att förverkliga

De allra flesta vårdföretag, drygt 90 procent, har mindre än 20 anställda.

idéer om hur till exempel ett äldreboende skulle kunna drivas på annorlunda sätt än inom det offentliga med syfte att göra det bättre för de äldre. Verksamheten i sig är det primära men självklart vill man också att företaget ska gå bra och ge vinst så man kan investera och växa.

Ett förbud mot vinster i välfärden skulle medverka till att färre kvinnor driver företag. Vilket är tvärt emot vad som är önskvärt: att fler kvinnor startar företag.

I dag är det ganska jämställt när det gäller den politiska makten men inte när

det gäller den ekonomiska makten. Det är främst genom ägande som man ökar sin ekonomiska makt. Alltså behövs fler kvinnor som driver företag.

I dag är det fortfarande det offentliga som är den största aktören inom välfärden. Det finns en del större företag men många små företag, även kooperativ. De små företagen skulle förmodligen försvinna vid ett förbud mot vinster i välfärden. Vart tar då valfriheten vägen?

Den försvinner och kvar finns en välfärd där politiker talar om vad som är bäst

Illustration: ARKIV

för oss. Jag tror ingen vill ha det så. När vi inte är nöjda med något vill vi kunna byta till ett annat alternativ.

Finns inte alternativ inom den offentligt finansierade vården kommer med all sannolikhet det att uppstå privata alternativ vid sidan av som kostar pengar

att utnyttja och då finns valfrihet bara för dem som har råd att betala.

Hans Backman (FP)
Riksdagsledamot i näringsutskottet
Anne-Marie Ekström (FP)
Ordförande Liberala företagare

Ta hela landet Sverige i bruk

Landsbygdsfrågorna kan bli heta i den kommande valrörelsen. Det är i så fall välkommet. Om och hur vi ska kunna ta hela landet i bruk är en grundläggande fråga som alla partier bör kunna ge väljarna svar på.

Att Sverige för närvarande har Europas snabbaste urbanisering är allvarligt och den koncentration som blir följden tjänar varken storstad eller landsbygd. Utmaningen är att få till stånd en balanserad utveckling, där alla delar av landet ges likvärdiga förutsättningar att växa.

Internt i regeringen arbetar Centerpartiet mot koncentrationen. Framgångarna har emellertid inte varit tillräckliga. Därför måste profilen höjas, även om detta utmanar övriga regeringspartier. Centerpartiet "ser hela landet" och har en decentralistisk grundsyn, och då gäller det också att tydligt konkretisera vad detta innebär för uppdragsgivarna, väljarna.

Norges distriktspolitik är en inspiration för alla som vill ta hela landet i bruk. Flera viktiga verktyg som norrmännen använder kan

med fördel överföras till vår sida av Kölen.

Jag ska här lyfta sex punkter som bör prioriteras framöver. Tillsammans med en generellt småföretagarevänlig politik kan dessa åtgärder skapa en mer balanserad utveckling:

1. Del av vattenkraftens värdeskapning till berörda kommuner/regioner. Ett gammalt centerkrav som bör drivas offensivt. Enklast kan detta lösas genom att fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar (i år cirka 3,7 miljarder kronor) överförs från staten till de kommuner och regioner som släppt till sina forsar.

2. Geografiskt differentierade arbetsgivaravgifter. En generell nedsättning av arbetsgivaravgifterna i inlandet från Torsby till Kiruna vore ett effektivt sätt att stärka detta vidsträckt område. Erfarenheterna från Norge av generell sänkta arbetsgivaravgifter i fylkena i norr är mycket positiva.

3. Omlokalisering av statlig verksamhet. En engångs av myndigheterna i huvudstadsområdet bör göras för att se vilka som med fördel kan lokaliseras

Sverige har för närvarande Europas snabbaste urbanisering, men det gäller att gynna både storstad och landsbygd menar debattören.
Foto: ARKIV

till andra delar av landet. De statliga jobben kan medverka till att stärka och differentiera de lokala arbetsmarknaderna.

4. Avskrivning av studielånskulder för de som väljer att bosätta sig i glesbefolkade regioner. På så sätt kan systemet med stafettläkare och andra dyrbara konstruktioner minskas.

5. Mineralavgift för att stärka de kommuner/regioner där naturresurserna exploateras. Överhuvudtaget måste centralmakten sluta med sitt närmast kolo-

niala synsätt på de delar av landet som levererar naturresurser.

6. Stärk de gröna näringarna. Sverige ska exportera minst lika mycket livsmedel som vi importerar eftersom förutsättningarna finns.

Alla delar av landet måste ges likvärdiga förutsättningar att ta vara på egna resurser och möjligheter. Det tjänar både storstad och glesbygd på.

Håkan Larsson
Ordförande Centerpartiet Krokoms kommun

Anders Borg.
Foto: ARKIV

Gör om 3:12-reglerna

Företag där ägare själva är engagerade ska få sämre skattevillkor. Det tycker i alla fall Anders Borg.

Men att skatten kan bli högre ju fler anställda företaget har kan väl inte vara

en smart och genomtänkt politik?

Nej, backa bandet Borg och gör om förslaget till nya 3:12-regler

Carl-Otto Swartz

Pressgrannar

2010 förlorade oppositionen på ett för tajt samarbete och alliansen vann på att de visat att de klarade av att samarbeta. Väldigt lite talar för att det kommer att se likadant ut efter andra söndagen i september 2014.

NORRAN (LIB)

Socialdemokratins särart är den starka tron på att politiken kan göra skillnad. Med Löfven vid rodret har särarten fått guldkant: "Vi kan aldrig bli störst. Men vi kan bli bäst", sa han i Vasaparken i går.

FOLKBLADET (S)

Det är hög tid att återinföra plusjobb, gröna jobb och liknande åtgärder så att de långtidsarbetslösa får in åtminstone en tånagel på arbetsmarknaden.

NORRLÄNDSKA SOCIALDEMOKRATEN (S)

Karin Lena Margareta Olsson

Född: 18 augusti 1956, Vännäs.

Familj: Make, tre barn.

Bor: Vännäs, "ovanpå affären".

Yrke: Dockmakare, keramik- och smykehantverkare samt kursledare. Dessförinnan förskollärare i 24 år.

Fritid: "Har man någon fritid

som egen företagare? Detta är mitt intresse så jag arbetar hela tiden."

Förebild: "Mamma, hon var otroligt duktig och sysslade hela tiden med hantverk i alla former."

Favoritdocka: Dockan som är

femtiotalinspirerad.

Drömprojekt: "Jag har beställt en ny form av en ammande kvinna med barn som verkar riktigt svåra att göra, eftersom den blir så pass stor med hela bälén i porslin."

Om docktävlandet: "Numera

blir det inte så mycket tävlande. Jag har uppnått mitt mål att kunna titulera mig dockmäster."

Om talangen: "Morfar var målarmästare, farfar sadelmakare och mormor sömmerska. Även mamma var mycket

duktig och gav mig alltid garner och tyg när jag var liten."

Om Vännäs: "Ett gemytligt och trivsamt samhälle, här händer en del positiva aktiviteter."

Aktuell: Firar 20 år som egen företagare.

Sällsynt form av företagare jubilerar

VÄNNÄS. Dockmakare var på 1800-talet en etablerad och aktad yrkeskår. Idag finns kanske ett dussin kvar i landet. En av dem i Vännäs.

– Om någon sagt när jag startade företaget att jag skulle leva på det i 20 år hade jag skakat på huvudet, säger Karin Olsson, dockmästarinna.

Gumman med glasögon i gungstol. Femtiotalsdockan med finurlig uppsyn. Den mörkhyade tjejen med uppkäftigt leende. Längre ner i monterskåpet står en stor samepojke i vacker klassiskt blå dräkt. Alla kusligt levande.

– Samepojken är högst prisad vid internationella tävlingar för porslinsdockor, den gamla gumman är en perfekt kopia av min mormor, säger Karin Olsson som i år firar 20 år som hantverksföretagare i Vännäs.

Docktillverkning i porslin är ett anrikt hantverk. På 1800-talet var skräet utbrett och erkänt. Idag, sedan barbiédockor av plast tagit över, är dockmakeri en sällsynt satsning för entusiaster.

– Det finns inte så många dockmakare som har det som yrke eller hobby i landet idag, säger Karin.

Porslinsdockor tillverkas genom att de synliga kroppsdelarna först grovgjuts i formar.

Efter en mjukbränning finslipar former och anletsdrag, varefter godset bränns i 1230 grader. Därefter appliceras hudfärger, rouge och detal-

3

ton lera, ungefär, gjuter Karin på ett år.

jer, med ett par tre bränningar mellan färglagren.

– Det finns cirka 500 formdelar till porslinsdockorna, som gjuts i porslinslera.

I bakre rummet ligger verkstaden, där även gjutformar för keramiktillverkningen travats från golv till tak. Karin har cirka 1 500 keramikformar, och gjuter cirka tre ton lera per år. Hon har sedan 35 år också renoverat och målat möbler på gammalt vis med linolja, terpentin och färgpigment.

– Dockorna började jag med för att ha något roligt att dekorera med på möblerna. Detta tillsammans med dockorna blev 1993 företaget MIXAT.

Sedan 2001 håller hon till på Kommendörs-gatan. Förutom porslinsdockor och keramik har hon även smyketillverkning på sin lyra. Heminredning och inramning är andra sysslor, sedermera har även presentartiklar tillkommit.

– Presenterna har jag tagit in efter önskemål från kunderna.

Som kursledare är Karin också uppskattad.

– Jag är en sådan som vill gå hela vägen och veta bakgrunden, säger Karin som genomgått utbildningar i såväl Sverige som England,

När man arbetar med 1253 grader kan det hända lite överraskningar, precis som ett hantverk ska vara.

Karin Olsson

USA och Holland, där hon även lärt sig formtillverkning av den ledande mästaren i Europa.

Nu är det strax höst och dags för en ny kurssäsong.

– Det är alltid en utmaning att arbeta med ett levande materiel. Mycket kan hända i en ugn på den höga temperaturen. Det är alltid lika spännande-ingen docka blir den andre lik.

Hennes personliga utmaning blir en ammande docka på nästan 80 centimeter, med blottad bål, vilket gör gjutningen extra stor, tung och komplicerad.

För den som vill gå genvägar kan man alltid beställa en porträttlik avgjutning, något som oftast sker vid bemärkelsedagar, dop eller pensionsavtackningar.

– Det är förvånansvärt många som beställt, säger Karin och avbryts när dörren öppnas av ett par köpsugna kunder.

Att hantverk är ett utbrett intresse i Vännäs är ingen nyhet.

– Varför vet jag inte, men hantverk är som balsam för själen, i mitt fall har jag alltid tyckt om att arbeta med händerna, vare sig det gäller stickning eller målning på porslin och keramik.

FREDRIK BJÄRNESAND

Karin Olsson, dockmäster. "Först tänkte jag, men herregud, en vuxen kvinna som håller på med Det är ju hantverket i sig som är grejen."

Den femtiotalinspirerade dockan tillhör Karins favoriter.

"Den gamla gumman är en perfekt kopia av min mormor."

Samepojken är högt prisad.

Föregående publicerade porträtt:
 23/8 Bo Sjöstedt, Hörnefors.
 16/8 Jessica Forsman, Falmarksforsen.
 9/8 Mats Söderholm, Signilsbäck.
 2/8 Nicole Steegmans, Röbbäck.
 26/7 Rutger Gustafsson, Ruskträsk.

dockor, men det är ju inte konstigare än att män bygger modelljärnvägar och håller på med bilar.
 Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

"Jag öppnar först klockan elva, det gör att jag hinner jobba i verkstaden innan" säger Karin.

Vågamässa fortsätter att locka med ny teater

RÖKÅ. Vågamässan i lilla Malåbyn Rökå fortsätter att locka. På söndag är det dags för nionde upplagan, och även i år kommer ett 40-tal utställare.

Smygpremiär på en ny teater blir det också.

Ulf Wikman i arrangörsgruppen konstaterar nöjt att mässan behåller greppet om utställarna. Det är till och med tre nya i år; två hantverkare från Skellefteå och ett loppis. Utbudet i övrigt är mycket hantverk, det finns kläder, prylar och lokala livsmedel och bageriprodukter.

Men det är inte enbart en marknad.

– Vi vill att det ska finnas något för alla åldrar, så här finns allt från ponnyridning och visning av brandbil till

Vi vill att det ska finnas något för alla åldrar.
 Ulf Wikman

Lisette Lindblom, Dorotea, och Majlis Palmebjörk, Lycksele, var två av försäljarna på förra årets Vågamässa. De återkommer i år.
 Foto: ARKIV/INGA-BRITT HULTMAR

modevisning med senior-modeller från byn, säger han.

Dessutom blir det teater med byns teatergrupp. Eller en försmak av vad som komma skall. Eller inte det heller. Lars-Göran Hultmar, som väl får betecknas som teaterdirektör i sammanhanget, berättar att man har premiär på årets uppsättning den 12 oktober.

– **Det som visas** under Vågamässan är saker som inte kom med i den slutliga föreställningen, förklarar han. Åt buskishållet är det,

och skrattparodi kan troligen utlovas. Föreställningen heter Kovesen.

– En koves är en... ..ja, när skogsarbetarna förr satt vid elden på kvällen och pratade täljde de ofta på något. Om man lyckades tälja så att resultatet blev något nytt, något som ingen sett förut, då kallades det för en koves, berättar Lars-Göran Hultmar.

Rökåbygdens byaförening, som arrangerar mässan, består, förutom av Rökå, av byarna Gamla Aspliden, Bergås, Björkås, Björnlund, Kolgården och Rökåberg.

ERIC NORDLUND

Centerpartiets nomineringsgrupp har samlats för ett upptaktsmöte inför kyrkovalet.
 Foto: NILS-ÅKE SANDSTRÖM

Centerträff inför kyrkovalet

TAVELSJÖ. Centerpartiets nomineringsgrupp hade nyligen ett upptaktsmöte inför kyrkovalet i lägergården Svedjan.

Monika Sandström, kyrkofullmäktige-, stifts- och kyrkomöteskandidat, hälsade välkommen och berättade om lägergårdens historia.

En gång byggdes den som jordbruksfastighet på 1880-talet, var barnkoloni, lägergård för Blå Bandet och slutligen blev en uppskattad mötesplats för Svenska kyrkans verksamhet i Umeå.

Lars-Erik Edlund professor i nordiska språk, kyrkomöteskandidat och komminister Åke Hägglund, kandidat till stiftsfullmäktige hade tillsammans med Umeåcenterns ordförande Eric Bergner en paneliskussion om hur språket kan vara identitetsskapande och dess betydelse för att nå ut med ett budskap både när det gäller igenkännande och trovärdighet.

Bergner berättade sedan om valförloppet.

En viktig nyhet vid årets val är att alla kan kryssa 1-3 kandidater; tidigare var det

bara tillåtet att kryssa en person.

Monika Sandström berättade om det aktuella projektet "Tavelsjö kyrka i centrum" som nyligen genomfört en förstudie som visar på möjligheterna för kyrkan att spela en aktiv roll i välfärden.

Centerpartiet ställer sig enigt bakom detta projekt som kommer att vara mycket positivt både för kyrkan och för de som bor i Tavelsjöbygden. Mötet avslutades med en andakt i kapellet med kyrkoherde Sören Olsson.

NILS-ÅKE SANDSTRÖM

Aldrig tidigare så bra fiske

Fiskeliv

Pontus Nyman
fiskeliv@vasterbottningen.se

VINDELÄLVEN. Redan den 10 augusti slogs förra årets vandringsrekord vid laxtrappan i Stornorrfor. Då hade 10 641 laxar vandrat upp i älven. I år förväntas 15 000 vandra upp. – Vindelälven har redan slagit alla rekord i år. Det har gått djävulskt med fisk, säger Stefan Ågren, fiskerikonsulent Ume/Vindelälvens fiskeråd.

I skrivande stund, fredag 23 augusti, står fiskräknaren i Stornorrfor laxtrappa på 13 002 uppvandrade laxar.

Dagsfisket för lax stänger den 31 augusti men vissa delar av Vindelälven har fått särskild dispens att förlänga till den 14 september. Anledningen är att det, på grund av vattenkraftskomplexet, tar särskilt lång tid för laxen att vandra upp till sina lekområden.

Stefan Ågren menar att sportfiskeintresset liksom laxantalet är väldigt högt i år, och han tror att uppgången kommer att stanna någonstans runt 15 000 laxar.

– Uppgången i Norrfors slår alla tidigare rekord. Vi har aldrig haft så mycket och så stor lax i älven, och av vad jag hör från fiskevårdsområdena och de som fiskar i älven blir fisket bara bättre och bättre, berättar han.

Gargnäs-Råstrands fiske-

vårdsområde är ett klassiskt laxställe där Stefan tror att chanserna är särskilt goda.

– Jag ska själv dit och fiska i helgen (gånga helgen), sträckorna mellan Sorsele och Björksele är riktigt bra laxställen.

Vattenkraft ställer till problem för vandrande lax och detta har fått ordentlig kritik, inte minst i Uppdrag granskning i vintras. Men vid laxtrappan i Stornorrfor komplexet har enligt Stefan många miljoner investerats för att gynna fiskvandring. Likaså menar han att älven och biflödena har restaurerats i stor omfattning.

Han tror att detta tillsammans med den nya laxpolitiken i Östersjön (att kommersiellt fiske ska bedrivas vid älvmynningarna i stället för ute till havs), har gett resultat.

Uppgången i Norrfors slår alla rekord. Fisket blir bara bättre och bättre.

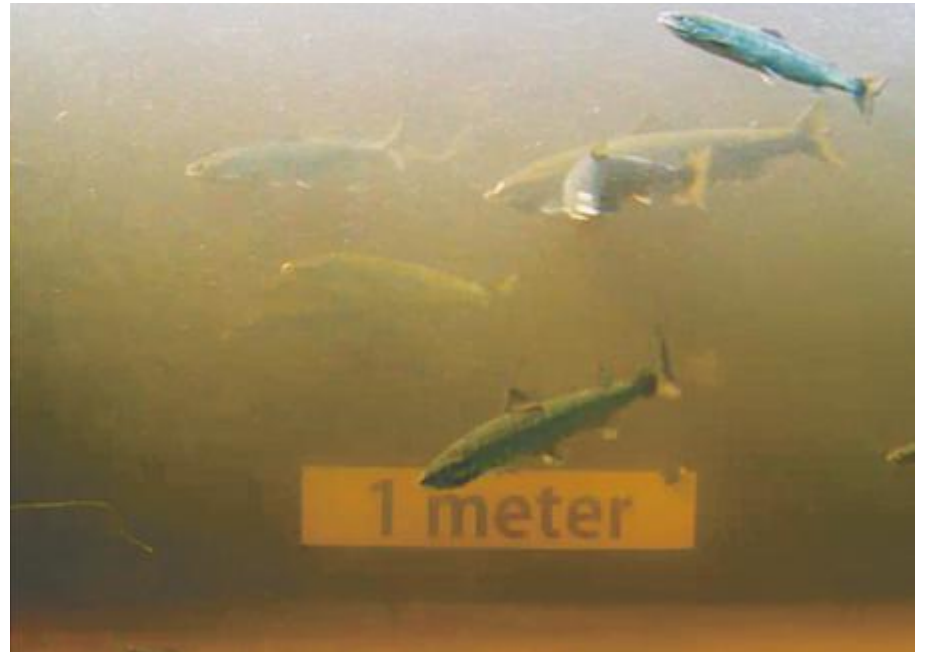
Stefan Ågren

– Om du plockar upp 100 laxar ute till havs så finns risken att samtliga av dessa fiskar kommer från till exempel Sävarån. När man fiskar vid älvmynningarna kan man bättre styra fisket till olika stammar, och exempelvis beskatta (fiska på) odlade stammar hårdare än de skyddsvärda vildlaxstammarna.

En annan kritik som riktats mot vattenkraften är att vissa laxar tenderar att dö i turbinerna.

– Av olika studier i älven, då vildlax har följts på sin vandring, har forskarna inte sett att laxarna hamnar i turbinintaget efter att de vandrat genom trappan. Troligen är majoriteten försvagade eller felvandrande individer som har gått genom trappan och som av olika anledningar väljer att backa tillbaka. De hamnar då tyvärr i turbinintaget till Stornorrfor där de riskerar att dö.

Det är också ett problem

Skärmdump från webbkameran i Stornorrfor laxtrappa. Från att ha haft 300 laxar i älven i mitten på 80-talet har fisket exploderat de senaste åren. Nu är motorn på högvarv med en tredjedels ökning sedan förra året. 15 000 laxar förväntas stiga upp i år. Länk till webbkameran: <http://fiskevatten.vattenfall.se/fiskvandring-i-stornorrfor/>

under våren då de fiskar som har lekt under hösten och övervintrat i älven skall vandra ut till havet igen.

Men Stefan menar att det pågår ett projekt som skall leda fisken nedströms i trappan.

– **Det är utlagt en** 120 meter lång ledarm i Norrforsdammen som ska leda fisken rätt. SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) utvärderar allt detta på ett seriöst sätt, så att vi ska få svar på om det fungerar och i vilken grad, berättar han.

Om laxbeståndet fortsät-

ter att öka i framtiden tror Stefan att turismen i Västerbotten kommer att gynnas väldigt mycket. Enligt havs- och vattenmyndigheten var svenskars utgifter för fisketurism 800 miljoner kronor 2006. 714 kronor spenderades per fiskedag och person.

Enligt Jordbruksverket ägnar sig fler än en miljon svenskar åt fritidsfiske varje år, och bara i Norden omsätter det miljardtals kronor årligen och genererar stora samhällsekonomiska värden genom

sysselsättning och vinster i det fritidsfiskebaserande företagandet.

– Vindelälven är redan världskänd i dag som en bra fiskedestination, men laxen har varit lite undanskymd. Får vi bara tillbaka den till älven så kommer det vara en extra krydda, utöver det i dag redan utomordentliga harr- och öringsfisket, för vi har väldigt stor lax här.

– Det blir en ganska fin bonus att ha möjlighet att fånga en 20-kiloslax. Hela älvsområdet kan dra nytta av att vi har mer lax i älven.

PONTUS NYMAN

Stefan Ågren under en lyckad fisketur i Vindelälven. Han menar att Vindelälven redan är världskänd som fiskedestination, men att laxen är undanskymd. "Får vi bara tillbaka den så kan hela Älvsområdet dra nytta av det". Foto: PRIVAT

Dispensfiske

Fiskevårdsområden som kommer att ha så kallat dispensfiske efter lax mellan den 1 till den 14 september enligt särskilda villkor för att inte riskera att skada beståndet:

- ✓ Blattnicksele-Huftasjö Fvo
- ✓ Djupsselforsen-Harrbo-selets Fvo
- ✓ Vindelgransele Sff
- ✓ Sandsele Sff
- ✓ Gargnäs-Råstrands Fvo
- ✓ Vindelbygdens Fvo
- ✓ Bäckarsforsen och Trollforsarnas Fvo
- ✓ Ruskträsk Fvo

Källa: Stefan Ågren

Höstplantering ger sommarfröjd

LÄNET. Nu dimper växtfirmornas kataloger ner i brevlådan och sköljer över oss med vackra bilder på tulpaner och andra vårlökar. Det är nu du ska förbereda trädgården och planera inför nästa växtsäsong.

Trädgårdsliv

Agneta Malmström
trädgårdsliv@vasterbottningen.se

Nästan alla slags växter, träd, prydnadsbuskar, perenner och lökar mår bra av att komma ned i jorden på hösten.

De slipper den heta solen, torrperioder och hinner rota sig lagom innan kylan kommer. Fördelen med att plantera nu är att jorden är naturligt fuktig och man inte behöver vattna lika mycket som under sommaren.

Det är inte lätt att välja lökar, men tänk på att de

blommar under olika perioder och att man därför kan välja flera olika sorter för att få njuta av blommor under en lång period då sorterna avlöser varandra.

Många plantskolor säljer ut säsongens växter till ett bra pris och det går att göra fina fynd. Men se till så att du köper en växt som mår bra och inte ser vissen ut. Ta ut växten ur krukan för att se om rötterna är friska.

AGNETA MALMSTRÖM

Nästan alla slags växter mår bra av en höstplantering då jorden är lagom fuktig och de hinner rota sig innan kylan kommer. Till våren kommer växten snabbt igång och du kan njuta av vacker blomning.
Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Tips för höstplantering av träd, buskar och perenner:

- ✓ Sänk ner hela plantan i vatten så att den blir ordentligt genomblöt.
- ✓ Gräv en grop som är dubbelt så stor som rotklumpen.
- ✓ Gräv om jorden i botten så att den blir lös och genomsläpplig.
- ✓ Lägg ett lager med lucker jord i botten.
- ✓ Om den har fått en rotsnurr klipper du 4 klipp i rotsnuren för att främja ny rotbildning.
- ✓ Sätt ner plantan och fyll på med jord halvvägs upp.
- ✓ I det översta jordlagret kan du förbättra med kogödsel, torv eller kompost.
- ✓ Vattna ordentligt så att rötterna kommer i kontakt med jorden.
- ✓ Lycka till med din höstplantering!

Närproducerat på skördemarknad vid älven

VÄNNÄSBY. Fyra söndagar i september är det skördemarknad på Slöjdarnas hus. – Om Bondens marknad i Umeå är Goliat så är vi David, säger Åke Sandström, slöjdarsstyrelsens ordförande.

Skördemarknaden är ett småskaligt försök som nu går in på tredje året.

– Vi ville dra ett strå till stacken för det närproducerade, liksom med slöjden är maten ett närproducerat hantverk, säger Åke Sandström och påpekar att försöket håller låg kostnadsprofil men blivit jättepopulärt.

– Folk uppskattar att de inte behöver åka till stan, dessutom vet alla att parkeringsplatser är svårt i Umeå.

Söndagens första av fyra skördeträffar kommer att bjuda på bär, sylt och saft i all dess former, liksom tunnbröd, potatis, mejeriprodukter, rökt kött och fläsk. Arrangörerna hoppas också locka några fiskare, med garvat och rökt.

– Nytt för i år är att caféreståndaren erbjudit sig

Vi ville dra ett strå till stacken för det närproducerade.

Åke Sandström

göra hemlagad palt, den är verkligen närproducerad, säger Åke Sandström.

– Vi undersöker även möjligheten att arrangera VM i paltätning där jag ännu inte nått ut med min sorselianska pesto.

Producenter kommer i huvudsak från södra Västerbotten. Mest långväga är Tant Ruth, alias Ruth Holmqvist från Norra Släppräsk, Malå.

– Jag strävar efter att hitta de ställen där jag ännu inte nått ut med min sorselianska pesto.

– Slöjdarnas skördemarknad är liten, mysig och väldigt vackert beläget.

FREDRIK BJÄRNESAND

Slöjdarnas skördemarknad beskrevs i fjol som en succé med 21 matförsäljare. I år är siktet inställt på 15-20 försäljare.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Nya grepp för integration

VÄNNÄS. Vännäs inflyttarservice söker förgäves faddrar med uppgift att vara vänfamiljer i vardagen för nya svenskar. – Det har visat sig omöjligt att rekrytera, i höst tar vi nya grepp, säger Therese Bjursell, inflyttarsamordnare.

Faddersystemet infördes för ett par tre år sedan som en del av näringslivsavdelningens inflyttarservice. En handfull familjer och privatpersoner har sedan dess agerat kontaktpersoner och lotsar i vardagen för ny-svenskar.

– De gör en fantastisk insats, men fler behövs och det har inte gått att få fler att engagera sig, säger Therese Bjursell.

Senast i vintras efterlystes fler faddrar, utan resultat. Skälet tror Therese Bjursell beror på att Vännäs har ett relativt litet befolkningsunderlag, jämfört med till exempel studentstäder, och att människor är rädda att binda upp sig.

– Trenden är att alla får allt mindre tid, vi är en generation som inte vill jobba gratis.

Istället tror Therese Bjursell att man behöver satsa på att skapa aktiviteter som i lika stor utsträckning kan locka såväl gamla som nya svenskar.

– Det kan handla om föredragsträffar hållna på lätt svenska.

Med början i september kommer en universitetsstudent från socionomprogrammet att få i uppdrag att utarbeta ett program som skapar naturliga mötesplatser mellan gamla och nya svenskar. Therese Bjursell tänker sig föreningslivet, studieförbunden och biblioteket som intressanta arenor.

– Ifrån kommunen kan vi hjälpa till med lokaler och marknadsföring, föreningarna har mycket att vinna på att vara med, det kan underlätta rekrytering av nya medlemmar.

– I dag finns det invandrare som bott här i decennier utan att ha sett ett svenskt hem från insidan.

Therese Bjursell menar att integration alltför ofta uppfattas som något "vi gör för dem".

– Istället tycker jag vi ska se att det handlar om att ta tillvara alla människors drivkrafter och möjligheter, på ett sätt som gynnar både mångfald och sysselsättning.

– Om vi ser till befolkningsutveckling och kompetensförsörjning i Vännäs är den utländska invandringen viktig.

FREDRIK BJÄRNESAND

Therese Bjursell.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Det gäller att inte darra på manschetterna när man vittjar bikuporna.

Den ekologiska drömmen

BRÅN. Gubbäpplen och Moskväs päron-äpple. Blåbärstry, häggbärmispel och havtorn.

På den ekologiska handelsträdgården i Brån finns träd och buskar för alla smaker.

– Detta är rena drömmen, säger Jonathan Clark som mest av allt fått smak för livet på den norrländska landsbygden.

Grönsaker, blommor och ogräs samsas om utrymmet i den prunkande köksträdgården. Vid tomtgränsen står säsongens sista plantskoleträd i givakt, och på fältet slår en begynnande äppelodling rot bland rött lysande smultron och halon.

Tio meter från husvägen flyter Umeälven majestätiskt genom det flacka odlingslandskapet.

– Visst är här vackert, säger Jonathan Clark förnöjsamt.

Jonathan är från Brighton, England, där han för 14 år

sedan träffade en svensk tjej på språkresa, med barn och flytt till Umeå som följd. För sju år sedan flyttade han till villa i Vännäsby och förra sommaren köpte han det lilla hemmanet i Brån, tillsammans med sin nuvarande sambo och ytterligare två barn.

– Jag är uppväxt i en stor stad och har alltid varit intresserad av att odla, jag vill veta var maten kommer ifrån och tycker det är svårt att hitta riktigt bra kvalitet i butikerna, säger Jonathan.

Köpet skedde strax efter att Jonathan kvitterat ut sin trädgårdsmästar-

examen från Forslundaskolan i Umeå. Nu håller han på att bygga upp ett eget företag, Eko-trädgård Västerbotten.

Försäljning av äppelträd och bärbuskar samt trädgårdsskötsel är huvudsysslan. Växtköparna är lokala och regionala trädgårdsägare. Ett 25-tal äppelsorter, importerade från Finland, finns i sortimentet. Garanterat hårdiga för regionen. I år har han tagit hem 600 plantor, endast ett fåtal är kvar.

– Jag har äppelsorter som till och med klarar zon sju.

Drömmen är självplockning av bär, men det kräver

mer plantering och tar några år.

– I dagsläget ger trädfällningar och stubbfräsning de största intäkterna, säger Jonathan som återinvesterar alla pengar i nya odlingar och maskinpark.

Till företaget hör även ett femtontal höns, ett par ankor och en handfull kal-koner, som spatserar i godan ro i en före detta hundrastgård. Raserna är udda, och ger både avels- och äggintäkter.

Livet som trädgårdsodlare är en livsstil.

– Sju åtta veckor på våren arbetar jag helt galet, för då

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

"Utan bin - ingen pollinering." Pollinering är ett system för sexuell befruktning som används av majoriteten av de växter som blommar och sätter frö, så kallade fanerogamer, enligt Wikipedia.

Jonathan har hittat sin drömplats och sitt dröjobb i Brån. "När jag får besök från England reagerar de mest över hur stort de bor. Det är så sanslöst dyrt att köpa hus där jag kommer ifrån."

Vid utkanten av tomten står säsongens sista äppel- och körsbärsträd på parad, och på fältet intill lyser smultronen starkt röda.

Många sorter på Eko-Trädgård

Äppelträd: Alexander, Antonovka, AnanasKanel, Bergius, Borgovskoje, Gul Kanel, Gubbäpple, Gyllene Kitajka, Hiberna, Höststrimling, Konfetnoje, Korobovka, Lantun Tavli, Lepas Melon, Moskvaskäronäpple, Ottos äpple, Petteri, Safran Pohjola, Sariola, Sockermiron, Suislepp, Turso, Veiniöun.

Bärbuskar: Aronia Viking, Blåbärstry, Bärhäggmispel Martin, Bärhäggmispel Northline, Bärhäggmispel Smokey, Elimbliz Rabarber, Havtorn Julia, Havtorn Romeo, Jonker van teets Rödvinbär, Röd Holländska Rödvinbär, Mortti Svartvinbär, Ojebyn Svartvinbär, Vertti Grönvinbär, Wilma Grönvinbär, Lepa Rödkrusbär, Hinnomaki Gulkrusbär, Rosenkvitten Cido.

Källa: www.eko-tradgard.se

hittades i Brån

ska 70 procent av årsomsättningen dras in. Men eftersom det är en hobby känns det inte betungande, dessutom befinner jag mig i ett uppbyggnadsskede, om några år när allt är etablerat kommer det att bli bra. Redan nästa år räknar jag med att gå plus.

Vintern är dock en tid han behöver komplettera verksamheten.

– Jag funderar på att börja göra mer egna produkter, till exempel förädla sylt och saft, men först måste jag få lite ordentligare skördar, säger Jonathan som tagit fram en egen förkylnings-

honung, med mynta, salvia och ingefära som tillsats.

– Rena medicinen mot hosta.

Jonathan har nyligen tömt ett av 18 bisamhällen på sitt söta innehåll, medan invånarna surrar lite förvirrat i älvkanten. Bina är Jonathan kanske viktigaste och flitigaste medarbetare. Utan pollinering, inga skördar.

– Jag siktar på att ha 40 i framtiden, säger Jonathan som trots att han är bitillsyningsman åt länsstyrelsen säger sig vara lite känslig för stick.

– Det är ett problem att bina minskar över hela värld-

På sensomarmen går mycket runt av sig själv, då är det lugnt och ingen stress.

den, det beror på de stora monokulturerna med stora odlingar av få arter och besprutning med gifter, men

här vill jag bidra med mångfald.

Flytten till Norrland och landsbygden är något han aldrig ångrat.

– Nja, det skulle vara någon gång mitt i vintern när det är minus 30 grader, men med snöslungan är det till och med kul att skotta. Här finns så mycket liv och natur året runt, på vintern är det älgar och rådjur på tomten.

– Vi är i stort sett självförsörjande på grönsaker, eget kött och vilt, men bacon måste jag köpa, det är ett absolut måste till frukosten.

FREDRIK BJÄRNESAND

Henrik Åström får besök av barnen Liv och Nils, fem respektive fyra år, på sin nya arbetsplats. "Som småbarnsförälder blir det en hel del läsande."

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Ung hemvändare ny kulturchef

VÄNNÄS. Vännäs kommun fick förra veckan en ny kultur- och bibliotekschef.

– Vi har en mycket spännande tid framför oss, säger Henrik Åström.

Kulturlivets högste tjänsteman kommer närmast från personalledande funktioner inom Mölndals kommun, där han bland annat varit administrativ chef för barn- och utbildningsförvaltningen.

– Jag har bott de senaste åtta åren i Göteborg men är uppväxt i Vännäs, säger Henrik Åström, 33 år.

Kultur- och bibliotekschefstjänsten är på halvtid, resterande tid är Henrik Åström ansvarig för elevhälsan.

– Det är spännande frågor som engagerar många, på det sättet får jag många olika kontakter med medborgarna.

Uppdraget som kulturchef omfattar verksamheten inom biblioteket och kommunala musikskolan samt att upprätthålla samarbetet med kommunens föreningar och studieförbund.

– Jag har så smått börjat bekanta mig med de olika aktörerna, där vi bland annat har en innovativ konstförening och Slöjdarnas hus som är en unik verksamhet. Kommunen är helt beroende av föreningslivet, som tjänsteman vill jag underlätta och värna ett gott samarbete.

– Jag är också imponerad av studieförbundens verksamheter och hoppas kunna bidra så att ännu fler upptäcker deras aktiviteter.

Men den kanske tyngsta frågan som bordet för tillfället är sommarens beslut att Vännäs ska bygga ett nytt bibliotek i anslutning till nya Vegaskolan. Budgeten för hela byggnaden är kring 80 miljoner kronor, med färdigställande år 2015 som mål.

– Det är en spännande process att bygga tidsenligt och ändamålsenligt på ett sätt som täcker flera behov. Dagens bibliotek är på många sätt opraktiskt och oöverblickbart, så det är viktigt att ta med erfarenheterna från personalen om vilka behov som finns.

Det framtida biblioteket

ska även innehålla ett kulturtorg, som ska bli en mötesplats för både kulturella evenemang och skolans verksamhet.

– Visionen är ett spännande bibliotek som blir en positiv samlingspunkt för alla Vännäsbor.

Kulturhuvudstadsåret är den andra stora händelsen som framöver, konstaterar Henrik Åström.

– Vi har en mycket spännande tid framför oss.

Privat är Henrik är gift och har fyra barn i ålderarna noll till åtta år. Fritiden är han engagerad i missionsgården Fridhem, genom vilken han har uppdrag som predikant.

Varför är kulturlivet viktigt?
– Förutom att jag redan vet värdet av musicerande har jag genom min frus intressen upptäckt vilka möjligheter konsten har att på ett unikt sätt stimulera till reflektion och eftertanke på ett sätt som öppnar och fördjupar förståelsen för oss själva och vår omvärld.

Vad tänkte du när du erbjöds tjänsten som kulturchef och bibliotekschef?

– Vad spännande, här vill jag vara med och bidra, jag kände också att det ger familjen en möjlighet att stadga sig. Det känns väldigt positivt på flera sätt.

FREDRIK BJÄRNESAND

Henrik Åström

Född: Växjö, uppväxt i Vännäs.

Familj: Fru och fyra barn i åldern 0-8 år.

Utbildning: Liljaskolans naturvetenskapliga program, personalvetare Umeå universitet, ett års teologistudier i Göteborg.

Läser: "Just nu mest barnböcker, allt från C.S. Lewis till Pia Lindenbaum."

Lyssnar: "Klassisk musik, särskilt Bach men även en del jazz i rimliga doser."

Tittar: "Blandat, i sommar Kurt Wallander. Lättsmält när barnen somnat!"

Spelar: "Violin, jag har gått hela grundskoletiden i Vännäs kommunala musikskola."

Aktuell: Ny som kultur- och bibliotekschef, samt chef för elevhälsan, i Vännäs kommun.

”För tre-fyra år sedan fick vi signaler från skogsbranschen att det fanns få arbetsledare på mellancheftsnivå” berättar Kurt-Ivan Sandberg, studie- och yrkesvägledare på Liljaskolan.

Foto: PRIVAT/LILJASKOLAN

LILJASKOLAN

Väg- och Anläggningstekniker

3 terminer

Nyhet i Yrkehögskolan Sverige!

Vissa utbildningar och yrkesutbildningsprogram är mer omfattande vid annat än utbildningen. Läs mer om det på sidan 2 av informationsbroschyr.

Du som vill leda bygget av vägar

Förkunskapskrav

För att vara behörig att söka ska du ha grundläggande behörighet för yrkesutbildningsstudier, samt uppfylla de särskilda behörighetskraven:

- Betyg från gymnasiet eller motsvarande: lägst G i Matematik, Engelska, Svenska B/SAS B eller motsvarande.
- Minst två års dokumenterade arbetslivserfarenheter på heltid, alt. fyra år på deltid.
- B-körkort.

Ansökan

Sista ansökningsdag 20 september 2013.
Kursstart: sept. november 2013.

Kursstart för nästa års utbildning, sept. august 2014.
Sista ansökningsdag blir då: sept. 15 april 2014.

Ansökan görs på en särskild blankett. Den finns för utskrift på Liljaskolans hemsida. Du kan också ringa till oss så skickar vi en blankett till dig.

Ansökan skickas till Liljaskolan på adress:

Västra vägen 11, Liljaskolan, 911 34 Väddö

Ytterligare information:

- www.liljaskolan.se
- liljaskolan@educ.vinnas.se
- administratör 0935-144 95
- rektor YH 0935-146 00
- studieledare 0935-145 52

Styfe

Efter fullgjord utbildning ska den studerande kunna fungera som arbetsledare för bygget av en vägbyggnad.

Han eller hon ska kunna skissa läge och bestämningar så att bygget inte hotar den biologiska mångfalden i området, att kostnaderna är ekonomiskt försvarbara, att arbetsmiljön är säker, att för studiet och maskinutrustning och att material används.

Han eller hon ska också kunna ledarskapa arbetet så att konflikter minimeras och att kvaliteten på det färdiga resultatet stämmer överens med uppsatta mål.

Den utbildade ska ha förmågan att förvalta, underhålla och äga exempelvis ett skogsbyggnads vägnät. Han/hon ska också kunna föra professionella samtalningar av projekt.

En utbildad Vägtekniker kan få anställningar som Projektör, Arbetsledare, Vägledare, Vägplaner, Platschef eller Vägforman.

Yr-utbildning

Ansökan till yrkesutbildningen Väg- och anläggningstekniker.

Ny yrkesutbildning på Liljaskolan

VÄNNÄS. Från och med i höst kommer yrkeshögskoleutbildningen Väg- och anläggningstekniker finnas på Liljaskolan – De sista vägmästarna utbildades på 80-talet och ska snart pensioneras. Bristen på arbetsledare på vägbyggen är stor, säger Jan Nilsson, tillförordnad rektor.

Men eftersom den eftergymnasiala utbildningen, som drar igång i november, är väldigt ny så finns det fortfarande lediga platser att fylla upp.

– De första grupperna kommer få jobb. Få utbildningar är på tre terminer, detta är en kort utbildning som ändå har väldigt goda framtidsutsikter även med inkomsten. Snittlönen är väldigt bra för 73 veckors utbildning, varav 23 är praktik, säger Jan Nilsson.

Liljaskolan, där utbildningen kommer hållas, har utbildat förare i många år

och tack vare det har skolan etablerat många kontakter inom väg- och entreprenadbranschen. Utbildningen som genomförs i samarbete med bland andra Svea skog, Vägverket, REV, Trafikverket, SLU och Svevia innehåller bland annat entreprenadjuridik och anläggningsteknik.

– Det är en norrlandsviktig utbildning för vägbyggen. De sista vägmästarna utbildades på 80-talet och börjar nu komma i pensionsåldern. Bristen på arbetsledare på vägbyggen stor.

Lönerna kommer krypa upp och det är ett bra tillfälle för de som vill bo kvar i länet och vara verksamma här, menar Jan Nilsson.

Kurt-Ivan Sandberg, studie- och yrkesvägledare på Liljaskolan och en av två som utformat utbildningen berättar om hur idén föddes.

– För tre-fyra år sedan fick vi signaler från skogsbranschen att det fanns få arbetsledare på mellancheftsnivå. Antingen så var de anställda civilingenjörer eller så hade de bara gymnasial utbildning, men ingen på mellan-nivå, säger Kurt-Ivan.

Han berättar att landets alla vägar skulle räcka elva varv runt jorden och att arbetskraft krävs därefter.

– De vägarna måste

underhållas och till de vägarna krävs projektansvariga som kan vara arbetsledare för sådana vägbyggen. Branschen styr utbildningen och vi har fått löfte om att det finns garanterat arbete till hundra färdigutbildade och än så

länge har vi bara 20 sökande, berättar Kurt-Ivan.

Jan Nilsson, tillförordnad rektor, menar att informations-spridning om utbildningen är viktig främst för landsbygden.

– Utbildningen är samhällsviktig för en bransch

där det saknas folk. Det finns ett stort samhällsintresse att det kommer igång, men lite draghjälp krävs för att få ut informationen om detta i bygderna och byarna, det är viktigt främst för landsbygden.

LINNEA IVARSSON

”Kompetensen behövs”

LÄNET. Trafikverket är en av samarbetsparterna för yrkesutbildningen Väg- och anläggningstekniker. Där är man positiva över den nya kompetensen som är på väg ut på marknaden.

Håkan Äijä, enhetschef över underhåll för region norr på Trafikverket ser positivt på att man höjer kompetensen inom väganläggningsområdet.

– Vägmästare är egentligen ett gammalt begrepp. Numera handlar det om projektledare, arbetsledning och platschefer hos entreprenörer med mer kompetens runt hur vägarna

underhålls och vägarnas uppbyggnad.

Tror du att det finns en efterfrågan på kompetens inom väg- och anläggningstekniker i regionen?

– Det tror jag säkert. Vi märker att många som har jobbat länge från Vägverkstiden har en enorm kompetens men nu går många av dem i pension, så kompetensen behövs, säger han.

Just generationsskiftet inom yrkesområdet ser inte Håkan som ett större problem, men han menar att det ständigt finns en efterfrågan på nya förmågor.

– De som har varit med länge börjar trappa av så vi bygger upp med yngre. Många kommer från univer-

sitet med väg- och vatten i grunden, så just drift- och underhållskunskaperna är bra att bygga på.

Vägskötsel, underhåll och driftsfrågor menar Håkan är punkter som det ständigt behövs krut på.

– Allt ska göras på rätt sätt för effektivitet och bra kvalitet. För några år sedan, när vi upphandlade våra kontrakt, så har vi köpt till en extra person till som de får betalt för. Detta blir genom praktik en slags kompetensutveckling, vilket innebär att vi köper in en nyutbildad som resurs som får vara med i ett arbete. Praktiken är väldigt viktig.

LINNEA IVARSSON

Hemsjukvård kommunalt ansvar

VÄNNÄS. Den 1 september tar länets kommuner över ansvaret för hälso- och sjukvården i hemmet från landstinget.

Reformen omfattar personer från 18 år som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller social situation inte kan ta sig till hälsocentral eller sjukstuga.

– Förändringen berör främst de svårt sjuka i hem-

men som ofta också behöver insatser från hemtjänst och korttidsvård, nu får de hjälp av samma organisation och ofta samma personal.

Jag tror det blir en förbättring, säger Sonja Eriksson (S), vård- och omsorgsnämndens ordförande i Vännäs.

Rollförändringen är en frivillig överenskommelse och har införts av flera landsting i landet.

FREDRIK BJÄRNESAND

Vännäs hälsocentral. Länets hälsocentraler och sjukstugor har även fortsättningsvis ansvaret för alla som är under 18 år eller som kan ta sig till vårdinrättningen, och samtliga läkarinsatser.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Det är ett bra tillfälle för de som vill bo kvar i länet och vara verksamma här.

Jan Nilsson

11

varv runt jorden skulle Sveriges alla vägar räcka ifall man slog ihop dem, enligt Kurt-Ivan Sandberg.

Balfors Event bjuder på äventyr

BALFORS. Allt fler människor vill komma ut och uppleva spännande äventyr ute i naturen. Därför såg Andreas Lind möjligheter att skapa ett unikt företag som kan erbjuda upplevelser och hisnande flygturer.

Kanske det är program som "Fångarna på fortet" och "Robinson" som har ökat människors intresse för vilda äventyr. Andreas Lind startade sitt nya företag för tre år sedan och hoppas att i framtiden kunna leva på äventyr.

– Jag satt och klurade på vintern för några år sedan och fick för mig att jag ville köpa en mekanisk tjur, berättar Andreas som flyttade till Balfors 2008.

– Efter "tjuren" blev det en hoppborg och sen har det successivt blivit mer och mer, berättar Andreas.

– Jag kan ordna evenemang för skolor, födelsedagskalas, möhippan eller företags-kick off eller efter andra önskemål, berättar han.

– I vintras satt jag och tittade på nätet för att hitta möjligheter att utveckla företaget och såg en film om flyboard som såg jättehäftigt ut.

– Jag tog kontakt med en

Andreas Lind, en ung företagare i Bjurholm som satsar på äventyr och upplevelser.

firma och är nu en av fyra i Sverige som håller på med flyboard, berättar Andreas medan han backar ned vattenscootern mot stranden.

Flyboard är en relativt ny vattensport där man står på en bräda med vattenjetmunstycken och kan på så vis sväva upp till nio meter över vattenytan.

Är man skicklig kan man dyka upp och ned som en delfin, göra volter eller andra tricks. Själva vattendriften kommer från en vattenscooter som hänger ihop med flyboarden via en lång slang. Man kan styra sin färd genom att flytta kroppsvikten och med hjälp av reglage i händerna.

Ute på bryggan står Dennis Demby från Umeå och håller på att göra sig beredd för flyg-

Flyboard är en relativt ny vattensport där man står på en bräda med vattenjetmunstycken och kan på så vis sväva upp till nio meter över vattenytan. "Det här är det häftigaste jag har gjort" tyckte Dennis Demby om flyboardåket.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

färd.

– Jag fick ett presentkort med den här upplevelsen eftersom jag fyller 25 år idag, säger Dennis och sätter fast en hjälm på huvudet.

– Jag har provat vattenskidor och wakeboard tidigare, men det här kommer att bli spännande, säger Dennis

ögonblicket innan han knufas ut i vattnet.

Efter några trevande försök att hålla balansen och med några rejäla plaskanden, tar sig Dennis upp i luften med hjälp att den forfarande vattenstrålen och svävar fram högt ovanför vattenytan. Det hörs vilda glädjetjut utifrån vattnet: Jiiiiihaaaa!

Efter en halvtimmes åkning kommer äventyraren in till stranden.

– Det här är det häftigaste jag har gjort och vilken frihetskänsla, ropar Dennis med eftertryck. Det här kan jag verkligen rekommendera alla att prova, säger Dennis med ett skratt.

– Jag har många idéer på

nya aktiviteter, men jag vill gärna komma på grejor som ingen annan har, berättar Andreas och spänner fast vattenscootern på släpvagnen igen.

AGNETA MALMSTRÖM

Läs mer

Läs mer om olika äventyr på: www.balforsevent.se

Välbesökt traktormässa

NÄSLAND. Det blev en varm och solig sensomarmdag när besökarna anlände till traktormässan i Näsland. För femte året ordnades det välbesökta evenemang som lockade många motorintresserade att besöka den lilla byn utanför Bjurholm.

På åkern utmed vägen till Högland stod 39 traktorer uppradade och mitt på åkern tronade ett sågverk med tillhörande motor.

Besökarna kunde beskåda en självbindare som skördade korn, traktorer turades om att ploga åkern och så kunde man rösta på årets raritet.

Näslands byastugeförening ordnade förplägnad till besökarna och Maritas underhöll med sång och musik.

Med ett stort rökmoln startades motorn till sågverket och besökarna samlades runtomkring för att beskåda hur man sågade brädor med det gamla sågverket.

– Jag såg en annons på en tändkula och många intresserade hade tydligen ringt, berättar Olof Alfredsson som är ägare till vidundret.

– Men med den här motorn följde ett helt sågverk från 1923 och det var väl det som fick många att backa, berättar Olof.

– Säljaren sa, "Allt eller inget" så jag köpte rubbet, fast det var ju mest tändkulan jag ville köpa, säger Olof och skrattar.

– Jag hämtade hem allt med en lastbil från Ajaure och efter vissa reparationer verkar den ju fungera bara bra, säger Olof.

– Tändkulan eller råoljemotorn som drivs med råolja eller oljeblandad diesel måste förvärmas med en blåslampa i tio minuter innan den går att starta, berättar Olof.

Efter det att rösterna räknats utsågs en Allis-Chalmers från 1938 till Årets raritet.

– Det är tre år sedan jag skaffade den här traktorn, berättar vinnaren Jan Ericksson från Röbbäck.

Stilsäkert i skrytbilar från förr

Västerbottningen 23 augusti 2013

– Jag har varit snickare tidigare och aldrig hållit på med sånt här förut, berättar Jan.

– Jag fick tag i den här traktorn med tillhörande slätterbalk i Hörnsjö och har reparerat och målat upp den, berättar Jan som naturligtvis är glad över vinsten.

– Ja nu kan man pusta ut, säger Olof kaffekopp i handen.

– Alla tycker att det är en fantastisk tillställning, men det skulle inte bli något om det inte vore för alla som ställer upp och kommer hit med sina traktorer och byastugeföreningen som hjälper till med allt möjligt, säger Olof innan han går mot en traktor som ska köras hem till garaget igen.

AGNETA MALMSTRÖM

Som Årets raritet på Traktormässan i Näsland korades Jan Ericssons traktor från 1938, en Allis-Chalmers.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Lättnad på nya busstationen i Bjurholm

BJURHOLM. Reaktionen är samstämmiga: Äntligen. Och en lång lättnadens suck. Busstationen i Bjurholm har länge betraktats som en stor säkerhetsrisk. Men snart ska trafiksituationen bli bättre. – Tack och lov har ingen olycka hänt, säger Elisabeth Lundberg, kioskägare.

Det är inte bara kiosken Lilla skafferiets kunder som uttryckt oro. På parkeringsplanen framför Coop har besökarna många gånger fått sätta hjärtat i halsgropen. Inte minst alla barn och ungdomar som rör sig på hållplatsen har förorsakat huvudbry.

Men nu ska det bli rejält

Elisabeth Lundberg.

"Det här blir nog bra" säger Lars Nyman, anläggningsarbetare från Västra Spöland, med rötterna i Bjurholm.

bättre. Genom att bygga hållplatsfickor bakom parkeringen ska överblicken och ordningen främjas.

Enligt tekniska kontoret ska alla åtgärder på stationsområdet vara klara i november.

– Det ska vi nog hinna, säger Lars Nyman, entreprenör från Vännäs som

bäst arbetar med att lägga dränering under bussfickorna.

Schaktarbetet är omfattande. Kommunens kostnad blir drygt en miljon varav Region Västerbotten bidrar med 75 000 kronor. Men priset för att vänta kunde blivit mycket högre.

– En gång när jag skulle

Pontus Björklund, Bastuträsk, och Simon Lindberg, Bjurholm, är överens: "Vi tycker det är bra att bussarna flyttar en bit bort." Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

köpa godis kom en kompis springande som en galning och håll på att bli påkörd, säger Pontus Björklund, Bastuträsk som har stor respekt för bussarna.

– En annan gång såg jag när bussen höll på att köra över en kompis när det var halt på en hållplats där jag bor, tillägger Pontus.

– Det här bli super, är

bara barnen trygga kan man själv känna sig trygg också, säger mamma Christina Fernerud-Björklund.

FREDRIK BJÄRNESAND

Elinstallationer & Pelletsbrännare.

Nygrens El

Bjurholm • 070-350 35 25

Målning
Tapetsering
Sprutmålning m.m.

Nyttja rot-avdraget

**BERGGRENS
MÅLERI**

070-560 07 87

Hantverkargatan 29 • Nordmaling

LÖRDAG 31 AUG KL 21-01

Säsongs-
avslutning!

LOGEN TÄFTEÅ

DANSARNAS ELDORADO • 7 KM NORR UMEÅ (E4) Se skylt
Entré 170:- Husvagnsparkering med dusch • Servering • Korv

Tack för denna säsong!
Välkommen åter sommaren 2014
hälsar Signar, Matlis
och Kristoffer med personal

Dansbuss till och från Logen varje danskväll från Umeå. Kl 20.00 från ICA Böleång – Bölevägen – E4 till Vasaplan. Kl 20.20 Från Vasaplan (hållpl. L) – Ö. Kyrkog. – Cementv. (Ersboda) – Mariehemsvägen – Strombergs väg – Älidhems vårdcentral – Tomtebo – Täfteå Loge ca kl 21.00. Pris: 25:-/enkel.

www.logen-taftea.se

KLIPP UT OCH TA MED TILL BUTIKEN

Vid uppvisande av denna kupong får du

5% RABATT

på det du
handlar
vid detta
tillfälle!*

Gäller tom 1 sep 2013

ICA Bjurholm

Öppettider: Mån-fre 9-19 • Lör 9-18 • Sön 11-17

Vi utför Elinstallationer
i Nordmalings och Bjurholms kommuner,
med omnejd.

Ring oss!

Vi säljer och installerar även Antenner och Paraboler

Bjurholms EL
070-554 40 75

**Öppet Hus
i kommunhuset**

Söndagen den 8 september
Kl. 12.30–15.30

Kl.12.30–13.00 **Musikskolan underhåller**

Kl.13.00–13.15 **Kommunchef Hans-Åke Donnersvärd inleder**

Kl.13.15–13.30 **Vision och mål för Bjurholms kommun**
Caroline Helmersson

Kl.13.30–13.45 **Att vara skolelev i Bjurholm**
Gunilla Falk med flera

Kl.13.45–14.00 **Att vara äldre i Bjurholm**
Elena Jakobsson & Tina Burstedt

Kl.14.00–14.15 **Att bo i Bjurholm**
Hans-Åke Donnersvärd & Elisabet Lycksell

Kl.14.15–14.30 **Att vara företagare i Bjurholm**
Maria Bahlenberg

Kl.14.30–14.40 **Kommunchef Hans-Åke Donnersvärd avslutar dagen med**
Hur kommer vi att utveckla medborgardialogen i Bjurholm

Kl.14.40–15.10 **Utställning från kommunala verksamheter**
Med möjlighet att träffa tjänstemän

Kl.15.10–15.30 **Musikskolan underhåller**

Vi bjuder på lättare förfriskningar.

Välkommen!

BJURHOLMS
KOMMUN

**Bjurholm
egen kommun i 30 år**
1983-2013

Ogonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd vår forskning
PG 90 07 22 - 0 BG 890 - 7610
www.ogonfonden.se

Världens Barn Vi når fram till
världens barn
– din gåva
gör det möjligt
Radiohjälpen 901950-6 varldensbarn.se

Välkommen till Lastbilsträffen i Ramsele 20-21/9

www.lastbilsträffen.se

Naturupplevelse på Klangvägen i Agnäs

AGNÄS. Överst på Rågbergets topp i Agnäs, 400 meter över havet står ett sprillans nytt konstverk, "Trollklockor" invid den nya vandringsleden. Den vackra klangen från klockorna ekar ut över skogstopparna och hustaken vid Öreälven nedanför bergets fot.

Stigen ringlar sig uppför skidbacken, genom skogen och ut på toppen av Rågberget. Där uppe invid de vindpinade tallarna har föreningen Klangvägen uppfört den första installationen.

De så kallade "Trollklockorna" är gjorda av Sebastian Reichlin vid Agnäs nya smedja.

När det blir dags för invigning under försommaren 2014 är det meningen att det ska finnas tio stycken konstverk/ljudinstallationer utformade av olika lokala konstnärer.

Kriterierna för dessa är att de ska ha kopplingar till bygden, vara robust byggda av naturmaterial, tillverkade av lokala konstnärer och smälta in i omgivningen.

– Jag hade sett en liknande grej i Schweiz och skojade att en sån vill vi ha, berättar Sebastian.

– Vi pratade mer och mer om idén och till slut tyckte vi att det skulle gå att genomföra, säger Sebastian.

Konstnären och smeden Sebastian Reichlin med dottern Rut och Jenny Stensson med sonen Axel spelar på "Trollklockorna" så att det ekar ut över trädkronorna på Rågberget.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Jag skojade att en sån vill vi ha.

Sebastian Reichlin, smed, Agnäs

– Vi hade funderat på att göra en vandringsled och blev inspirerade av Sebastians idé, berättar Jenny Stensson som driver Agnäsbacken tillsammans med maken Tomas.

– Föreningen Klangvägen bildades och har sju medlemmar för närvarande, men naturligtvis är alla välkomna att bli medlemmar i föreningen, säger Jenny.

– Vi utformade idén till en ansökan och sökte pengar hos Leader UR-nära som tyckte att idén lät intressant och beviljade projektmedel, berättar Jenny. Vi har träffat de övriga konstnärerna som visade sina spännande prototyper, berättar Sebastian.

– Vi har också tagit emot konstnärernas önskemål om underlag och fundament för

installationerna. En del vill ha trätrall andra cement så vi ska förbereda de utsedda platserna innan vi kan placera ut dem, berättar Sebastian. Vi har en del sponsorer men tar gärna emot hjälp av folk om man till exempel har bräddor eller virke som man kan skänka till projektet som är helt ideellt, säger Jenny.

– 14-15 september ska vi ordna en arbetshelg och vi hoppas att många ideella

krafter kan komma och hjälpa till, säger Jenny.

– Vi planerar att få upp några konstverk till innan vintern och sen ska resten bli färdigt under våren, berättar Jenny och styr barnvagnen utmed stigen på berget.

Väl framme invid "trollklockorna" kan man njuta av en fantastisk utsikt mot Balberget i norr och med hela Agnäs byn med alla gårdar, samt den ringlande Öreälven nedanför.

Klangvägen kommer att få flera slingor invid Rågberget, med en lång slinga på fyra kilometer och kortare på en kilometer som bjuder förutom ljudinstallationerna på naturupplevelser och motion.

AGNETA MALMSTRÖM

Den nya kommunchefen Hans-Åke Donnersvärd vill få kontakt med Bjurholmsborna och bjuder in till öppet hus.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Kommunhuset öppnar dörrarna

BJURHOLM. Den 12 augusti tillträdde Hans-Åke Donnersvärd som ny kommunchef i Bjurholm. Nu bjuds alla invånare in till kommunhuset den 8 september för att ta del av information om verksamheten, samt lyssna till musikskolans elever.

Bjurholms Kommun med nya kommunchefen Hans-Åke Donnersvärd i spetsen har skickat ut en inbjudan till Bjurholmsborna att besöka kommunhuset och träffa tjänstemännen som jobbar där.

– Som ny kommunchef vill jag söka nya former för dialog mellan oss tjänstemän och olika grupperingar i Bjurholm, säger Hans-Åke som nu jobbat ett år i Kommunhuset.

– Bjurholms kommunhus är en arbetsplats för kommunala tjänstemän. Men det är också Bjurholmarnas hus där de via skattemedel avlönar tjänstemän som ska skapa förutsättningar så att olika verksamheter ska kunna leverera god kvalitet, säger Hans-Åke.

– Med den utgångspunkten känns det viktigt att utveckla en dialog mellan tjänstemän och Bjurholmsborna, säger Hans-Åke vidare.

– De som besöker öppet hus kommer att få höra korta presentationer om de olika verksamheterna i kommunen och ges dessutom möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter.

– Våra politiker har gett oss mål som ska uppnås, till exempel att det ska vara tryggt att växa upp i Bjurholm. Men vad kan kommunen göra för att bidra till en trygg uppväxt? Vi har i kommunhuset kompetens så att vi kan arbeta med frågan. Men det är barn, ungdomar och föräldrar som bäst kan svara på den, tycker Hans-Åke.

– Jag tror det blir några riktigt trevliga timmar och jag hoppas på många besökare med intresse för Bjurholm, som kommer med idéer hur man kan förbättra och utveckla vår fina kommun, säger Hans-Åke.

Förutom underhållning av ungdomarna i musikskolan bjuds besökarna på lättare förtäring och kan beskåda olika utställningar där man kan träffa de anställda.

Några programpunkter är att vara skolelev i Bjurholm, att vara äldre i Bjurholm, att bo i Bjurholm, att vara företagare i bygden, visioner och mål samt medborgardialog.

AGNETA MALMSTRÖM

Vattenavrinning
Beslag
Takplåt
Högprofiler
Ventilation
Taksäkerhet
Underlag
Fasadplåt
Kaminer
Skorstens

VÄNNÄSPLÅT

www.vannasplat.se

GALVpart®
VARMFÖRZINKNING

Kontakta oss så kan vi hjälpa er med konstruktionstips inför Varmförzinkningen.

Vännäs 0935 – 13140
www.galvpart.se

Allt inom branschen!

Passa på att utnyttja ROT-avdraget.

**KONRADSSON
MALERI
AB**

Thomas Konradsson 070-591 02 85
Vännäs

1 av 3 får cancer. Men alla drabbas.

Bli månadsgivare i dag. Gå in på cancerfonden.se

Cancerfonden

Vill Du ha en likvärdig sjukvård i hela länet - Rösta JA den 8 sept.

Läs mer på vår hemsida:
www.centerpartiet.se/vannas

Ett hållbart val
CENTERPARTIET

Skogsrojning
Lång erfarenhet
Certifierad

070-101 47 98
perorjan.svelander@gmail.com

Syllbytarkurs i Mariebäck

MARIEBÄCK. Många gamla lador eller timrade stugor far illa av väder och vind genom åren. Räddningen kan då vara att byta syllen eller det nedersta stockvarvet på byggnaden för att den ska bevaras.

Många äldre byggnader med renoveringsbehov kan räddas undan röta med hjälp av så kallad syllbyte, byte av det nedersta stockvarvet.

Det är något som man i dag kan lära sig på en kurs.

I Mariebäck utanför Bjurholm ordnades kurs under två dagar där man fick lära sig skadebedöma och byta stockar på en gammal lada.

Man hissade upp ladan och passade in nya stockar. Under arbetets gång fick man dessutom lära sig hantera både gamla och nya verktyg som tjäckelyxa och motorsåg.

– Man måste lyfta upp ladan och så att säga timra underifrån, berättar Stig

Bengt Granberg, Obbola, Christer Jonsson, Skellefteå, Bertil Adolfsson, Burträsk, Janne Nord, Umeå, kursledaren Stig Gustavsson, Balsjö, Mona Åström, Obbola, Leif Isaksson, Barsele, Egon Eriksson, Umeå och Stenly Olofsson från Grytsjö deltog i syllbyttarkursen i Mariebäck.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Gustavsson som är kursledare för kursen som ordnas genom Balfors gård.

– **Jag visar** grundkunskaperna i hur det går till att timra och det innebär att

lyfta ladan upp och ner tills man får stockarna att passa, säger Stig med ett skratt.

– Man vill ju gå en sån här kurs för att man har ett projekt hemma som man inte vet hur man ska göra

med, säger Mona Åström från Obbola.

– Det blir allt mer populärt att renovera gamla byggnader och det är därefter ett stort intresse för att gå kurser för att få kunskaper till

sådana projekt, berättar Kristina Eriksson som driver Balfors gård.

De nya stockarna mäts ut efter gamla, täljs till efter samma mått och lyfts på

plats under den upplyfta ladan. Därefter sänker man ner ladan på plats. Syllbyttet gör att ladan får ett förlängt liv och kan åter komma till användning.

AGNETA MALMSTRÖM

Öka lönsamheten i ditt skogsbruk!

Planera åtgärder på fastigheten

Grunden för en bra åtgärdsplanering är en skogsbruksplan. Du som inte har en – kontakta din skogsinspektör och låt han/hon göra en handlingsplan för ditt skogsinnehav. En förutsättning för god lönsamhet är att utföra skogsåtgärder i rätt tid.

Andreas Nordbrandt
Vik, virkesområdeschef
Mobil 070-593 16 44
andreas.nordbrandt@norra.se

Mikael Forsman
Skogsinspektör
Mobil 070-279 31 39
mikael.forsman@norra.se

Karin Strömgren
Tf skogsinspektör
Mobil 070-548 79 28
karin.stromgren@norra.se

Kjell-Anders Persson
Produktionsledare
Mobil 070-684 78 40
kjell-anders.persson@norra.se

Viktoria Hedström
Skogsinspektör
Mobil 070-250 58 08
viktoria.hedstrom@norra.se

Tommy Israelsson
Skogsinspektör
Mobil 070-336 16 91
tommy.israelsson@norra.se

Anders Bergh
Skogsinspektör
Mobil 070-358 10 20
anders.bergh@norra.se

Vi finns alltid nära dig och din fastighet!

NORRA
Skogsägarna
www.norra.se

Trävaror till rätt pris!

Vi har lister, paneler, brädor och plank mm. Välkommen till oss!

Öppettider: mån-fre 7-16
lördagar 8-12

Marahällan, 911 94 Vännäs
Tel 0935-124 50
Ronny
070-665 45 74
Jörgen - Försäljning
070-346 57 21

ENGLUNDS TRÄ AB

Marknadsför ditt företag med en annons i

Västerbottningen

Ring 090-71 15 00

ASTRIDGÅRDEN

Grundat 1992

Det kompletta och värdiga trygghetsboendet när Du är gammal och behöver hjälp!

Ring Marjatta 070-694 71 06, Håkan 070-662 90 55 eller gör en intresseanmälan www.astridgarden.se

VI KÖPER ÄLG

Tel och info:

Slakteriet:

Mattias ... 070-645 45 35
Harriet ... 070-262 62 96

Slakteriet
Maskinell avlastning
Spolplatta för släp

Slakteriet öppet alla dagar.

Ring gärna före leverans.

Vi köper även älgskinn och horn!

Mer info ring Mattias 070-645 45 35

OBS!

Kom ihåg att lungpaket och mjälte ska följa med till slakteriet.

Polarica
önskar er
God jaktlycka!

Nytändning för gammalt hantverk

BALFORS. Rotslöjd är ett gammalt hantverk som har varit vanligt i norra delen av Sverige.

På Balfors gård utanför Bjurholm ordnar man kurser i olika gamla hantverk.

Rotslöjd är ett gammalt hantverk. Rötterna plockas på myrmark eller sandtag och går att fläta till skålar, burkar eller smycken

Runt bordet i det gamla huset i Balfors sitter ett glatt gäng slöjdare och knåpar med att fläta rötter.

På bordet ligger knippen med torkade rötter och vackra rotslöjdsalster som ska inspirera deltagarna i kursen.

Sonia Vallrud är kursledare och visar hur det går till att fläta ihop rötterna i vackra mönster till skålar, korgar eller en burk med lock. Det är främst björkrötter som används till att slöjda med, men det förekommer att man även använder gran, tall eller sälg till sina arbeten.

Redan i början på juni var kursdeltagarna ute i skogen, på myrmark och sandtag för att skörda rötter till slöjdkursen. Rötterna skrapas rena från bark och får torka, för att sedan läggas i vatten-

bad omedelbart innan användning.

– Jag var här tidigare på en kurs för att lära mig göra gärdesgårdar och blev nyfiken på rotslöjd, berättar Nicole Suty.

– Jag har sett produkter tidigare och ville ta reda på hur det går till då man tillverkar sådana här vackra skålar, säger hon.

– Jag vill öva olika tekniker och går därför en tredagarskurs, berättar Nicole.

– Det här är jättekul, säger Nicole och visar upp början på en flätat skål.

Balfors gård ordnar olika hantverkskurser som till exempel luffarslöjd, tovning, garntillverkning, växtfärgning, korgflätning, kvasttillverkning och brödbak.

Läs mer om Balfors gård på: www.balforsgard.com

AGNETA MALMSTRÖM

Kursledaren Sonia Vallrud instruerar Sara Grönlund, Nicole Suty, Marie Wallenberg, Peter Haglund, Anna Allard och Aine Sjöberg i konsten att tillverka rotslöjdsalster.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Din leverantör av Sand och Krossprodukter

Vi levererar material till företag och privatpersoner inom Umeå Regionen alltid till förmånliga priser.

Ring oss för mer information!
090-77 77 60 • 0935-399 60

www.kajsakeri.se

En lysande livräddare

Reflexvästen har räddat många liv, och nu börjar allt fler använda reflexväst eller reflexjacka: fotgängare, mc-förare, joggare, cyklister, mopedister och faktiskt även hundar. Kloka bilister har minst en reflexväst liggande i bilen, för alla eventualiteter.

Att förebygga skador, olyckor och stölder är en viktig del av Länsförsäkringar Västerbottens arbete. Det räddar liv och egendom och gör att låga försäkringspremier kan bli ännu lägre.

Beställ reflexväst på
LFvasterbotten.se/undvikskada

 Länsförsäkringar
Västerbotten

Umeå 090-10 90 00
Skellefteå 0910-73 40 00
Lycksele 0950-347 50
LFvasterbotten.se

Etiska riktlinjer för politiker

BJURHOLM. I våras infördes en uppförandekod för förtroendevalda i Bjurholm. Syftet är att stärka det politiska samarbetsklimatet. Även kommunens högsta tjänsteman sätter kommunikationen i högsätet.

Många förtroendevalda upplever att det politiska livet hårdnat i Sverige. Därför har Sveriges kommuner och landsting, SKL, tagit fram en uppförandekod för hur de politiska församlingarna bör uppträda mot varandra för att vidmakthålla ett gott politiskt klimat, stärka respekten för demokratin och främja människors frihet och lika värde.

I april antog Bjurholms kommunfullmäktige en reviderad utgåva av dokumentet, på initiativ av kommunstyrelsen.

– Inte så att vi på något

sätt haft ett dåligt klimat, men det kan vara ett stöd för nya och en påminnelse för oss som är gamla i politiken vad det är vi håller på med och varför, säger Maria Bahlenberg (C), kommunfullmäktiges ordförande.

Ett område där uppförandekoder kan vara på sin plats är nätet, där allt fler tar en chans att göra sin röst hörd. Nätpressens kommentarfält utgör många gånger ett lågvattenmärke.

– Istället för att avreagera sig anonymt och ansvarslost borde fler ta chansen att påverka den politiska vägen,

Uppförandekod

”En uppförandekod (från engelskans Code of Conduct) är riktlinjer för hur ett företag eller en organisation ska bedriva sin verksamhet på ett etiskt, socialt och eller miljömässigt riktigt sätt. Koden kan vara framtagen av företaget eller organisationen själv, eller av en branschorganisation, ibland under medverkan av externa intressenter. En uppförandekod har inte status av lag, förordning eller myndighetsföreskrift, utan är ett frivilligt åtagande.”

Källa: Wikipedia

inget blir bättre om man först klagar och sedan tiger i den politiska församlingen, säger Maria Bahlenberg.

Digital dagbok, blogg, är ett annat populärt internetmedium där inte minst politiker för fram sina budskap. Någon motsvarighet till Carl Bildt har ännu inte uppbar sig i Bjurholm, däremot gör nye kommun-

chefen, Hans-Åke Donnersvärd, ambitiösa anslag vid tangentbordet.

– Redan första dagen på jobbet öppnade jag en blogg, säger Donnersvärd som sitter tredje veckan på kommunchefsstolen efter att dessförinnan vikarierat som skol- och socialchef ett år.

Donnersvärd menar att nätet öppnar nya möjlig-

Maria Bahlenberg (C).

Hans-Åke Donnersvärd.

heter även för politiska tjänstepersoner.

– Vi behöver hitta nya former att komma ut med information om vad som händer. Ännu viktigare är att lyssna in medborgarna när vi som tjänstemän genomför politikernas beslut.

– Jag vill också gärna ge kommuninvånarna en bild av vad som händer på kommundirektoratet.

Donnersvärd har tidigare verkat som cheftjänsteman och kommunalråd i Solna, Nacka och Lidingö, som placerats högst i tidningen Focus ranking av svenska kommuners livskvalitet.

– En mycket viktig faktor för trivselen i en kommun är medborgarnas delaktighet, där ska vi bli ännu bättre i Bjurholm.

FREDRIK BJÄRNESAND

Testresenärer ska öka pendlingen till och från Vännäs

VÄNNÄS. Nu efterlyses personer som vill bli testresenärer mellan Vännäs och Umeå.

– Genom tåget upptäcker fler och fler möjligheten att bosätta sig i Vännäs, säger Lina Andersson, kollektivtrafikansvarig i kommunen.

Hållbarhetsprojektet ”Be Green Umeå” söker testresenärer mellan

Lina Andersson.

Umeå-Vännäs. Erbjudandet innebär att 40 personer under oktober månad ska få åka gratis med periodkort på sträckan. Kravet är att man bor eller arbetar i Vännäs, och vanligtvis kör bil till och från jobbet.

– Man förbinder sig att lämna bilen hemma och ta bussen eller tåget minst tre arbetsdagar i veckan, säger Ida Lundström, projektsamordnare Be Green Umeå.

Detta är femtonde försöket med testresenärer, varav två testperioder genomförts med buss i Vännäs.

– Tidigare tester visar att resenärerna till 80-90 procent upplevt resandet positivt, efter sex månader har 50-60 procent fortfarande pendlat kollektivt, säger Ida Lundström och nämner flera fördelar.

– På vinterhalvåret tycker många att det är skönt att slippa köra i dåligt väglag och mörker, man slipper leta parkering, resandet upplevs avkopplande, det går att slumra till,

Ida Lundström, projektsamordnare, Be Green Umeå, tar emot anmälningar om att bli testresenär fram till 15 september, via www.begreenumea.se/testresenar. ”Man förbinder sig att ta tåget minst tre gånger i veckan, två enkäter genomförs under testperioden, en uppföljningsenkät sex månader senare.”

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

läsa, prata eller utföra arbete under resan.

Kjell-Ivan Adolfsson, Vännäs, är en tidigare testresenär. Han fortsatte busspendla även efter testperioden, men när företaget där han jobbade flyttade från centrum till Västerås blev anslutningstrafiken för dålig.

– Fram till dess var det

perfekt. Testresandet gjorde att jag fick upp ögonen för hur bekvämt det är, med tåg har det blivit ännu bättre. Jag skulle gärna fortsätta och tycker verkligen man ska prova om man inte gjort det tidigare.

Lina Andersson är kollektivtrafikansvarig i Vännäs kommun, och arbetar bland annat med att

påverka trafikplanering, tidtabeller och hållplatser genom samverkansprojektet Fyrklövern, som omfattar Vännäs och Umeå kommuner, länstrafiken, landstinget och KR Trafik.

– Det underlättar för aktörerna om de vet vad kommunen tycker och tänker, Vännäs är en pendlingskommun.

Lina Andersson är själv

Fyrklövern

✓ ”Be Green Umeå” är ett hållbarhetsprojekt med uppdrag är att bidra till ändrat pendlingsbeteende bland Umeåregionens invånare, samt att hjälpa och uppmuntra medborgarna till ett hållbart liv och resande.

✓ Fyrklövern är ett samverkansprojekt mellan Länstrafiken, Vännäs och Umeå kommun, entreprenören KR Trafik och Landstinget, som avser trafiken på linje 15 och 55 mellan Vännäs och Umeå. Målet är ”ökat resande och förbättrad ekonomi genom ökad punktlighet och attraktivitet”.

✓ Totalt genomfördes 28 301 resor på linje 15, 55, samt pendeltåget på sträckan Vännäs-Umeå, under april månad 2013, jämfört med 19 123 resor samma månad året innan. En ökning med 48 procent.

Källa: Kollektivtrafikplan 2014-2016 samt Vännäs kommun

tågpendlare från Umeå sedan i våras.

– Jag tycker det funkar jättebra, det är väldigt smidigt och skönt att slippa bil, speciellt på morgonen när man är trött, på eftermiddagen är resan ett sätt att rensa huvudet. Det går ju också snabbare att åka tåg än bil.

Om det blir problem med trafiken i vinter?

– Då är det främst Länstrafiken och Norrtåg man ska prata med, men jag hoppas det blir en bra vinter ur kollektivtrafiksynpunkt.

FREDRIK BJÄRNESAND

Sommarens helgvärd i timmerlidan, Lennart Vilhelmsen: ”Vi hade till exempel besök av ett roligt sällskap från Nederländerna som åkt med bil upp genom Norge och ner genom Finland till Helsingfors och upp igen till Haparanda och sedan nedåt Sverige. De ansåg att Bjurholm var det bästa de hittills sett på resan.”

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Bloggar i Bjurholm

BJURHOLM. Ungdomarna i Bjurholms besökservice har i år skrivit blogg med tips på händelser och besöksmål i kommunen. Meningen var att föra ut och marknadsföra Bjurholm på ett nytt sätt, berättar Eva Carlsson, turistinformatör och handledare.

– Jag tror det har uppfattats väldigt positivt. Många har kommenterat att de varit inne på bloggen, bland annat har de frågat efter och köpt Balsjöboken, som vi skrivit om.

– Att ungdomarna fick träning att skriva officiella inlägg för kommunen, istället för helt privata inlägg, var säkert också nyttigt träning.

FREDRIK BJÄRNESAND

Säkert nyttig träning.

Eva Carlsson, turistinformatör

Sportsligt sett

Gunnar Eriksson

gunnar.eriksson@vasterbottningen.se

Jag följer inte innebandysporten med lupp numera, men har självklart noterat att tre västerbottniska klubbar i damernas näst högsta serie klappat ihop under sommaren och klivit av spel på den nivån. Skellefteå Innebandy, Umeå City och Ersboda SK har av olika anledningar – brist på spelare och kronor – tackat nej till ettanspel och visst är det ett allvarligt tecken på problematiken i sporten som aldrig verkar kunna etablera sig på en hög och stabil nivå. Visst händer det även på hög nivå i andra lagidrotter – Borås Hockey i fjol och några damligalag i basket i år – och det är självklart lika illa där. Då det här inom mjukbandyn handlar om tre länslag känns det dock självklart lite extra visset även om det alltså finns tre ettanlag kvar (IBF Dalen, RIG Umeå IBF och Iksu ungdom).

Extra svidande är det självklart i Skellefteå som var något av ett plastbollmekka när jag själv var engagerad i sporten på 1990-talet, men där innebandyn nu är rejält på dekis.

Sverige och Finland har de två senaste våarna gemen-samt arrangerat ishockey-VM. Sportsligt var Sverige bättre med guldet i våras, men ekonomiskt var det kraftig fördel Finland. Finland gjorde på dessa två VM-arrangemang en vinst på 85 miljoner svenska kronor medan Svenska Ishockeyförbun-det presenterat ett totalt underskott på mer än 25 miljoner!?

Detta ter sig enormt underligt och även trist då vårt hocke-yförbund nu tvingas avisera reducerade medel till junior-landslagen och damkronorna. Huvudanledningen till den stora ekonomiska skillnaden var att det i Finland såldes 460 000 biljetter under dessa två år medan ”bara” 350 000 personer var intresserade av att se matcherna i Sverige under samma två mästerskap.

Det verkar vara svårt att få ordning inom innebandyn

Allsvenska Kristianstads DFF är irriterade efter att Josefine Öqvist sagt tack och adjö för spel i franska Montpellier. Något som ger den skånska klubben drygt 100 000 på kon-tot, men samtidigt givetvis ett rejält sportsligt avbräck. Klubben meddelar nu att de fortsättningsvis kommer att ställa mycket hårdare krav vid kontraktsskrivandet så att spelarna tar sitt ansvar och stannar kvar. Det brukar vara lättare sagt än gjort och är sällan direkt framgångsrikt att ”tvinga” spelare att vara kvar i klubben. Jag ser dock ett ännu större svenskt damfotbollsproblem i det faktum att Damallsvenskan i år – också – tappar publik trots att man via EM-arrangemanget fick en enorm medial uppmärksamhet. Det är enormt oroväckande.

Förra fredagens tidning hade vi ett reportage om trava-matören Calle Juneblad som håller till på Övre Bruket just utanför Hörnefors. Calle är en av många amatörtränare som vårdar och trä-nar sina fyrbenta vänner på absolut bästa sätt, som många gånger är nöjd med en mindre slant men självklart dröm-mer om en tillvaro i vinnarcirklarna. När vi gjorde reportaget var det över 15 månader sedan någon av Calles hästar senast vann ett lopp – Källsjöpojken 120430 – och dessförinnan hela tre år sedan då förra segern – Chic Star i monté 090410 – men då ska vi också nämna att något astronomiskt stort antal starter har det inte heller bli-vit för tvåhästarsstallet. Nåväl, för en vecka sedan vann Källsjöpojken lopp på Solänget. 15 000 var förstapriset i det loppet. Grattis Calle! Som ”travare” tycker jag att det är extra skoj när det smäl-ler till för de idoga amatörerna vilka är grunden till vår travsport.

Travamatören Calle Juneblad med Källsjöpojken, till vänster, som loppvann för en vecka sedan. Foto: PONTUS BERGMARK

På tal om travsport så kördes Sundsvall Open Trot i helgen. Säg ni upploppet? Längst ut kom Panne de Moteur och Örjan Kihlström flygandes efter att på något mirakulöst och turligt, det medges, sätt slingrat sig ut efter att ha varit her-metiskt instängd som trea nere vid sargen. Då är travsporten också fantastiskt härlig!

+ PLUS

AIK Fotboll AB har nu överlämnat 1,1 miljoner kronor till Senka Turina, änka efter i våras avlidna målvakten Ivan. Snyggt! Det mesta av pengarna kommer från hyllningsmat-chen mot Dinamo Zagreb.

- MINUS

Som västerbottning gör det ont i fotbollshjärtat att se hur totalt chanslöst **Sunnanå SK** är under årets comebacksä-song i damernas allsvenska.

Vi toppar formen på Topptipset

1 X 2 Tips!

Gunnar Ekström

Då var vi tillbaka i vardagen igen, semestern är slut, skolorna har börjat och inte heller någon jackpot att glädjas åt den här veckan.

Glädjas hoppas jag i alla fall att några av er fick om ni lämnade in vårt Topptips förra veckan. Nästan 3 000 kronor tillbaka på 64 riksdaler i insats blev det. Jag tycker att Topptipset är ett mycket bra spel, det ger ofta riktigt bra betalt om någon av favoriterna sviker. Förra veckan var det fem ettor och tre kryss på kupongen och alltså ingen enda tvåa. Ändå gav det så pass bra betalt. Det är därför jag tycker att man ska chansa lite mer på Topptipset och gardera favo-riterna. Eftersom det är bara utdelning på alla rätt ger det bra betalt då man träffar rätt. Veckans kupong från våra vänner Svenska spel är rik-tigt, riktigt svår. Det är hela åtta matcher från The Championship och där vet vi att lagen slår varandra hul-ler om buller. Inte heller i matcherna i Premier League

finns det några jättefavoriter utan matcherna ser jämna ut. Andra omgången av Pre-mier League bjöd i söndags på en skräll. Nykomling-arna Cardiff från Wales, spelade för första gången någonsin hemma i Premier League, senast det hände var för 51 år sedan då man spelade i den gamla eng-elska division 1. Cardiff besegrade förra säsongens tvåa och storsat-sande Manchester City med 3-2 efter två nickmål av Fraizer Campbell. Släkten är värst, kan man säga då Campbell är en produkt av ärkerivalerna Manchester Uniteds ungdomsakademi. Den här veckan möter man Everton hemma på Car-diff Stadium och jag tror att man faktiskt får det tuffare mot Everton. Mot City kunde man backa hem och försvara sig och satsa på kontringar. Nu kommer gästerna att backa hem och låta Cardiff föra spelet. Det tror jag passar Everton bra. En match från Allsvens-kan återfinns också på kupongen då AIK hemma tar emot Gefle. Den matchen vinner AIK.

STRYKTIPSET				
	Enkelrad	64 rader	R-0-7-16 432 rader	Topptips 96 rader
1. Newcastle – Fulham	2	X2	X2	X2
2. Cardiff – Everton	X	X2	X2	X2
3. Norwich – Southampton	1	1X	1X2	1X2
4. West Ham – Stoke	1	1	1X	1
5. Birmingham – Ipswich	X	X	1X2	1X
6. Blackburn – Bolton	1	1	1	1
7. Blackpool – Watford	1	1X	1X	1X
8. Charlton – Leicester	2	2	12	12
9. Derby – Burnley	1	1	1	-----
10. Doncaster – Bournemouth	1	1X	1X	-----
11. Middlesbrough – Sheffield W	1	1X	1X	-----
12. Wigan – Nottingham	X	X	1X2	-----
13. AIK – Gefle	1	1	1	-----

Banken

Vill **AIK** ha någon som helst möjlighet att vinna Allsvens-kan måste man besegra Gefle hemma på Friends arena på lördag. Hemma har man bara en förlust så här långt och det var mot serieledande Malmö. Gefle har dessutom inte vunnit borta i årets serie. Gefle är på allvar inblan-dade i nedflyttningsstriden och förra helgens resultat var inte roliga för klubben. Alla klubbarna runt om vann sina matcher. Men det blir värre efter helgen då toppen vinner mot botten i den här matchen.

Skrällen

Tidigt då detta skrivs är Newcastle stora favoriter i hemmamötet med **Fulham**. Detta Newcastle som ännu inte gjort mål med en poäng på två matcher. Fulham har en seger och en förlust så här långt och i senaste matchen debuterade nyförvärvet Scott Parker från Tottenham. Det brukar vara jämna matcher mellan dessa lag och jag blir inte förvånad om Fulham kniper alla tre poängen.

Tänk på att

17 av de engelska lagen på kupongen spelade ligacup-matcher i tisdags och ons-dags. West Ham, Blackburn, Middlesbrough, Sheffield W och Wigan spelade inte. Middlesbrough har sex raka hemmasegrar över Sheffield W. Gefle har vunnit borta mot AIK de två senaste säsongerna. De matcherna gick på Råsunda, nu spelas matchen på Friends arena. Bournemouth har vunnit de två senaste bortamat-cherne mot Doncaster och har bara en förlust på de fem senaste i Doncaster.

Systemen

Systemen vi spelar här ovan är ett vanligt matematiskt 64-raders där man har sex halvgarderingar. Därefter ett reducerat system, R-0-7-16, som jag byggt ut med tre matema-tiska helgarderingar. Då blir det 432 rader. Systemet har 12-rätts garanti. Sedan kommer vi in på Topptipset och då ett 96-raders, vilket innehåller en hel och fem halvgarderingar. När det gäller Topptipset tycker jag att man ska chansa lite mer och gardera favoriterna. Det betalar sig om man får alla rätt.

Robin rullar mot VM i Tyskland

BJURHOLM. Den längdskidåkande Bjurholmssonen Robin Norum har blivit uttagen till rullskids-VM i tyska Bad Peterstal med start på onsdag. – Längdskidåkningen går egentligen före, men jag har ändå satsat på rullskidor, berättar Robin.

Robin är dock inte orutinerad i mästerskapssammanhang.

År 2009 åkte han också VM och blev även uttagen för samma mästerskap 2011 men blev då tyvärr sjuk.

– Redan 2007 körde jag VM som junior också så jag har provat på det förut kan man säga. Jag har satsat på rullskidor och har åkt SM och Sverigecupen under säsongen. Målet har varit att åka världscupen och VM och det var väl lite väntat med en VM-plats ändå även om man väl inte var helt säker innan jag fick veta, säger Robin.

De grenar Robin kör

Robin Norum

Född: 1988.

Klubb: IFK Umeå.

Sysselsättning: Studerar.

Rullskidor är mycket större i Italien.

Robin Norum

under VM är 20 kilometer skate på platt bana, 550 meter skatesprint, klassiskt backrace på elva kilometer och, förhoppningsvis, en teamsprint.

Den sistnämnda disciplinen måste man bli uttagen till under själva mästerskapet för att få köra.

– Och vi har ett bra lag så det blir tufft om platserna i teamsprinten, säger Robin som främst satsar på det klassiska loppet och det långa skatelloppet.

Placeringsmässigt siktar Robin på att bli en av de sex första åkarna i backracet med en individuell medalj som sitt andra mål.

– VM är tufft med bra åkare. Folk som är där har verkligen satsat på det, till exempel italienare, då rullskidor är mycket större i Italien. Men har man en perfekt dag och allt klaffar så vore det väldigt kul, menar Robin.

Robin åker, som bekant, också längdskidor under vintrarna där han stundvis

Bjurholmssonen Robin Norum har blivit uttagen att få köra rullskids-VM i Tyskland i början av september. "Målet har varit att åka VM" berättar Robin, som här syns i Alliansloppet i Trollhättan.

Foto: PRIVAT

figurerat i landslaget sedan fjolårssäsongen.

Kombinationen av de två sporterna har däremot inte orsakat några krockar i säsongskiftena. VM går nu i början av september och efter det är rullskidsäsongen över för i år.

– Då blir det fler läger med längdåkning, men rullskidor är ju träning för skidåkning i vinter så det har gått bra. Det största proble-

met är resorna, men med lite planering så går det bra.

– Det är inget problem och jag har inte missat något, berättar Robin som packar väskan och reser till Tyskland på måndag.

Skidåkaren berättar att kombinationen av rullskidor och längdskidor gynnar honom snarare än inkräktar på varandra. Oavsett om underlaget är snö eller asfalt

så fungerar skidåkning i allmänhet ganska likadant.

– Det är mycket rullskidor i skidträningen på sommaren. Jag har tävlat i mästerskap sedan jag var 19 på rullskidor också, så det här är inget utöver det vanliga förutom lite mer tävling, säger den blivande mästerskapsåkaren.

– Rullskidorna blir ett roligt komplement till skidåkning. Att det sedan går bra på tävlingar är ett stort

plus, det blir mycket roligare att åka då.

De sista förberedelserna inför VM pågick nere i Trollhättan mellan 22-24 augusti där Robin körde Alliansloppet, vilket också var de tre sista deltävlingarna i Sverigecupen.

Där tog Robin hem en hedersam andraplats i totalen.

LINNEA IVARSSON

Kanonresultat i Sorsele Masters i Åsele

ÅSELE. Under en varm helg på golfbanan i Åsele avgjordes Sorsele Masters 2013. Peter Abrahamsson spelade en fantastisk runda under lördagen med 38 slag per 9, totalt för dagen 69 slag, och vann sen också efter två dagars spel medan Mari Stenlund var bäst bland damerna.

Peters fina spel höll sig alltså genom båda dagarnas spel varför Peter nu kan tituleras årets Sorsele-mästare.

På damsidan var det riktigt jämnt efter första runden, men Mari Stenlund avgjorde det hela med en fin birdie på hemmabanans nionde hål.

– Att jag skulle vinna trodde jag inte, det är närmast chockerande, sa Mari som dock vunnit Sorsele Masters tidigare.

Sorsele Masters spelas sedan 14 år tillbaka på olika banor från Åre i söder till Kalix i norr.

I år var det alltså Åsele Golfklubb som för tredje gången stod som värd för tävlingen.

Tävlingsledaren Niklas

14

somrar har golfspelare med Sorseleanknytning samlats för att spela Sorsele Masters.

Stenlund berättar:

– Vi har i år tråkigt nog lite problem med greenerna, men uppväger det hela med fina fairways och inte minst lika viktigt en riktigt bra restaurang, boende och trevlig atmosfär!

Deltagarna, som samtliga har anknytning till Sorsele, reser ibland långväga för att få vara med.

– En deltagare var ett tag bosatt i London, men tog givetvis flyget hem för att vara med i den prestigefyllda tävlingen, säger Niklas.

Vi noterar också att duon Per Åkesson och Johnny Högberg båda varit med i samtliga 14 upplagor av Sorsele Masters. Mycket imponerande.

PERNILLA GRANSTRÖM

Åsele bjöd på vackert väder och härlig förutsättningar när Sorsele Masters avgjordes för 14:e året på raken.

Närmast hål på lördagen kom den yngste deltagaren Albin Granström.

Segrade i årets golfhappening Sorsele Masters gjorde i herrklassen Peter Abrahamsson på 149 slag och bland tjejerna Mari Stenlund, 162 slag.

Foto: INGER GRANSTRÖM

VM-tvåan sladdar sig fram i livet

BJURHOLM. En 25-åring med förkärlek till motorer blev den 15 juli oväntat silvermedaljör i VM i Powerslide.

– Det var många duk-tiga förare som var med, men har man en bra dag så funkar det, säger Jim Olofsson, nybliven världstvåa i bilsporten.

På världsmästerskapet World Powerslide Championship deltog 70 tävlande från 14 olika länder, däribland kända namn som Vaughn Gittin, Ryan Turek och Fredrik Aasbo.

– En välmeriterad vinst, om inte annat med tanke på startfältet, säger Jim som lyckades knipa silvermedaljen trots återkommande problem med trasiga drivlinor i sommar.

Sporten då? Powerslide, som motorsporten kallas, innebär att föraren ska köra så fort som möjligt på en utsatt bana samtidigt som han eller hon ska köra så brett som möjligt på banan.

– Det ska se ut som att det är okontrollerat fast det i själva verket är jättekontrollerat, förklarar Jim.

Rök som pyr från däcken när bilen sladdar ger extra effekt och är, enligt Jim, halva grejen med tävlingsgrenen. Hastigheterna kan få även den busigaste bilföraren att kallsvettas av fartskräck.

– I första böjen kör man i 120 kilometer i timmen, 80 i den andra och 150 i den snabbaste svängen. I en annan tävling kom man sladdandes i 170 kilometer i en böj, återberättar Jim med ett oförklarligt lugnt leende på läpparna.

Olyckorna är dock färre än vad en oinvigd kan tro. På SM i drifting där Jim

Jim Olofsson, 25, satte Bjurholm på kartan den 15 juli då han kammade hem VM-silver i Powerslide som gick i Rudskogen i Norge.

Foto: LINNEA IVARSSON

knep en niondeplats är uppläggat något annorlunda. Förarna kör då två och två i loppen och ska köra så nära varandra som möjligt, samtidigt som körningen ska ha ett fint flyt. En lika riskfylld motorsport det också, med andra ord.

– **Det kommer mer** och mer drifting och är världens snabbast växande motorsport, säger Jim som började köra på allvar för ungefär fem år sedan.

– Jag har alltid tyckt det varit kul att sladda på vintern och på asfalt blir det ju ännu häftigare.

Intresset ökade sedan dess och efter att ha provat på

folkrace så sladdade Jim in på driftingbanan inom bilsportsvärlden.

– Motorer har alltid varit kul, jag körde ju moppe som ung också. Nu har det eskalerat och är mest kaos och dyrt, skrattar Jim.

Sporten är däremot lika dyr som den är rolig och det krävs mycket tid och pengar för att kunna tävla över huvud taget. Träning trumfar talang inom motorsport och är den vägen man måste gå för att utvecklas menar Jim.

– Sedan krävs en enorm vilja och vänner som hjälper till med skruvande och stötande för att det ska gå ihop

på den här nivån. I år har jag kört upp alla mina sparpengar, det är uppåt 100 000 kronor. 120 däck har gått åt bara i sommar, jag fick hoppa över två tävlingar på grund av däckbrist. Mellan 10-18 däck brukar gå åt bara per tävling, säger Jim som investerar alla pengar som blir över från lönen på sin sport.

Nästa år ser Bjurholms-sonen fram emot VM dit han nu blivit inbjuden efter sitt fina resultat. Där siktar han på en plats bland de fem bästa förarna.

– Då ska jag ha byggt en helt ny bil också, så det blir spännande!

LINNEA IVARSSON

När bilarna går i över 150 kilometer i timmen så får de också ta ett kok stryk då och då...

Vindelälvsloppet återföds sommaren 2014

VINDELÄLVSDALEN. Efter "Run de Vindelälven" fick Leopold Sjöström, eldsjäl för Vindelälvsloppet, definitivt blodtand. Nästa sommar är det äntligen dags att återuppliva den anrika tävlingen. – Vi känner pressen på oss med arrangemanget och tiden går fort. Men vi är taggade, säger Leopold.

I somras drog ett kompisslag ihop "Run de Vindelälven", en dagsetapp med löpning, inlines, rullskidor och cykling som Mikael Grahn initierade. Vindelälvsloppetentusiasten Leopold Sjöström avslöjar att den anspråkslösa tävlingen egentligen var en försmak på nästa sommars återstart av Vindelälvsloppet.

– Detta var en väldig informell och spontan grej med

nio-tio lag. Vi mixade löpning, cykel, rullskidor och inlines där men körde Vindelälvsloppets sträckindelningar för att behålla känslan, säger Leopold som fick "feeling" efter kompisslagarrangemanget.

– **På tal om känsla** så gav tävlingen en fantastisk känsla, man känner att Vindelälvsloppet som evenemang finns hos många i

ryggmärgen och hjärtat. Det blev en bra inspark i arbetet vi håller på med i nystarten av Vindelälvsloppet 2014, avslöjar han.

Konceptet ska lanseras för de inblandade byarna runt Vindelälven i slutet av september och tanken är att vecka 27 nästa sommar blir startskottet för den återupptäckta tävlingen som vilat i tio år.

– Det är viktigt att få en känsla av att de engagerade byarna orkar, vill och kan ställa upp på detta, säger Leopold som berättar att några nyheter som både cykel- och löpningsetapper

och en nattetapp kommer initieras i den nya Vindelälvsloppet.

– Men den gamla tävlingen kommer kännas igen då vi kör sträckan Ammar-näs-Vännäsby. Vi känner pressen på oss med arrangemanget och tiden går fort. Men vi är taggade, säger han.

En nyckel för att genomföra arrangemanget är engagerat folk, något som eldsjälén Leopold menar inte är något som helst problem.

– Vi har genom idégruppen representanter från olika byar och genom sociala medier och press så har

Vi är taggade.

Leopold Sjöström

folk börjat prata. Jag kan säga att jag är jättestolt och glad över engagemanget. Alla vill att Vindelälvsloppet ska återuppstå. Känsla och engagemang finns redan, det är mer de praktiska frågorna som blir svåra med cykling som ny disciplin. Det har gått tio år sedan senast så det är mycket efterlängtat, säger Leopold.

LINNEA IVARSSON

"Tanken är att vecka 27 nästa sommar blir startskottet för tävlingen", säger Leopold Sjöström, en stor dragkraft i arrangemanget runt Vindelälvsloppet.

Foto: ARKIV

FEM TIPPAR V75

240 rader enligt modellen 1x1x2x2x3x4x5

Jägersro
Lör 31 aug

Gästippare

				
Joakim Lövgren Jägersro	Lars Friberg Örebro	Sebastian M Nilsson Stall L I Nilsson, Jägersro	Niklas Robertsson Kalmar	Mats Ahlkvist Sportchef Jägersro
6 No Deal 5 Please Perfect	6 No Deal	6 No Deal 5 Please Perfect	5 Please Perfect 6 No Deal 8 Kaka A.T. 10 Allaballakaitoz 1 Arazi Boko	6 No Deal
1 Donttellmeanymore 6 Queen's Delight	2 Shiraz Brodde 1 Donttellmeanymore 3 Mind Your Face 4 L.K.	1 Donttellmeanymore 9 Com Åstad 2 Shiraz Brodde 6 Queen's Delight	1 Donttellmeanymore	1 Donttellmeanymore 2 Shiraz Brodde 3 Mind Your Face 4 L.K. 6 Queen's Delight
6 Rod Stewart 7 Västerbo Loveboat 10 Mellby Briolett	1 Express Duo 7 Västerbo Loveboat	7 Västerbo Loveboat	6 Rod Stewart 7 Västerbo Loveboat 1 Express Duo	1 Express Duo 6 Rod Stewart 7 Västerbo Loveboat
10 Västerboonthenews	8 Poker Kronos 6 Nimbus C.D. 5 Big Bill Bac 1 Junior Troy 3 Kemas Magic	8 Poker Kronos 1 Junior Troy 11 Nepals Dandy	6 Nimbus C.D. 1 Junior Troy 7 Stalliano 8 Poker Kronos	8 Poker Kronos 1 Junior Troy 5 Big Bill Bac 6 Nimbus C.D.
14 Ragina Opal 15 Bloom Boko 5 Stylish Hanover 1 Brenna Boko 3 Unika Karsk	5 Stylish Hanover	5 Stylish Hanover 4 Open del Rio	1 Brenna Boko 14 Ragina Opal	15 Bloom Boko
4 Call Me Hanover 3 Alamo Boko 2 Lazer Broline 8 Olympic Kronos	6 Independence 5 October Kronos 3 Alamo Boko	3 Alamo Boko 2 Lazer Broline 1 Alki Flevo 8 Olympic Kronos	3 Alamo Boko 4 Call Me Hanover	3 Alamo Boko 8 Olympic Kronos
5 Occhione Jet	5 Occhione Jet 3 Harry Haythrow	5 Occhione Jet	5 Occhione Jet	5 Occhione Jet 3 Harry Haythrow

Fet stil = kusken/stallet tippar sin egen häst.

Endast sju rätt gäller

En travspelare måste anpassa sig till förutsättningarna och inte slentrianmässigt göra lika hela tiden. Denna vecka satsar jag allt på sju rätt.

Jag har tidigare tagit upp V7-alternativet i den här spalten.

Alltså möjligheten att få två och en halv gånger utdelningen för sju rätt men inte något för sexor och femmor. Min ståndpunkt har varit att för oss småspelare är det oftast så pass bra betalt för fem och sex rätt att man ska nöja sig med "insatsen tillbaka" och förhoppnings lite till. Med de relativt små insatser vi gör är det svårt att få sju rätt och därmed kastar vi hela insatsen i sjön utan att få något tillbaka om man missar ett lopp vid V7-alternativet.

Denna vecka är dock annorlunda. Mitt raka systemförslag bygger på att jag känner mig ganska trygg med att använda endast sju hästar totalt i fem av de sju loppen. Om jag nu missar i ett lopp får jag max två sexor och ett antal femmor som kan ge noll i utdelning om många favoriter vinner. I ett sådant läge satsar jag hellre på endast sju rätt med motiveringen: "Chansen att vinna mer pengar genom V7 är lika stor som risken att få lite pengar i återbäring vid fem eller sex rätt". Blir mina hästar favoriter lutar det definitivt åt V7.

Får också en möjlighet att höja vinsten genom att ha råd med 21 hästar i de två kvarvarande avdelningarna, varav ett helgarderas. Har ju haft tur med mina helgarderingar på slutet som givit fina skrällvinster.

Observera att det är en V75-omgång även på söndag i samband med Derbyt på Jägersro. Där nöjer jag mig dock med att endast se och njuta av de sportsliga insatserna.

Bara huvudloppet ser väldigt intressant ut.

Veckans rankingsystem

Avd. 1: 6 No Deal(1, 7)	Avd. 5: Alla 15 (5, 1)
Avd. 2: 2, 1 (6, 4)	Avd. 6: 3, 10, 5, 2, 8, 4 (9, 6)
Avd. 3: 7, 1 (6, 10)	Avd. 7: 5 Occhione Jet (3, 2)
Avd. 4: 9 Leonas Kaiser (10, 1)	360 rader=180 kronor

V75: 4 – Klass II Volt 2640

JUNIORTROY -h4- Goop B	40:1
1 14,8M 178.500 Goo Bj Ar 29/7-7 6/2100 1 16,2a cc 13 10'	
12: 9 2-0-0 Goo Ol Ar 5/8-7 5/2160 1 14,8 cc 44 30'	
13: 8 3-1-0 Goo Bj J 20/8-4 1/2640 0 15,4a cc 113 200'	
LUXURY LANE -v4- Eriksson C (Kol Lu)	:2
2 13,5K 155.000 Eri Ch Hd 5/7-5 12/1609 0 distag cc 166 50'	
12: 4 2-0-0 Adl Er J 16/7-8 4/1640 4 13,5 cc 33 40'	
13: 6 1-2-0 Eri Ch A 1/8-7 6/2140 1 15,3 cc 39 25'	
KEMAS MAGIC -h4- Uhrberg T	:3
3 14,7M 191.500 Uhr Th Hd 24/6-8 6/2140 1 14,7 cc 27 30'	
12: 9 3-0-0 Uhr Th Hd 6/7-8 8/1609 d uag cc 96 100'	
13: 5 2-0-0 Uhr Th Ax 20/7-6 10/2640 d ug cc 71 100'	
KARYBDIS -v5- Svensson J	:4
4 13,1K 190.500 Sve Je Kr 23/6-8 9/2140 0 14,8 cc 681 100'	
12: 8 1-1-1 Sve Je J 16/7-8 6/1640 2 13,1 cc 201 40'	
13: 10 1-3-3 Sve Je Vg 2/8-2 3/2140 3 15,3a cc 154 20'	
BIG BILL BAC -h4- Adielsson E (Sam Ol)	:5
5 16,4M 162.300 And OJ Ax 19/7-4 10/2140 d uag cc 33 50'	
12: 6 0-0-2 Wes Jö Rå 3/8-12 1/2140 0 20,0agcc 19 25'	
13: 12 4-0-0 Wes Jö G 13/8-4 2/3140 1 16,8a cc 25 35'	
NIMBUS C.D. -v3- Nordström P	:6
6 15,4M 163.000 Nor Pe A 11/7-5 10/2140 d 3ag cc 42 40'	
12: 0 0-0-0 Nor Pe Kr 25/7-5 2/2140 1 15,4 cc 20 25'	
13: 6 4-1-0 Nor Pe A 8/8-6 1/2140 1 15,4a cc 19 50'	
STALLIANO -v5- Untersteiner P	:7
7 15,2K 121.900 Rob Pa Hd 3/8-2 5/2140 2 17,1a cc 20 15'	
12: 3 0-0-1 Unt Pe Vg 11/8-4 4/2160 2 16,5 cc 187 30'	
13: 15 1-3-1 Unt Jo S 21/8-7 6/1640 2 13,4a cc 152 50'	
POKER KRONOS -v4- Koljini L	:8
8 15,2L 131.000 Kol Lu Ax 20/7-6 1/2640 5 15,2 cc 83 100'	
12: 6 2-1-0 Kol Lu J 6/8-7 5/2140 1 13,7agcc 16 25'	
13: 5 2-0-1 Kol Lu A 22/8-6 10/2640 3 15,7 cc 41 45'	
LEONAS KAISER -h4- Kontio J (Sva Os)	:9
9 16,1M 143.500 Sva Os Kr 23/6-8 4/2140 d ug cc 76 100'	
12: 6 1-1-1 Sva Os Vg 11/8-7 7/2140 1 14,6a cc 80 20'	
13: 5 2-0-0 Sva Os J 20/8-7 2/2640 5 14,8a cc 514 200'	
VÄSTERBOONTHENEWS -v5- Ingves P (Pur Pe)	:10
10 15,6M 171.000 Bia Ri Hd 10/6-6 7/1640 0 distg cc 19 20'	
12: 2 1-0-1 Ing Pe Vi 10/7-8 6/2140 1 13,9a cc 26 50'	
13: 4 3-0-0 Ing Pe Vg 2/8-2 5/2140 1 15,1a cc 17 20'	
NEPALS DANDY -v4- Falsig B	:11
11 15,0M 178.000 Fal Bo Ax 2/7-6 6/2160 4 16,4 cc 27 35'	
12: 2 1-1-0 Fal Bo Ax 20/7-6 3/2640 0 15,5 cc 406 100'	
13: 9 2-3-2 Fal Bo J 13/8-7 3/2160 1 15,0 cc 39 30'	
RYDENS HARO -v6- Aho M a	:12
12 14,9M 117.800 Aho Mi Hd 15/7-6 2/2140 1 14,9 cc 36 35'	
12: 0 0-0-0 Aho Mi A 1/8-10 8/2160 1 16,0 cc 31 30'	
13: 7 3-0-3 Aho Mi Vg 11/8-4 3/2160 1 16,5 cc 31 30'	

Turordning: 6-12-10-1-11-8-2-4-3-9-5-7

Här tycker jag att 9 Leonas Kaiser överglänser alla andra så pass mycket att jag singelstreckar trots bakspåret. Det positiva är att han sitter i andraspår direkt och Jorma Kontio kan välja ett offensivt upplägg när det passar. Hästen har styrka för den långa distansen. Satt senast fast i derbykvalet och kusken var väldigt nöjd med hur han kändes då.

Västernorrland är en veckoutgiven nyhetstidning med tonvikt på nyheter och annonser som berör människors vardag. Vi tror på "Livsstil landsbygd" och ger röst åt dessa människor.

Vi synliggör småföretag, entreprenörer och speglar det lokala föreningslivet. Genom en aktiv rapportering bidrar vi till positiv landsbygdsutveckling. Även människor som bor utanför central-orterna ska kunna känna igen sig.

Gillar du "Livsstil landsbygd" då är det här tidningen för dig. Vår ambition är att tidningen skall vara till nytta och glädje oavsett var man bor.

Sex gånger per år får dessutom alla prenumeranter tidningen Jord & Skog som bilaga. Jord & Skog är den ledande tidningen för aktuella frågeställningar kring det norrländska jord- och skogsbruket.

Välkommen som prenumerant!

Ja tack, jag vill prenumerera!

Välj betalningsintervall:

- ☐ 6 månader 329 kr
☐ Helår 545 kr

Namn _____
Adress _____
Postadress _____
Telefon - även riktnr. _____
Personuppgiftsansvarig: 090-711 381, Gun Fahlén

Gäller t.o.m. 20131231

Porto betalt

Västernorrland

Svarsförsändelse
Kontonummer 900141500
908 50 Umeå

Kulturvandring i samiska spår

MALÅ. Malå sameförening som firar 60 års-jubileum i år har under denna månad arrangerat en mängd olika aktiviteter. Bland annat genomfördes en välbesökt kulturvandring till det gamla samevistet i Koppsele.

Under den cirka två kilometer långa vandringen fick deltagarna ta del av den samiska kulturhistorien i form av berättelser om platser, seder och bruk, och även hjälp att tolka spår i naturen.

Jörgen Stenberg, sameföreningens ordförande, tillsammans med professor Tomas B Larsson, från Umeå universitet, ledde vandringen.

Arkeolog Erik Sandén, som under flera år intresserat sig för träd och all information som man kan läsa ut av ristningar, inhuggningar och olika typer av blekor med mera, berättade om barktäkter och hur man känner igen dessa.

– Den vita innerbarken, som är mycket rik på mineraler och vitaminer, tillvaratogs under våren. Den utgjorde ett viktigt när-

Erik Sandén, visar en barktäkt och förklarar skillnaden mot en stigmarkering – bleka.

ingstillskott i kosten, säger han.

Slutmålet för utflykten, med ett 50-tal deltagare, var den arkeologiska utgrävningen som genomförts i Koppsele här under efter-

En flera hundra år gammal stig leder till Koppsele. Jörgen Stenberg berättar att den går från ett gammalt viste vid Snöskräsket och via Bövallen. Arkeolog Britta Lindgren Hyvönen och professor Tomas B Larsson lyssnar intresserat.

Foto: INGA-BRITT HULTMAR

På plats berättade professor Tomas B Larsson om utgrävningen och visade några av de fynd som gjorts, bland annat en knapp, ett spänne, porslin och brända ben.

– Vi har kunnat fastställa kätans placering och i mit-

ten syns resterna efter härden som en rödfärgning i sanden, berättar han. Vi har gjort ganska få fynd, men det kan bero på att man rensat området ordentligt innan man flyttade härifrån. Även hårdstenarna har plockats bort, kanske har de återan-

vänts, fortsätter han.

I det projekt som pågår "Koppsele från tid till tid" ingår att återställa platsen till det skick den hade när den övergavs år 1901.

– **Ett första steg** är att flytta den befintliga kätan tillbaka

till sin ursprungsplats, den som nu grävs ut. Inne i Malå samhälle är ett härbre under uppförande, det är en kopia av ett härbre härifrån, och kommer att sättas upp där nuvarande kåta står, säger Jörgen Stenberg.

INGA-BRITT HULTMAR

SPF på Nolia

UMEÅ. SPF-distriktet i Västerbotten marknadsförde sin verksamhet under Noliadagarna.

Medlemmar från föreningarna Björken, Norrskenet, Sävarådalen, Bjurholm, Umeå Norra, Rönne, Robertsfors, Nysätrabygden samt Sydporten turades om att sitta i SPF:s egen monter.

De svarade på frågor som besökande ställde och berättade om den verksamhet som SPF har på förbunds- och distriktsnivå.

Föreningarna fick även möjlighet att marknadsföra sin egen verksamhet. Sammantaget upplevdes satsningen som ett bra sätt att förmedla den verksamhet som SPF har.

STEN LINDBERG

Från Umeå Norra deltog bland andra Gerd Brodin, Margit Johansson och Nils-Åke Sandström.

Foto: MONIKA SANDSTRÖM

Annonser

Rösta i Kyrkovalet

Våra huvudfrågor är:

- * Valfärden
- * Mötesplatser
- * Ideellt engagemang
- * Hållbarhet
- * Samarbetskyrkorna
- * Församlingsgårdar

Några av Centerpartiets kandidater till kyrkovalet

Läs mer på vår hemsida:
www.centerpartiet.se/umea

Centerpartiets toppkandidater från Luleå stift i valet till kyrkomötet

Lars-Erik Edlund
professor, Umeå

Gunilla Blom, skollärdare
Lappträsk, Haparanda

"Kyrkan måste bli bättre på att ta tillvara enskildas initiativ – för att bygga upp församlingen."

"Den lokala församlingen är basen för engagemang och församlingsbornas trygghet – därför måste de lokala perspektiven stärkas"

Resor

Börja hösten med lite mer sommar!

Flyg från Umeå till Kroatien

Zadar	Lgh.	1 vecka	fr. 2999:-
Vodice	Lgh.	1 vecka	fr. 3199:-
Primošten	Lgh.	1 vecka	fr. 3299:-

Pris inkl. flyg och boende.

www.scandjet.se
RING 0771-80 50 00

Scandjet

FARLIG ÄR SOMMARNATTEN...

En romantisk thriller av EVA BERNER

Detta har hänt: Tio år har gått sedan Lena senast tillbringade en sommar i Sjöviken. Då var hon fjorton år. Under flera somrar bodde hon där med sina föräldrar och lekte med de tre andra barnen på platsen; Ulf som var son till direktör Mattsson i "Glashuset" och syskonen Kenneth och Agneta Vikman som vistades hos sin mormor i "Gula Villan". Kvartetten skingrades när "Glashuset" brann ner och syskonen Vikmans mormor dog strax därefter.

En dag får Lena överraskande ett brev från Agneta, som bjuder henne till sin mormors hus över ett veckoslut för att de ska kunna prata barndomsminnen tillsammans med Ulf och Kenneth. När Lena stiger av tåget vid närmaste station, stöter hon ihop med Ulf, som hon genast får fin kontakt med. Medan de åker ut till Sjöviken, föreslår Ulf att de först ska stanna och se på platsen för "Glashuset". Minnet av branden blir åter levande för Lena, när hon ser Ulf stå och stirra mot brandplatsen – precis som hon såg honom göra den där ödesdigra kvällen för tio år sedan. Branden är fortfarande ouppklarad, men när de kommer till syskonen Vikman berättar Agneta, att hennes mormor visste, vem som satte eld på huset, fast hon aldrig ville avslöja det.

De fyra ungdomarna tillbringar en trevlig dag tillsammans, men på kvällen förändras stämningen. Kenneth visar öppet att han ogillar att Agneta lägger an på Ulf, och Ulf i sin tur är mer intresserad av Lena.

Nästa dag kommer med dagsregn, och för att inte behöva stanna inomhus och gå varandra på nerverna beslutar ungdomarna att åka till Värmland och hälsa på en originell gammal gumma, som de inte har träffat sedan barndomen. De finner att hon är borta och att hennes stuga är riven. När de ska åka därifrån går bilen sönder. Efter en lång promenad genom den ödsliga trakten kommer de fram till ett hus, där en äldre man vid namn Ernst bor tillsammans med sin syster Ester. Han tar vänligt emot dem och låter dem stanna över natten.

Morgonen därpå gör Lena en fasansfull upptäckt – Agneta ligger död utanför huset. Ingen kan förstå vad som har hänt henne, men Lena fruktar att någon har dödat henne med berätt mod. Polisen tillkallas och håller förhör.

Kapitel 10.

I väntan på den bärbil polismännen tillkallat, tackade de med uppskattning ja till kaffet, som Ernst ville bjuda på. De hade fått ge sig i väg utan frukost...

Jag satt åter ute på trädgårdsoffan, när Kenneth långsamt korsade grasmattan och sedan sjönk ner bredvid mig.

– Jag har ringt till en bilverkstad, sa han. Reparatören lovade att komma upp med de aktuella delarna och laga bilen där den står.

Jag mumlade något om, att det var ju hyggligt; sedan blev det tyst mellan oss.

Först sökte jag ihärdigt efter något

tröstande att säga, men så insåg jag, att jag förmodligen hjälpte honom bäst genom att tiga.

Staren hade tagit en paus, och det var alldeles stilla omkring oss. Luften var fylld av en solvarm doft av grönska.

Kenneth satt framåtlutad med armbågarna mot knäna och hakan stödd i händerna. Hans ansikte var underligt uttryckslost. Efter den första chocken och det obehärskade angreppet mot Ulf verkade han nu nästan apatisk.

Slutligen smulades tystnaden sönder av ett tilltagande motorljud. Det var reparatören, som anlände. En orangefärgad bil bromsade in bakom polisbilen.

Kenneth reste sig, och gripen av en plötslig impuls tog jag honom i armen och frågade, om jag fick följa med. Snart skulle Agnetas döda kropp avhämtas – och det ville jag helst slippa se.

– Visst får du det... Kenneth nickade frånvarande.

Så satt vi där, hopträngda på framsätet, medan den jovialiske mekanikern, en liten oljedoftande man i femtioårsåldern, körde uppför de långa åsarna. Han undrade över polisbilen, men sedan Kenneth korthugget förklarade att hans syster dött under natten, ställde han inga fler frågor.

Jag hade följt med för att komma bort från det hemska som hänt, men nu fann jag, att jag i tankarna ändå var kvar hos den livlösa gestalten i regnkappan.

Gång på gång såg jag henne framför mig, så som hon legat med ficklampan ett par meter ifrån sig... utsträckt som en stupad soldat.

Vad hade egentligen hänt henne där ute i den mörka, regniga sommarnatten...? Hade hon träffat någon, sedan hon talat med Ulf?

– Ernst ser ut som en slaktare!

Agnetas ord genljöd plötsligt inom mig, och jag frös till så att jag fick gashud på armarna.

Ernst... Nej, jag kunde omöjligt tro honom om något ont! Trots sitt lite skrämmande yttre hade han visat sig vara en generös och välvillig person. Dessutom hade han varit förtjust i Agneta...

Återstod Ester. Henne kände jag inte alls. Jag visste bara, att hon var tystlåten och undanglidande. Kunde hon – på grund av sin egen situation – gå omkring med hämndkänslor mot dem som var unga och vackra?

För min inre syn kunde jag se henne komma utsmygande från bryggshuset i skydd av nattens mörker och höja ett tillhygge mot Agnetas nacke...

Jag var nära att flämta till och bet mig hårt i läppen. Nej, så kunde det inte vara! Poliserna hade ju sagt, att de inte funnit något tecken på att Agneta blivit utsatt för yttre våld...

Kanske var det i stället så, att Agneta av en slump riktat ficklampan mot tvättstugans fönster och fått se en skymt av Esters vanställda ansikte? Eftersom hon inte kände till Esters existens, måste synen ha fyllt henne med fasa. Om hon börjat springa, kunde hon lätt ha halkat i det våta gräset...

Även om polisen inte hade upptäckt några skador, kunde hon ha slagit i huvudet mot något. Hon var ju död, och en människa dör inte utan vidare! Inte en ung, frisk och livsglad människa som Agneta...

Jag ruckte till ur tankarna, när bilen plötsligt stannade. Vi var framme. Där i vägkanten stod Kenneths bil, precis som vi lämnat den i går kväll.

Hur mycket hade inte hänt sedan dess! Hur mycket hade inte förändrats

– för att aldrig mer bli sig likt...

Medan bilmekanikern arbetade under motorhuven och Kenneth stod väntande bredvid, promenerade jag fram och tillbaka på grusvägen. Solen sken, det doftade barrskog och fåglarna kvittrade ivrigt inne i skogen. Det var en vacker dag...

Reparationen var snart klar. Bilen provkördes, och när mekanikern fått betalt sa han hej och körde därifrån.

Jag gick fram till den blå bilen och öppnade dörren till framsätet. Kenneth satt framåtlutad över ratten.

Medan jag satte mig bredvid honom, betraktade jag förstulet hans orakade ansikte med de svarta ögonbrynen och det rufsiga håret. Vad tänkte han just nu? Vad kände han?

Just som jag knäppte fast säkerhetsbältet, vände han sig mot mig och sa med skrovlig röst:

– Lena... Det var jag som gjorde det...!

Jag tyckte, att orden exploderade i mitt huvud. Stel av fasa stirrade jag på Kenneth.

– Vad... vad menar du? viskade jag kraftlöst.

För en sekund anade jag ett nästan skamset uttryck i hans ansikte, innan han åter vände det framåt.

– Det var jag, som satte eld på "Glashuset", svarade han lågt.

Jag lutade mig mot ryggstödet, och lättnaden som genomlode mig gjorde mig alldeles matt. Så uppfyllt hade jag varit av tankarna på Agneta, att jag kopplat ihop hans ord med hennes död!

"Glashuset"... den eleganta sommarvillan som blivit lågornas rov en sommarnatt för tio år sedan...

– Jaså, sa jag tyst. Det var du...?

– Ja. Men det var inget pyromandåd i vanlig mening, utan en svartsjuk femtonårings desperata försök att göra slut på en situation som han inte längre klarade av... Om "Glashuset" försvann skulle också Ulf försvinna... och då skulle jag få ha Agneta för mig själv!

Jag stirrade skakad på honom.

– Kenneth... Vad är det egentligen du säger?

Han gav mig en hastig blick och log glädjेलöst.

– Jag trodde, att du hade förstätt det? Att Agneta och jag inte alls var... som syskon...

– Ni var adoptivsyskon, mumlade jag.

– Just det, men inte alls släkt... Jag ska inte skylla på Agneta, men du kände henne och vet, hurdan hon var... Och jag var galen i henne, så det var väl oundvikligt att det skulle gå som det gick... Men Agneta nöjde sig inte med mig. Hon skulle prompt ha Ulf på gaffeln också...

Det fanns något avlögset i Kenneths röst, nästan som om han återupplevde den där sommaren inom sig...

– Minns du klätterträdet, som jag visade dig häromdagen? Där uppe satt jag och blev vittne till, hur Agneta regelrätt försökte förföra Ulf nere på stranden... Att han avvisade henne och gick därifrån gjorde inte min svartsjuka mindre plågsam. Jag förstod ju, att hon snart skulle göra om sin manöver... Och i min förtvivlan kunde jag bara se en utväg...

Han gjorde ett litet uppehåll och fortsatte sedan med dov stämma:

– På kvällen, när "Glashuset" lämnades tomt för en stund, smög jag mig dit, dränkte in det med fotogen och tände på...

– Det var alltså dig, som tant Gerda såg? sa jag sakta.

– Ja, och hon såg, att det var jag! Hon sa det visserligen aldrig rent ut, men flera gånger märkte jag, hur hon lik-som bäddade för ett erkännande. Hon ville väl, att det skulle komma frivilligt, eftersom det skulle vara bäst så. Men jag teg – livrädd för vad som skulle hända om jag bekände...

– Och på hösten dog hon... Sen dess har du alltså varit ensam om din hemlighet?

– Ja. Och sen dess har Agneta och jag levt tillsammans... i alla år...

I detsamma mindes jag den blick av samförstånd, som de växlat vid kaffebordet redan första dagen av vårt återseende och hur jag då kommit att tänka på ett hemligt språk... Jag hade haft mer rätt i det, än jag själv visste!

Nu förstod jag också orsaken till, att Kenneth reagerat så kraftigt, när Agneta flirtat med Ulf.

– Du måste ha återupplevt de gamla kvalen under de här dagarna? påpekade jag.

– I början gjorde jag väl det... Men jag märkte ju snart, att Ulf inte besvarade hennes intresse nu heller! Vad tog det egentligen åt henne?

Rösten stegrade sig, och han lät upprörd och sårad på samma gång.

– Varför skulle hon lägga an på Ulf, när hon och jag var så... sammansvetsade? Men ingen har kunnat tämja Agneta – allra minst jag. Kanske var det en gammal erövringstanke som drev henne... eller ett behov av att bevisa för sig själv – och kanske också för mig! – att hon kunde vara intressant och åtråvärd även för andra män... Var det i det ärendet, hon lockade ut Ulf i natt? Vet du något om det?

Hans mörka ögon gav mig en mycket direkt blick, och jag kämpade några sekunder med mig själv. Att säga ja... Skulle det inte vara så svika Ulf:s förtroende? Å andra sidan kände jag, att jag måste ge ett ärligt svar.

– Ja, det var faktiskt så, att Agneta hade tänkt sig en romantisk stund där ute i ladan... Men Ulf gjorde genast klart för henne, att hon var ute i ogjort väder och gick ifrån henne.

– Och när hon skulle gå in, mötte hon döden... mumlade Kenneth.

Med överraskande häftighet slog han knytnäven i instrumentbrådan och gav mig en vild, förtvivlad blick.

– Hur? utropade han hest. Hur?

På det hade jag inget svar att ge.

Fortsättning och slut i nästa nummer

Dina sidor *Kryss & Familj*

Vad handlar det om?

Om man säger slängpolska från Västerbotten eller kadrilj från Nysätra vad tänker man på då?

[illegible]

VN-krysset v 35

Namn.....

Adress

Postort

Din lösning oss tillhanda senast nästa fredag till
adress: **Västerbottningen, Box 3053, 903 02 Umeå**

Märk kuvertet med **VN-kryss** v 35

1:a pris: 2 Trisslotter, 2-4 pris: 1 Trisslott.

Vinnare och lösningar presenteras om två veckor.

VN-KRYSS V 33 LÖSNING OCH VINNARE

1:a pris: 2 Trisslotter

Henning Johansson, Vindeln

2-4:e pris: 1 Trisslott

Barbro Stoltz, Umeå

Ingrid Lindström, Burtrask
Gerd Lundström, Bostuträsk

Grattis!

Melodikryset nr 35

[illegible]

Melodikrysset sänds lördag 31/8 kl 10.03 i P4.
Senast följande onsdag måste lösningen vara radion
tillhanda på adress: **Melodikrysset nr 35, Sveriges Radio,
109 12 Stockholm.** Kontakt: melodikrysset@sr.se

Namn

Adress

Postaddress

[illegible]

Vi publicerar ditt bidrag kostnadsfritt!

Kryss & Familj

Fira dina nära och kära, skicka in en dikt du skrivit, ett foto på ditt husdjur eller kanske en barnteckning! Senast måndag samma vecka som utgivningsdagen vill vi ha ditt bidrag. E-posta till familj@vasterbottningen.se eller posta till Västerbottningen, Box 3053, 903 02 Umeå. Foton returneras endast i medsant svarskuvärt.

DEN MYSTISKA PROFILEN

Sommarens vinnare - grattis!

Västerbottningenhandduk kommer med posten!

V. 26 Maud Marklund, Skellefteå

Rätt svar: Camilla Henemark. Heter också Maria i förnamn. Föddes i Stockholm den 23 oktober 1964. Skandalomsusad svensk modell, sångerska, dansös och föreläsare.

V. 27 Lennart Ekman, Ånäset

Rätt svar: Kim Jong Un. Född den 8 januari år 1983 eller 1984. Efterträdde sin far som Nordkoreas ledare i december 2011. Gift med Ri Sol-Ju, som troligen egentligen heter någonting annat.

V. 28 Vilgot Rönholm, Arjeplog

Rätt svar: Gustave Eiffel. Hette också Alexandre i förnamn. Föddes i Dijon i Frankrike den 15 december 1832. Utbildade sig till ingenjör. Blev expert på järnkonstruktioner och byggde en mängd stora järnvägsbroar på olika håll i Europa. Lät uppföra Eiffeltornet i Paris till världsutställningen i staden 1889. Dog i Paris den 27 december 1923.

V. 29 I. L. Sjödin, Härnösand

Rätt svar: Ingvar Kamprad. Föddes i Pjätteryd i Småland den 30 mars 1926. Grundade möbelvaruhuset IKEA 1953. Det är i dag en multinationell koncern som gjort honom till en av världens mest kända möbelhandlare.

V. 30 Linda Rönholm, Umeå

Rätt svar: Lina Sandell. Hette egentligen Carolina i förnamn. Föddes i Fröderyd i Småland den 3 oktober 1832. Har skrivit flera mycket kända psalmer. Dog i Stockholm den 27 juli 1903.

V. 31 Runo A. Nordmark, Skellefteå

Rätt svar: Buzz Aldrin. Heter också Edwin i förnamn. Föddes i Montclair i New Jersey den 20 januari 1930. Blev den andre mannen på månen i samband med Apollo 11:s lyckade landning där den 20 juli 1969.

Nalle Puh från Balsjö Foto: Nina Boström

Betraktelse

ENHETEN I KRISTUS- 1/9 2013 Lukas Evangeliet 22:24- 27.

Enhet innebär inte likhet. Vi måste inte tycka lika, för att ha gemenskap. Kyrkan skall inte bygga upp en gemenskap – men kyrkan ÄR en gemenskap, som redan finns och som vi får leva i.

har överlätit konungslig makt åt mig, så överlåter jag likadan makt åt er.

Dagens symbolbild är ringen. En gammal symbol för enhet. De båda händerna visar här på samförstånd och gemenskap. Kristus ber för sina lärjungar – "att de alla ska bli en". Enhetens söndag är viktig för bönen om de kristnas enhet, bönen om att kristenheten också synligt – skall nå fram till "trosbekännelsens" ord om en "Helig, allmänlig kyrka".

I våra nordiska grannländer ber vi också för varandra - och just i dag ber vi särskilt för Åbo stift i Finland och sträcker oss ännu längre – till Edinburg stift i Skottland. När Jesus talade till sina dåtida lärjungar – gällde det även oss, vi sentida efterföljare till honom, - Jesus från Nasaret, som denna dag vill påminna oss om att Mästaren från Nasaret – kom till oss, som en tjänare och han ville inpränta tjänarensinnet hos oss alla, just denna dag, då vi kanske ligger och lutar oss vid en badstrand - eller plockat bär i skogen, allt detta är tillåtet, men om vi tänker på de många, som ej orkar - eller förmår – ta del av åkrarnas gröda, skogens rikedomar av svamp eller bär, kanske vi borde hälsa på någon vän med en smakbit av det vi kunnat skaffa oss i våra korgar. Ja, vi känner bäst till vilken eller vilka, vi kan glädja med ett besök och delaktighet av vad vi funnit. Som jag nämnde - Ringen – dagens symbolbild – vilken vill berätta för oss, att vi alla är skapade till enhet – och därtill hjälpe oss Gud. Psaltaren 95:1-7

M. Johagen

Sudoku - lätt (ingen tävling)

3				9				7
	9				5	4		8
			8	4		7		9
				2		5	3	
7				5				1
	5	2		1				
	8		9		6	1		
9		3	1				7	
2				8				6

Sudoku - mellan (ingen tävling)

7		1	8			9		
	3		4			6	5	
9				5		3		
	2		1			4		
3				8				5
		4			5		7	
		5		2				3
	1	3			6		4	
		9			8	5		2

Sudoku - svår (ingen tävling)

9							5	3
8	1	5						
				5	1		8	7
			7		4			
6	5		3		2		7	1
			6		5			
3	9		5	2				
						9	6	2
4	2							5

Sudoku - mycket svår (ingen tävling)

9		2	8	6		7		
		3	7			6		
		6		3			1	
3		5				4		
	4			8			3	
		9				2		1
	3			2		5		
		1			8	3		
		8		9	3	1		6

Säljes

Armbandklockor

11 st (en del nya) pris 50:- st
0935-203 88 Vännäsby

Röjsåg 250 RX

Husk. trimmer klingor, sele.
0940-702 20, 070-364 41 70
Marsfjäll

Väggfotogenlampa

Gammal fin väggfotogenlam-
pa med grönt glashus. Ca 39
cm hög (inkl lamprör). I fint
skick. Pris 275 kr. 0612-60491
Undrom

Tomt Storuman

Olofsberg 1:2 Bäckmark
920m2. 0940-702 20, 070-364 41
70 Marsfjäll

Takräcke

takräcke passar S80 070-657 23
36 Bureå/ Änåset

Jordbrukstraktor

Traktor med lastare med
redskap. Potatisupptagare,
kornkross och luckerharv
mm mm. 070-275 99 85 Nord-
maling

Villa i Malå

Bra läge med sjöutsikt.
Entrevåning: kök, hall och
stort vardagsrum, toa. Uppe. 3
rum, dusch och toa. Dubbla
altaner. Full källarvåning,
vidbyggt garage och bod. Ved,
el, olja Pris 495.000:- 0935-100 33

ROSA SVAMPLAMPA

Fin rosa Svamplampa säljes.
H 18,5 cm. Pris 230 kr: 0612-604
91 Undrom

Gasol kamin

Flasktyp pc-5 70x43x36.
Fotogenvärmare 072-225 15 88
Sävar

Matservis

Servis för 12 per. med 12
klassiska Disney motiv, aldrig
använd 076-406 60 58 Robert-
fors

Kristallkrona

Kristallkrona i fint skick.
Priside:1500:- Vilhelmina 073-
845 94 34 Vilhelmina

Husbil Burster 1660

Årsm. 2004 Bilen är bra
utrustad, S+V-däck Markis,
drag, cykelställ, golvvärmare,
växelvärmare, elhissar,
dusch. 2,81 TD Fiat. 070-210 02
58 Bureå

Smidebalkong

Balkong B: 309 DJ 121 H:90 cm
finns i Sollefteå 1000:- 073-819
44 29

Träkerhjul med axel

Träkerhjul med gummidäck
och axel med trummor och
spindlar. 070-219 77 08 Arnä-
svall

Damcykel

26 tums hjul, 12 växlar;
toppskick, pris 500:-. Även 28
tums herrcykel pris 400:-. 090-
603 08, 070-216 28 44 Tavelsjö

Nya mårdfällor

3 st nya fällor, Gävleborgsfäl-
lan 165. 200:-/fälla. Änåset

Kornskruvar

1 st Nima 6m lång 1000:-. 1 st
lagrad 5 m lång 2000:-. Plastbåt
1 st plastbåt. Robust. 0914-300
72 Burträsk

Konserveringsapparat

Konserveringsapparat i
aluminium. Ca 30 L, H= 40 cm
, diam. 34 cm Pris. 100:- Vikt
=4,5 kg 076-239 86 01 DOMSJÖ

Köttbandsåg

BM 45 "silver Boy" i fint
skick. 070-392 46 15 Skellefteå

Pop up tält

300:- Golvyta 2x3 m, takyta
2x1,5 m. Höjd 1,8 m, tältpinnar
och rörställning medföljer.
Kallas även bersåttält/par-
tytält, nyskick 070-26 94 618
Änåset

Köksmöbler

Köksbord,t fyra stolar och
soffa. Priside: 2000:- Vilhelmi-
na 073-845 94 34

Kaffeautomat

Kaffeautomat, med vattenbe-
hållare 220 volt, fyndpris pris
400:- hämtas. 070-247 83 93
Nyland

Skruvklyv

Pris 600kr 070-610 50 51
Bjurholm

Batteriladdare

omställbar 6-12v. Kupevärma-
re med termostat, bäddsoffa
lite använd i bra skick.
Plåtsax med växling. 0914-109
15 Burträsk

Faner roadbåt

Fanerbåt i bra skick, 0950-800
11, 070-3204742

Ford 28-39

Till A-A Ford 28-31. Två st fina
nycklar för lockmuttrar och
tändstift. 4 st hastighetsmätare
som sitter på kardandröret på
Ford V8 1933-39. 12v generator
renoverad PV- Amazon. 0914-
109 15 Burträsk

Verktyg

Orginal verktyg till Volvo för
byte av kolringar 1 sttill Volvo
13-4B. 1 st till 13-16 motor 100-
/st. Luftgevär Diana Med. 35
som nytt med kikarsikte 4x20.
0914-109 15 Ej efter 19.00 0914-
109 15 Burträsk

Mercedes 180 B -60

Har rullat ca 26.000 mil i
mycket gott skick. Ny motor;
strömfördelare, förgasare
2000 mil renoverad växellåda,
nya knutar. Pris 47.000:- 0914-
109 15 Burträsk

Juniormadrass

Madrass 70x190x12 Felköp, ej
använd. 200 kr (halva ink.pri-
set) Umeå, 090-302 77 Umeå

Sprite major 500 -89

Sprite major 89a, 5 bädds / u-
grupp i fronten + 4 sittplatser
bak kyl gasol 12/220 toalettut-
rymme med handfat o porta
pottluftburen värme rökfri
hundfri, mycket fin vagn Tv
video Microvågsugn utv mått.
Längd 6.30 bredd 2.10 Tot. vikt:
1060 kg Tjänstevikt: 820 kg
Lätt dragen vagn, Vinterförva-
rad inomhus i värme pris
45000kr ok höstpris 28000:-070-
216 17 70 Kramfors

Saab 9,3a AERO .

2001, BLÅ, 3 st ägare, 26.650
mil, Rök och djurfri. , -17
tumms LM-fälg, -Airbag för
förare och passagerare, -
Antispinnsystem, TCS, -
Automatiskt bromssystem,
ABS, - Farthållare, - Svart
skinnklädsel, - Elektriskt
justerbara stolar fram (minne
på förarsidan), - Stolsvärme i
framsätena, - All Aero-utrust-
ning, 27000:- 070-216 17 70
Kramfors

40 tums LCD TV

Samsung LCD tv som är ca 4
år gammal., HD ready
1380x720 upplösning Hdmi,
inbyggd boxermottagare.
Fungerar utan problem 3500:-
070-216 17 70 Kramfors

Flishugg

Flishugg Flis-/spånföring
Bruks 722 och 2 st Iwabo nr:2
förgurnar säljes. 070-5941035
Skorped

Pinnstolar och servis

3 stycken pinnstolar Fanett
65T. Kaffeservis Linné. 076-406
60 58 Robertsfors

Kyl och frysskåp

Fabr. Bosch Cooler, 54X140X60
(br/h/dj) Pris 400 kr: 070-558 02
17 Burträsk

Vit Volvo 464

Säljer nu min vita Volvo 464.
Bilen är en 95:a, reg.nr EYD
126, besiktad i juni, automat-
låda. Vinter-och sommaräck,
dragkrok, kupevärme.
Motorn gått 18 000 mil. 7000 kr:
073-029 71 41 Burträsk

Andersvattnet 47

Fastighet i Andersvattnet,
mellan Burträsk och Bygdsi-
ljum. Året runt eller fritidsbo-
ende. Högt, fritt läge, sjönära,
milsvid utsikt över skog, berg
och vatten, rikt fågelliv.
Varmbonat garage, ladu-
gårdsbyggnad. Fasad renove-
rad, fönster bytta. Renov.
behov inomhus. 5 rum, 100 m².
Tillträde enl ök. Annonns och
fler bilder på Hemnet:
[http://www.hemverket.se/ko](http://www.hemverket.se/ko/p/show.php?aid=30198)
[p/show.php?aid=30198](http://www.hemverket.se/ko/p/show.php?aid=30198) 073-029
71 41 Burträsk

Elevationssäng

Eldriven elevationssäng med
ribbotten samt gavlar i
bokfaner. Höjbar huvudände
och sänkbar fotände. Finns i
Burträsk. Pris 1000 kr: 073-029
71 41 Burträsk

Bilar

Skoda Octavia 1,6 kombi år
2001, 24400 mil bränslesnål
0,60-06 drag s o v hjul bra skick
nya bromsar ny kamrem och
vattenpump. pris: 20000:- 073-
399 31 54 Bredbyn

Fina hundar

2 st fina Hundar säljes. Stora
hunden 36,5 cm hög pris 290
kr: Den lilla hunden 18,5 cm
hög pris 140 kr: Båda i fint
skck. 0612-604 91 Undrom

Serveringsbricka

Stor Serveringsbricka i N.S.
med handtag coh fint mönst-
rad. Storlek L 53,5 cm - B 30
cm. Fint skick. Pris 180 kr:
0612-604 91 Undrom

Små fina Remmare

Små fina Remmare. 6 st endast
180 kr för alla. 0612-60491
Undrom

Kockums stekgrytor

2 st fina stekgrytor båda från
Kockums. Stora grytan 5 L -
275 kr: Lilla grytan 2 L - 225 kr:
0612-604 91 Undrom

Billiga traktorer

BM Viktor 230, med bortstu-
len framvagn. BM 600, med
bortstulna lyftarmar. Lämpli-
ga som reservdelstraktorer.
Bud. 0661-103 43 Bredbyn

Bandtraktor

Trac-Marshall 55, Band och
spel, Problem med startmo-
torn, 22000 kr kan disskute-
ras, Vid intresse ring Rolf 073-
067 79 82 Klimpfjäll

Kamin

Monsun lux "martin" Electro-
lux 17,5 kw, Lite använd
2500 kr 073-067 79 82 Klimpfjäll

Bilbarnstol

Baby-safe, Britax Rock-a-Tot
Deluxe upp till 13 kg., Nytvät-
ad, fint skick., Pris: 250:- Vikt
= 3,0 kg 076-239 86 01 DOMSJÖ

Sockerlåda

Sockerlåda, B=39 cm, L= 46,5
cm, H = 30,5 cm, Felfri, Pris:
350:- Vikt = 3,2 kg, 076-239 86 01
DOMSJÖ

Amerika koffert

Koffert B= 47 cm, H= 50 cm,
L= 76 cm Pris: 350:- 076-239 86
01 DOMSJÖ

Glasdamejeanne

Glasdamejeanne med korg
Ca. 30 L, felfri, Vikt med korg=
7 kg Nu sänkt pris: 125:- 076-
239 86 01 DOMSJÖ

Svagdrickeflaskor

1 st. flaska på 10 L utan korg, 1
st flaska på 5 L med korg,
Felfria, Pris: 50:- / st. 076-239
86 01 DOMSJÖ

Arkrivskåp

NKR 6 lådor med centrallås,
pris 300:- 0935-203 88 Vännesby

Villa vid Högakusten

Villa med trädgård, nära
dagis, bad och fiske. Mörtsjön
och Ängermanälven. Garage,
förråd och flaggstång.4 rok 96
kvm, byggd -79. Värmepump
2012. Pris 325000 kr: 076-2484849
Utansjö

Möbler säljes

Skinnmöbler säljes för 2000:- 3
sittsoffa två fotöljer och ett
soffbord.2000:- 0941-563 21
Åsele

Kaninnät, hönsnät

Har ca 250 löpmeter nät över.
Perfekt till agility eller annat
bygge. Byt stolpar och bygg en
våning till om det behövs. Har
haft det som rastgård till
hund. Höjd 50cm maskor 2,5 x
3,5cm Pris endast 200kr 070-
281 66 78 Vännäs

Säljes

Bärbar dator laptop

Har en bärbar dator som jag inte behöver. Märke: Advent, sparsamt använd, en lite lös tanget. Finns i Vännäs Pris 1000kr:Tel:070-2816678. 070-281 66 78 Vännäs

Täckställning

för ex båt ca 5m 0705631330
Örnsköldsvik

Antika möbler

Skåp, fyra stolar och Bord.
Bordsskiva måste lackas om.
Priside: 2000:- Vilhelmina 073-845 94 34 Vilhelmina

Hörnsoffa

Hörnsoffa i brunt skinn,
Priside: 1500:- Vilhelmina 073-845 94 34 Vilhelmina

Skåp

Skåp. Ett större och ett mindre.med belysning.
Vilhelmina. 073-845 94 34

Vedspis

Passa på innan vintern väl fungerande vedspis skickar med en tändstiks ask så du kan börja använda direkt. den är urtagen 1000:- 073-620 64 00 sidensjö

Båt

Jolly dory flatbottnad osänkbar båt för insjö fiske 5000:- 073-620 64 00 sidensjö

Värmlandsvagnen

-11, vagn i nyskick använd ett fåtal gånger. pris 37500:- 070-621 12 87 Bygdeå

Rundbalspress

John deere 578 i nyskick.
78000- Inplastare Telfsdahl
1500 24000- Transport kan ordnas. 070-621 12 87 Bygdeå

Snöslunga

Husqvarna snöslunga 8 hk.
Pris 6.500 kr: 076-406 60 58
Robertsfors

Fyllnadsjord

i Djäkneboda. Av bra kvallite. Även brunnen ko gödse.
Utkörning ordnas Bra pris
070-621 12 87 Bygdeå

Cykel

Ouppackad postcodecykel. 3-växlad med fot- o handbroms.
Värde enl . vinstbevis 4.500:-
Finns i Ö-vik eller i södra västerbotten. Pris nu 2000:-
0660-189 71

Flytväst för hund

Helt ny Baltic flytväst, aldrig använd. Lyfthandtag och ögla för koppel, 15-40 kg, säljes. 070-288 72 93 Bjästa

Ved

10 kub bland ved kapat å klyven säljes billigt + billig frakt 0663-31011 Husum

Stoker å hugg

flisstoker lundsbrunn marknadens bästa + flishugg trava säljes rätt pris 0663-310 11 Husum

Väderkvarn

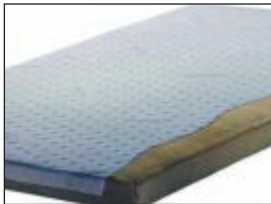
1 st timrad väderkvarn säljes billigt 0663-310 11 Husum

Betäckningsbagg

Fina baggar redo för betäckning i höst Finns Lantraskorsningar, Texel/ Finull samt Shropshire. 070-6211287 Bygdeå

Transportfläkt

/Kornskriv
Kongskilde fläktar med mycket tillbehör som tryck/sug Korntork, Cykloner: 6m kornskriv Billigt 070-621 12 87 Bygdeå

Tempurmadrasser

2 st nya madrasser. Använda en natt slumpas bort för halva nypriset. 7 cm tjocka tempurmadrasser, 2 st, 200x90x7 Nypris 6595 kr slumpas bort för halva nypriset 3300 kr/st TEMPUR® Bäddmadrass 7Även en utmärkt säng och madrass kan inte alltid leverera den komfort och rofyllda sömn du söker: TEMPUR 7 cm bäddmadrass har ett mjukt velouröverdrag som är avtagbart för tvätt i 60° C. 073-818 17 94 Umeå

Strindbergslampa

Gammal fin Strindbergslampa med originalkupa, H 50 cm - Pris 350 kr; samt 2 st Tjädrr Nittsjö keramik H 19 cm - Pris 120 kr/st. 0612-604 91 Undrom

Skomakarlampa

Gammal fin skomakarlampa med hiss i porslin säljes -650 kr: 0612-604 91 Undrom

Furubord

Stabilt furubord ca 1800 x 850. Skivan kan slipas om. Pris: 100:— Finns i södra Västerbotten. 0660-189 71 Örnsköldsvik

Volvo V40 TDI -99

Fin i kaross o lack, kamrem bytt, avställd. Ev reservdelsbil : 3000:- eller bud. 0702 -17 61 95 Örnsköldsvik, skorped

Takplåt, pannplåt begagnad.

Pannplåt längd: 9 ft - 274 cm 0702 -17 61 95 Örnsköldsvik, skorped

Ford Anglia motor

Motor med växellåda och mellanaxel Pris 600kr 070-610 50 51 Bjurholm

Bakskopa hydralisk

Hög tippande, för 3 punktlyft Pris 2800kr 070-610 50 51 Bjurholm

MB motor

250 bensin insprutning -72, komplett med automatlåda Pris 600kr 070-610 50 51 Bjurholm

Honda Civic

årm 1995 motor å kupeuttag obes avställd ring för mer info 2500:- 073-620 64 00 sidensjö

Skoter

Dubbelbandare Pris 2000kr 070-610 50 51 Bjurholm

Fårstängsel

Ca 150m Pris 1000kr 070-610 50 51 Bjurholm

Halvband

Typ Ford major 070-610 50 51 Bjurholm

MF 35 -58

Diesel 3cyl. Pris 16000kr 070-610 50 51 Bjurholm

För dig som annonsör

På förekommen anledning och av utrymmesskäl, ser vi oss tvungna att begränsa antalet annonser per annonsör.

Följande gäller:

Max 5 annonser per vecka och annonsör. Samma annons får införas max 5 veckor.

Som annonsör räknas ENDAST privatpersoner (ej företag).

Loppis**Loppis i Storuman**

Loppis Lions loge, Storuman.
Lördag 31/8 kl 12.00-16.00. 070-379 60 60 Storuman

Loppis hela helgen

Fre. 30/8 - Lör. 31/8 - Sön. 1/9 kl. 11-16. Loppis & Kuriosa Subbersta Undrom. Nu har vi fyllt på..... Glas-Porslin-Klockor - Mässing - Koppar-Lampor - Plåtburkar - Figurer - Krukor - Fiskegrejer - Lego - Dockskåp - Bokmärken-Smycken m.m. OBS! Nya FYNDLÅDOR (banankart.) endast 75 kr/st. Välkomna! 0612-604 91 Undrom

Loppis, loppis!

Välkommen till Sörflärke Södra! Erik Pers Loppis har öppet lördag 31 augusti, 12.00-15.00! Från och med nu gäller höstöppet! 0661-200 01 (Solweig) Bredbyn

Köpes**Motor**

Motor till Yamaha XLW 540 eller SRV 540 070-551 58 28 Vilhelmina

Kamin Gjutjärn

Kamin för hörn. Även andra modeller, 073-819 44 29 Sollefteå

Svamp

Torkade goliatmusseroner köpes. Privat 0913-100 67 Lövånger

Gamla fjärrljus

Fantastic Marshall eller Marshall 702 eller 902 lite rostiga eller trasigt glas gör inget, jag köper ändå. 070-251 41 11 Vindeln

4wd traktor

Köpes! Jordbruks traktor eller hjullastare mindre defekt ej hinder Ring Snarast! 070-644 40 11 Bygdeå

Till SAAB 9000

Lasthållare, nya reservdelar för bromsar och framvagn, bakrutejalusie, Aerofölgar, original stereo, ev hel reservdelsbil 2,3 liters turbo 0768-039 343 arjeplog

FILMTIPS TV FREDAG 30 AUGUSTI-TORSDAG 5 SEPTEMBER 2013

Charade
KOMEDI ★★★★★
Regina (**Audrey Hepburn**) förbereder skilsmässa. Då hittas hennes make mördad. Han har tömt deras bankkonton, och skumma typer dyker upp. Elegans och intelligens i lycklig förening, i en utsökt thrillerkomedi. **Cary Grant!** (USA, 1963) **SVT1 FREDAG 23.55**

King Kong
ACTION ★★★★★
"Sagan om ringen"-regis-sören **Peter Jackson** när-mar sig filmhistoriens största ikon med vördnad, kärlek och världens vassaste datoranimeringar. Resulta-tet? Världens hittills bästa matinéfilm. Belönad med tre Oscar. (USA, 2005) **TV6 LÖRDAG 21.00**

Erin Brockovich
DRAMA ★★★★★
Julia Roberts i Oscarsbelö-nad roll som ensamstående trebarnsmamma som bör-jar nysta i skumraskaffärer och slår larm. Gripande och spännande, efter verkliga händelser. (USA, 2000) **TV3 SÖNDAG 21.00**

Gina Dirawi ser fram emot att jobba med programledaren André Pops.

Vinnarna leder tv-gala

Förra året röstades hon fram till bästa kvinnliga programledare på Kristallengalan. Den här gången får Gina Dirawi visa prov på det hon belönades för.

Hon leder "Kristallen 2013" tillsammans med André Pops, som 2012 blev årets sport-profil. Vid 22 års ålder har Gina gjort sådant som de flesta programledare bara kan drömma om. Hon har lett Melodifestivalen två

år i rad och hade innan dess en egen pratshow på webben. 2010 fick hon Expressens pris för bästa webb-tv och gick på "Kristallengalan" för första gången.
– Jag tänkte att de här människorna har kommit så långt. Jag satte som mål att jag skulle vinna pris som bästa programledare eller leda galan någon gång, berättar hon.
Tre år senare kan hon bocka av både och. Bland de nominerade

till årets manliga respektive kvinnliga programledare syns David Hellenius, Erik Haag och Carina Berg. André Pops är nominerad i samma kategori som han vann förra året. Även för Gina kan det bli en repris på förra årets vinst.
Trots alla tv-framgångar är Gina Dirawi själv ingen stor tv-tittare. Men en serie då och då hinner hon med.
– "Orange is the new black" är så himla bra!
SVT1 FREDAG 20.00

PLAY
Dråpliga scener från förorten
Nu går det åter igen att beskåda de udda karaktärerna i "Kvarteret Skatan". Den ursprungliga gruppen bestod av **Vanna Rosenberg, Rachel Molin, Anna Blomberg, David Batra, Johan Glans** och **Mikael Syrén**. **ÖPPETARKIV.SE**

SPORT
Rekordlöpare kommenterar
I 3000 meter hinder under OS i Montréal 1976 springer **Anders Gärderud** (bilden) i mål på nytt världsrekord, 8.08.02. Nu är han, tillsammans med **Jacob Hård**, kommentator under Friidrotts-SM i Borås. **SVT2 FREDAG 22.15**

SÄSONGSSTART
Jessika Gedins sommarläsning
Karl Ove Knausgård "Min kamp" har legat överst i **Jessika Gedins** bokhyg i sommar.
– Den sista delen kom nyligen. I säsongstarten blir det Knausgårdsbokcirkel, säger "Babel"-programledaren. **SVT2 SÖNDAG 20.00**

MUSIK
Country i fokus för Jill Johnson
Jill Johnson har gjort en lång musikalisk resa. I "En helkväll med Jill Johnson" sammanfattar hon sitt yrkesliv som sångerska med en konsert fylld med gäster, nostalgi och country. **SVT1 LÖRDAG 20.00**

TV FREDAG 30 AUGUSTI 2013

svt1

6.00 Rapport. **6.05** Regionala nyheter i sammandrag. **6.25** Gomorron Sverige. **10.00** Go'kväll. **10.45** Debatt. **11.30** Arga doktorn. **12.30** Sveriges bästa äldreboende. **13.30** Le-verpastejgrabbar. **13.35** Elvis Costello med gäs-ter. **14.20** Det ljuva livet i Alaska. **15.05** Bröder-na Reyes.

16.00 Ridsport: EM i Fälttävlan
SPORT Sammandrag från dressyr-tävlingens andra dag.

17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.10 Regionala nyheter
18.15 Go'kväll
Magasin från 2013. Artisten Kikki Danielsson bjuder på sin önske-middag. Ingaliill Mosander och Tara Moshizi ger oss nya bok- och filmtips.

19.00 Kulturnyheter
19.15 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Kristallen 2013
Svensk underhållning från 2013. Galan som prisar det gångna årets bästa tv-program. Kristal-len-priset delas ut för nionde året och sänds i SVT för tredje gången. Programledare: Gina Dirawi, An-dré Pops. Även 2/9.

22.00 The women
FILM ★★ Amerikansk dramako-medi från 2008. En grupp av nära väninnor försöker hjälpa sin vä-ninna som får reda på att hennes make har varit otrogen. I rollerna: Meg Ryan, Annette Bening, Eva Mendes. Regi: Diane English.

23.50 Rapport
23.55 Charade
FILM ★★★★★ Amerikansk komedi från 1963. I rollerna: Cary Grant, Audrey Hepburn, Walter Matthau. Regi: Stanley Donen.

1.45 Kan du slå en pensionär?
2.45–3.00 Kulturnyheter
5.10 Go'kväll (R)
5.55–6.35 Livet på ön (R)

svt2

10.00–10.02 Rapport. **11.00–11.02** Rapport. **12.00–12.02** Rapport. **13.00** Rapport. **13.05** Sensommarängens fjärlar. **13.10** Modellagen-turen. **14.00** Rapport. **14.05** Härfågeln come-back. **15.00** Rapport. **15.02** Expedition Jemen – 52 grader i skuggan.

16.00 Rapport
16.05 Hjärtat av Rosengård (R)
16.35 Eid al-fitr
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Berlins underjordiska spioner
Brittisk dokumentär från 2011. Även 1/9.

18.50 Sten 16:30 (R)
Svensk kortfilm från 2008.

19.00 Vem vet mest?
19.30 Hundra procent bonde
NYTT Dansk realityserie från 2012. Det är skördetid hos Frank Ladegaard Erichsen på Kasten-jgården. Sommarvärdet har varit hårt, så kornet har lagt sig och Frank tvingas skörda med lie. Även 31/8, SVT24 1/9.

20.00 På villaspaning – från LA till Vancouver
Klassiska villor byggda med känsla för naturen runtomkring. Även 31/8.

21.00 Aktuell
22.00 Sportnytt
22.15 Friidrott
SPORT Sammandrag från SM i frii-drott i Borås och Ryavallen.

22.30 True blood
Amerikansk thrillerserie från 2011. Marnie/Antonias mäktiga krafter påverkar ännu Bon Temps vampyrer. Även 31/8.

23.25 Ung och duktig - pressad att dansa (R)
0.25 How to make it in America
0.55 24 Vision
1.00–2.00 Nyheter/lokala nyheter

4

5.50 Nyhetsmorgon. **10.00** Doctors. **10.50** Doctors. **11.40** Postkodlingo. **12.10** Hem till gården. **12.40** Hem till gården. **13.10** Holby city. **14.30** Extreme makeover weightloss. **15.25** Sveriges skönaste gårdar. **15.55–16.55** Jamie lagar brittiskt.

16.55 Bonde söker fru
17.55 Hästen är din
18.00 Last man standing (R)
Amerikansk komediserie från 2011.

18.50 Keno
19.00 Nyheterna
19.15 Lokala nyheter
19.20 Vädret
19.30 Postkodmiljonären
20.00 Fångarna på fortet
Svensk underhållning från 2013. Del 2 av 4. Mange Schmidt, Yank-ho Kamwendo och Zinat Pirzadeh tävlar mot Eric Amarillo, Rakel Wärmländer och Erik Johansson. Även 31/8.

21.30 17 again
FILM ★★ Amerikansk komedi från 2009. Vid 37-års ålder kan Mike konstatera att livet inte blivit som han tänkt sig. I rollerna: Zac Efron, Matthew Perry, Leslie Mann. Regi: Burr Steers.

22.00 Nyheterna
22.05 Vädret
22.15 17 again, forts
FILM Amerikansk komedi från 2009.

23.05 Eurojackpot
23.15 17 again, forts
FILM ★★ Amerikansk komedi från 2009.

23.50 Appaloosa
FILM ★★★★★ Amerikansk action från 2008. I rollerna: Ed Harris, Viggo Mortensen.

2.15 Natural born killers
FILM ★★ Amerikansk dramathril-ler från 1994. I rollerna: Woody Harrelson, Juliette Lewis.

4.40–5.15 Last man standing

6

6.05 Just shoot me. **6.30** Stargate Atlantis. **7.25** Smallville. **8.20** Jims värld. **9.15** Våra värsta år. **10.15** Community. **10.45** Simpsons. **11.45** Stargate SG-1. **12.40** Stargate Atlantis. **13.35** Seinfeld. **14.35** Simpsons. **15.35** Family guy.

16.00 Family guy (R)
16.30 Spin city (R)
17.00 Speeders
18.00 Cops
Amerikansk realityserie från 2005.

19.00 Family guy
Amerikansk animerad komedise-rie från 2001. Del 10 av 21.

20.00 Simpsons
Amerikansk animerad komedise-rie från 2008. Del 15 av 21. Mar-ge och Homers äktenskap visar sig vara ogiltigt och de beslutar sig för att förnya sina bröllopslöf-ten.

20.30 Simpsons
Amerikansk animerad komedise-rie från 2008. Del 16 av 21. Moe inleder ett internetförhållande med en kvinna som heter Maya. När de träffas ansikte mot ansikte blir Moe chockad.

21.00 Anger management
FILM ★★★★★ Amerikansk komedi från 2003. Affärsmannen Dave Buznik är vanligtvis en mycket försynt och lägmäld person. I rol-lerna: Adam Sandler, Jack Nichol-son, Marisa Tomei. Regi: Peter Seg-gal.

23.00 Blitz
FILM ★★ Brittisk kriminalthriller från 2011. I rollerna: Jason Stat-ham, Luke Evans.

1.00 Seinfeld (R)
2.00 Jims värld (R)
2.55 Community (R)
3.20 Simpsons (R)
4.05 Stargate SG-1 (R)
4.50 Smallville (R)
5.35–6.00 Cops (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **6.30** Bolibompamorgon. **8.30** Bolibompa. **15.00** Pingvinerna från Madagaskar. **15.30** En hopplös häxa. **15.55** Mi High. **16.20** Pyjamasklubben. **16.45** Vampyrskolan. **17.00** En kulan natt. Geten Mei och vargen Gabu blir, mot alla odds, vänner. **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Hos Vicki. **18.30** Överraskningen. Frederik Zäll hjäl-per Louise i Partille att överraska hennes två äldre halvsystrar med köttfärsfyllda dumplings och en sås att doppa i. **18.45** Snobben. Hur går det för Snobben - får han nobben - nu när han är kär och vill gifta sig? Amerikansk tecknad serie av Charles M. Schulz med svenskt tal. **19.10** Världens bästa fritids. **19.30** Ulrik Munther - Big in Japan. **19.50–20.00** Oscars oas.

9.00 En bok, en författare: Hatet. **9.30** Vrakfe-ber: Nederland. **10.00** Livsfarligt uppdrag: På höjden. **11.00** Europas födelse. **12.00** Mitt sista år. **13.00** Världen: Poesi och power i Bronx. **14.00** Världen: Poesi och power i Bronx. **15.00** Siffror. **15.30** Mer än ett språk.

16.00 UR Samtiden
19.00 Bokprogrammet: Kjell Askildsen, författare
19.30 K-märkt form (R)
19.35 Arkitektens hem: En balansgång (R)
20.05 Afrikas nya härskare (R)
21.00 Sex i stressat Japan (R)
21.50 Dokument utifrån (R)
Korea – kriget utan slut. Kanaden-sisk dokumentär från 2013.

22.45 Världens natur: Björnfamiljen (R)
Även 31/8.

23.35 Bokprogrammet: Kjell Askildsen, författare (R)
Litteraturserie från 2012.

0.05–0.30 Välkommen till vårt kollektiv (R)
Brittisk dokumentärserie. Även 31/8 och 1/9.

TV LÖRDAG 31 AUGUSTI 2013

svt1

6.35 Sverige. **7.05** Debatt. **7.50** Uppdrag granskning. **8.50** Strömsö. **9.30** Biltokig. **10.00** **SPORT** Ridsport. EM i fälttävlan. Terrängritt. Från Malmö.

16.00 Tack för senast
FILM Svensk novellfilm från 2012.
16.25 The Paradise (R)
17.20 Hundra procent bonde (R) Dansk realityserie från 2012. Det är skördetid hos Frank Ladegaard Erichsen.
17.50 Helgmålsringning
17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.15 Go'kväll

Magasin från 2013. Kvällens gäst Magdalena Graaf berättar om sina drömmesor. Kocken Susanne Jons-son bjuder på matlagning. Sarah Widman visar vackra inrednings-tips. Även i SVT24 senare i dag, senare i natt och 1/9.

19.00 Sverige
Svenskt kulturmagasin från 2013. Även 2/9, 7/9.

19.30 Rapport
19.45 Sportnytt
20.00 En helkväll med Jill Johnson
Svensk underhållning från 2013. Jill Johnson sammanfattar sin karriär som artist i en specialkomponerad tv-föreställning på Stora Teatern i Göteborg. Även 1/9 och SVT24 1/9.

21.30 Searching for Sugar man
Svensk-brittisk dokumentär från 2012. Detroitmusikern Sixto Rodriguez spelade in två skivor på sjuttioalet som båda floppade. Även 1/9.

22.55 Rapport
23.00 Mumford and Sons (R)
0.00 The Pacific
1.00 Elvis Costello med gäster
1.45-2.45 Top of the lake
5.15-6.00 Go'kväll (R)

svt2

7.30 MiffoTV talkshow. **8.00** Rapport. **8.03-11.00** Morgonpasset i P3. **8.03** Morgonpasset i P3. **9.00** Rapport. **9.03** Morgonpasset i P3. **10.00** Rapport. **10.03** Morgonpasset i P3. **11.00** Rapport. **11.05** Trädgårdsonsdag. **11.35** Korrespondenterna. **12.05** Rapport. **12.10** Agenda. **12.55** Min sanning. **13.55** Brita – livet som det är. **14.10** Vetenskapens värld. **15.10** På villaspaning – från LA till Vancouver.

16.10 Rapport
16.15 The Hammer
FILM ★★ ★ Amerikanskt drama från 2010.

18.00 Friidrott
SPORT Sammandrag från SM i friidrott.

18.45 Jag är Ziggy (R)
19.00 I studio: Karajan
Musik special. Med mycket saknad berättar några världsartister om Herbert von Karajans eskapader i skivbranschen. Även 1/9.

19.55 Léo lägger in en stöt (R)
Fransk kortfilm från 2010. Repris från SVT1 16/7.

20.00 Ung och duktig – barnen på tv-lägret
Amerikansk dokumentär från 2012. Drömmen om att bli tv-stjärna kan vara het. I början av varje år flockas tusentals barn i Hollywood. Även 6/9.

20.50 Bo Ko (R)
Svensk kortfilm från 2006. Repris från 2010.

21.00 The story of film
Brittisk dokumentärserie från 2011. Del 15 av 15. I dag och imorgon. Kanske blir filmen mer seriös, men också mer drömlig, som i Inception. Även SVT24 1/9.

22.05 Eternal sunshine of the spotless mind
FILM ★★ ★ Amerikansk drama-komedi från 2004.

23.50 True blood (R)
0.45-2.00 Rapport /Lokala nyheter

6.00-7.58 Barnprogram. **6.00** Bananer i pyjamas. **6.10** Svamp-Bob Fyrkant. **6.20** Scooby-Doo. **6.45** The looney tunes show. **7.05** Tom & Jerry. **7.15** Jonson & Pipen. **7.30** Tobbes trix. **7.58** Nyhetsmorgon. **11.30** Fångarna på fortet. **13.00** Kockarnas kamp. **14.00** V75 Direkt.

17.00 Våra pinsamma husdjur (R) Repris från 2011.

17.55 Keno
18.00 Vinnare V75
19.00 Nyheterna
19.10 Sporten
19.25 Vädret
19.30 Postkodmiljonären
Svensk frågesport från 2013. Del 6 av 44. Programledare: Rickard Sjöberg.

20.00 Sommarkrysset – med Lottodragningen
Svensk underhållning från 2013. Del 10 av 10. På scenen står Pernilla Wahlgren och Björn Kjellman. Programledare: Gry Forssell. Även 1/9.

21.20 Djävulen bär Prada
FILM ★★ ★ ★ Amerikansk drama-komedi från 2006. Småstadstjejen Andy tycks vara nära att nå sina karriärdrömmar när hon får jobb som assistent till Miranda Priestley. Att arbeta för denna extremt krävande kvinna visar sig dock innebära större uppoffringar än Andrea väntat sig. I rollerna: Meryl Streep, Anne Hathaway, Emily Blunt. Regi: David Frankel.

22.00 Nyheterna
22.05 Vädret
22.15 Djävulen bär Prada, forts
FILM ★★ ★ ★ Amerikansk drama-komedi från 2006.

23.45 Kärlekens lexiKon
FILM Amerikanskt romantiskt drama från 2002.

1.55 Fenomen
FILM ★★ Amerikanskt drama från 1996.

4.30-5.15 Nigellissima (R)

6.30 Scrubs. **8.00** Magnum. **8.55** Speeders. **9.50** Amazing race. **11.50** Fear factor USA. **13.00** Community. **14.00** V. **15.00** The vampire diaries.

16.00 The vampire diaries
17.00 Grimm
19.00 Simpsons
Amerikansk animerad komediserie från 1994-95. Del 5-6 av 25. Familjen berättar skräckhistorier.

20.00 Family guy
Amerikansk animerad serie från 2005. Del 12 av 20. Peter bestämmer sig för att steriliseras, men dessförinnan besöker han en spermabank.

20.30 Family guy
Amerikansk animerad serie från 2005. Del 13 av 20. Meg får jobb hos borgmästaren, och Brian och Stewie bestämmer sig för att avslöja korruptionen som pågår där.

21.00 King Kong
FILM ★★ ★ ★ ★ Nyzeeländsk action från 2005. Skådespelaren Ann Redman kidnappas av en enorm gorilla under en filminspelning på Dödskalleön, en mystisk och utforskad ö. Gorillan blir tillslut tillfångatagen och skickad till new York för att visas upp på en utställning på Madison Square Garden under namnet King Kong. I rollerna: Naomi Watts, Jack Black. Regi: Peter Jackson.

0.40 Tom i bollen
FILM ★★ ★ Amerikansk komedi från 1980. Danny sommarjobbar som som golfcaddy och hoppas vinna ett stipendium för att få en collegeplats. I rollerna: Chevy Chase, Bill Murray.

2.45 Karatefylla
3.15 Scrubs (R)
4.00 Trespass
FILM Amerikansk action från 1992. I rollerna: Bill Paxton, Ice-T.
5.35-6.00 Scrubs (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **7.00** Bolibompa morgon. **9.00** Disneydags. **9.50** Bolibompa. **14.55** Jimmy Neutron – underbarnet. **15.20** Djur upp till taket. **15.50** Heureka! **16.00** Sune. **16.30** Karamelli. **16.45** Hejolojla. **17.00** En kulen natt. Geten Mei och vargen Gabu blir, mot alla odds, vänner. **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Allt och lite till. Dramatik, sketcher, musikal och filosofiska funderingar med Rut, Jonas och Vivian. **18.30** Djungelboken. Ny tecknad serie efter Kiplings roman. **18.45** Bröderna Lejonhjärta. Svensk barnserie från 1977. **19.10** Min plats. Serie som berättar om Australiens historia, upplevt av barn under olika tidsepoker. **19.35-20.00** Pinsamheter. Australisk komediserie.

9.00 Bokprogrammet: Kjell Askildsen, författare. **9.30** Välkommen till vårt kollektiv. **10.00** UR Samtiden.

16.00 Journalister i krig (R)
16.55 Världens natur: Björnfamiljen (R)
17.45 Livsfarligt uppdrag: På höjden (R)
18.35 Vrakfeber: Nederland (R)
19.05 Jag minns...
NYTT Del 1 av 9.

19.15 Sex i stressat Japan (R)
Fransk dokumentär från 2012. Från 30/8. Även 1/9 och 2/9.

20.05 Bland kungar och kejsare (R) Norsk naturfilm från 2011. Vi får träffa pingviner i Antarktis. Repris från 27/8. Även 1/9.

21.00 Ny teknik löser gamla mord: Brunnen (R)
Del 7 av 8. Repris från 2013. Även 1/9.

22.00 Världen: Utopia i USA (R)
23.00 Konst som förför – art nouveau i Europa (R)
23.50-1.50 Efter orkanen Katrina (R)

TV SÖNDAG 1 SEPTEMBER 2013

svt1

6.00 Livet på Operan. **7.00** Dans för singlar. **7.50** Minnenas television: Raoul Nordling och Paris befrielse. **8.40** Landet runt. **9.25** Go'kväll. **10.10** Kampen om fiskarna. **11.00** En komikers arbetslivserfarenhet. **11.30** En helkväll med Jill Johnson. **13.00** Mumford and Sons. **14.00** Ridsport. **SPORT** EM i fälttävlan. Hoppfinal.

16.00 En klassiker (R)
16.30 Searching for Sugar man (R)
17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.10 Regionala nyheter
18.15 Landet runt
19.00 Sportspegeln
19.30 Rapport
19.55 Regionala nyheter
20.00 Moraeus med mera
Svensk underhållning från 2013. Del 2 av 8. Gäster är Lill Lindfors, Petter, Yohio, Britta Persson & The Royal Concept. Programledare: Kalle Moraeus. Även 4/9.

21.00 The Paradise
Brittisk dramaserie från 2012. Del 7 av 8. Katherines bröllopsplaner och hennes planer för Moray och The Paradise blir ett hot mot Jonas, som hon har svårt att tåla. Även 7/9.

21.55 AT-läkarna
Brittisk realityserie från 2012. Del 5 av 6. Enligt sjukhusets bestämmelser måste läkarna ha på sig vita rockar. Vissa har svårt att känna sig bekväma i de nya kläderna. Även 2/9.

22.50 A society (R)
Kortfilm från 2012. Människor instängda i en container hoppas vara på väg mot ett bättre liv.
23.10 Rapport
23.15 Londoners (R)
0.00 Searching for Sugar man (R) Repris från 31/8.
1.25 Helt hysteriskt 20 år (R)
1.55-2.25 Sportspegeln
5.15-6.00 Landet runt (R)

svt2

8.10 Berlins underjordiska spioner. **9.00** Rapport. **9.05** Gammelskog. **9.15** Eid al-fitr. **10.00** Rapport. **10.05** Gudstjänst. **10.50** Sten 16:30. **11.00** Rapport. **11.05** Antikmagasinet. **11.35** Lovesikh. **12.05** Rapport. **12.10** Hjärtat av Rosengård. **12.40** Svenska öar. **12.50** Svenska öar. **13.00** Uppdrag OS. **13.30** Vem vet mest?

16.00 Rapport
16.05 I studio: Karajan
17.00 Arkeologerna
17.30 Modern ghost stories
17.54 Ridicule (R)
18.00 Extrem fritid (R)
18.30 Friidrott
SPORT Sammandrag från SM i friidrott i Borås och Ryavallen.

19.00 Världens natur: Björnfamiljen
Brittisk naturserie från 2010. Även Kunskapskanalen 2/9.

19.50 Vilda underverk – Afrika (R)
20.00 Babel

NYTT Svenskt litteraturmagasin från 2013. I studio Chris Cleave med nya boken "Guld". Hans förra bok, "Little Bee", toppar bästsäljarlistor över hela världen. Programledare: Jessika Gedin. Även 4/9 och SVT24 2/9.

21.00 Aktuellt
21.15 Agenda
Svenskt samhällsmagasin från 2013. Del 2 av 17. Även 2/9 och 3/9.

22.00 Sportnytt
22.10 Dokument utifrån
Brittisk dokumentär från 2013. 10 år efter invasionen i Irak vet vi att informationen som skulle rättfärdiga kriget var rena lögner. Även Kunskapskanalen 4/9.

23.10 Gudstjänst (R)
23.55 Expedition Jemen – 52 grader i skuggan (R)

0.55 24 Vision
1.00-2.00 Nyheter/lokala nyheter

5.55-7.58 Barnprogram. **7.58** Nyhetsmorgon. **11.30** Sommarkrysset - med Lottodragningen. **12.50** Idol 2013.

16.00 Våra pinsamma husdjur (R)
17.00 Vinnare V64
17.55 Keno
18.00 Bingolottos pp till miljonen
19.00 Nyheterna
19.10 Sporten
19.25 Vädret
19.30 Last man standing (R)
Amerikansk komediserie från 2011. Del 11 av 24.

20.00 Diggiloo
Från 2013 års Diggilooturné bjuder bland andra Charlotte Perrelli, Clabbe af Geijerstam, David Lindgren, Linda Pritchard, Mojje och komikern Per Andersson på en show med musik och humorinslag.

21.00 Wallander: Skytten
FILM ★★ Svenskt kriminaldrama från 2009. En prickskytt håller Ystad i skräck och hans offer är personer som har anknytning till en juvelkupp. I rollerna: Krister Henriksson, Sverrir Gudnason, Lena Endre. Regi: Agneta Fagerström-Olsson.

22.00 Nyheterna
22.10 Vädret
22.15 Wallander: Skytten, forts
FILM Svenskt kriminaldrama från 2009.

23.10 Fotbollskanalen Europa
SPORT Svenskt fotbollsmagasin från 2013

23.55 Broadchurch (R)
0.55 Constantine
FILM ★★ Amerikanskt äventyr från 2005. I rollerna: Keanu Reeves, Rachel Weisz.

3.15 Mordutredarens egna fall (R)
4.15-5.15 Hem till gården (R)

6.30 Scrubs. **8.00** Magnum. **9.00** Speeders. **10.00** Amazing race. **12.00** Fear factor USA. **13.00** Ink master USA. **14.00** 99 saker med Erik & Mackan. **15.00** Sit down, shut up. **15.30** The Simpsons: Mayhem and mischief.

16.00 Simpsons (R)
17.00 Family guy (R)
18.00 US fear factor
19.00 Best ink
Amerikansk realityserie från 2012. Del 7 av 10. Konstnärerna skapar tatueringar som bokstavligen kommer till liv, med hjälp av toppmodern animationsteknik. Programledare: Pete Wentz.

20.00 How I met your mother
Amerikansk komediserie från 2011.

21.00 2 1/2 män
Amerikansk komediserie från 2012. Del 14 av 23. Alans och Lyndseys förhållande blir tilltrasslat när han vägrar att ge henne en egen nyckel till huset på stranden.

21.30 Anger management (R)
Amerikansk komediserie från 2013. Del 4 av 19. Sean tvingas gå i terapi efter att ha misshandlat en person. Han berättar att han har jobbat som eskort och Charlie måste avslöja nyheterna för Jen, utan att bryta sin tystnadsplikt.

22.00 Men at work (R)
Amerikansk komediserie från 2013.

23.30 American dad
Amerikansk animerad komediserie från 2012. Även i natt.

23.30 Whitney .
0.30 How I met your mother (R)
1.30 2 1/2 män (R)
1.55 Scrubs (R)
3.10 American dad (R)
4.00 One missed call
FILM ★★ Amerikansk skräckfilm från 2008.

5.20-5.50 Sit down, shut up (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **7.00** Bolibompa morgon. **9.00** Disneydags. **9.50** Sommarlägret. **10.05** Hjärnkontoret. **10.35** Bonifacio och sommaren. **11.00** Bolibompa. **14.55** Jimmy Neutron - underbarnet. **15.20** Djur upp till taket. **15.50** Heureka! **16.00** Vi på Saltkråkan. **16.25** Hydro-nauterna. **16.45** Elias och Joline. **17.00** En kulen natt. Geten Mei och vargen Gabu blir, mot alla odds, vänner. Hemliga vänner - för vad skulle hända om deras flockar fick veta? **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Pomos piano. Tivolit. **18.30** Fiska med Anders. Barnserie från 2012. **18.45** Allt om djur. **19.10** Djungelpuls. **19.15** Vildmark - utmaningen. Svensk realityserie från 2013. **19.45-20.00** Lilla Aktuellt söndag. s

9.00 Afrikas nya härskare. **9.55** K-märkt form. **10.00-16.00** UR Samtiden.

16.00 Amerikansk konst: Från realism till abstrakt expressionism (R)
16.50 Bland kungar och kejsare (R)
17.45 Välkommen till vårt kollektiv (R)
18.10 Ny teknik löser gamla mord: Brunnen (R)
19.10 UR Samtiden Tema: En fetare plånbok (R)
20.10 Europas födelse (R)
Del 1 av 3. Europas tidiga skapelseberättelse är en våldsam historia.

21.00 Shakespeare och briter (R)
Brittisk dokumentärserie från 2012. Del 2 av 2. Även 3/9.
22.00 Efter orkanen Katrina (R)
Amerikansk dokumentär från 2010. Del 2 av 2.
0.00 Livsfarligt uppdrag: På höjden (R)
0.50-1.40 Sex i stressat Japan

TV MÅNDAG 2 SEPTEMBER 2013

svt1

6.00 Rapport. **6.05** Sportspegeln. **6.25** Gomorron Sverige. **10.00** Landet runt. **10.45** Sverige. **11.15** Sportspegeln. **11.45** Kristallen 2013. **13.45** Sångpärlor. **13.55** Fiskarbonden Erik. **14.25** En sjöman i frack. **FILM ★★** Svensk komedi från 1942. I rollerna: Adolf Jahr, Marianne Löfgren. **15.50** Gomorron Sverige sammandrag.

16.20 Skattjägarna (R)
16.50 Strömsö
17.30 Sverige idag
17.55 Sportnytt
18.00 Nyheter
18.15 Fråga doktorn
NYTT Svenskt hälsomagasin från 2013. Med Annika Ljungberg i gruppen Rednex som drabbats av leukemi. Även 3/9, 7/9.

19.00 Kulturnyheter
19.15 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 En klassiker
 Svensk dokumentärserie från 2013. Del 4 av 5. Även 3/9, 7/9.

20.30 Biltokig
 Svenskt bilmagasin från 2013. Vi följer med Svenska Corvettklubben på deras årliga sommarmöte. Även 3/9 och SVT24 3/9.

21.00 Halvbrodern
 Norsk dramaserie från 2012. Del 3 av 8. Fred försöker ta reda på vem som är hans pappa. Även 5/9, SVT24 4/9.

21.45 Top of the lake
 Brittisk-amerikansk dramaserie från 2013. Del 3 av 6. Fallet med Tui håller på att glida Robin ur händerna. Även 7/9.

22.45 Public enemies
 Brittisk dramaserie från 2011. Även SVT24 7/9.

23.45 Rapport
23.50 Helt hysteriskt 20 år (R)
0.20 AT-läkarna (R)
1.15–1.30 Kulturnyheter
4.50 Sverige idag (R)
5.15–6.00 Fråga doktorn (R)

svt2

9.00 SVT Forum.

16.00 Rapport
16.05 SVT Forum
16.20 Suzanne möter
NYTT Svensk reportageserie från 2012. Emma Jangestigs två små barn, Max och Saga, mördades och hon själv misshandlades. Med Suzanne Axell. Även 8/9.

16.35 Gudstjänst (R)
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Krigets barn (R)
NYTT Tysk dokumentärserie från 2009. Del 1 av 2. Även 3/9.
18.55 Ogräs eller delikatess? (R) Norskt reportage från 2012. Med Oslos allra mest exklusiva gourmetrestauranger som kunder går Catharina Norman runt i skog och mark och plockar kryddörter och grönt.

19.00 Vem vet mest?
19.30 Friday night dinner (R)
 Brittisk komediserie från 2012. Del 1 av 7. Jonny får veta att Adam slängde hans favoritmjukisdjur Pandy i soptunnan när han var 11 år. Även 6/9.

19.55 Panik i byn (R)
 Belgisk animerad komediserie. Del 7 av 20. Repris från 2012.

20.00 Vetenskapens värld
 Svenskt vetenskapsmagasin från 2013. Den kosmiska väven, andra delen av två. Existerar tiden, eller är den en illusion? Även 3/9.

21.00 Aktuellt
22.00 Sportnytt
22.15 Fotbollskväll
SPORT Svenskt fotbollsmagasin från 2013. Även 3/9.

22.45 Att heta Göring (R)
23.45 Agenda (R)
0.30 Trädgårdsonsdag
1.00–2.00 Nyheter/lokala nyheter

4

5.50 Nyhetsmorgon. **10.00** Doctors. **11.40** Postkodlingo. **12.10** Hem till gården. **13.10** Holby city. **14.30** Extreme makeover weight-loss. **15.25** Vad blir det för mat. **15.55** Jamie lagar brittiskt.

16.55 Bonde söker fru
 Svensk realityserie från 2012.
17.55 Mannen som talar med hundar (R)
 Amerikansk realityserie från 2004. Nunu är en chihuahua som attackerar alla som kommer nära hans ägare Tina.

18.25 Bullseye
NYTT Svensk frågesport från 2013. Även 3/9.

18.50 Keno (R)
19.00 Nyheterna
19.15 Lokala nyheter
19.20 Vädret
19.30 Sveriges skönaste gårdar

Svensk underhållning från 2013. Del 9 av 12. Tre gårdar i Blekinge tävlar mot varandra. Först ur är hönsfarmarna och äggälskarna Peter och Anna-Lena. De har utifrån lagrade pepparrotsägg skapat en ny produkt. Programledare: Caroline Norrby. Även 3/9.

20.00 Idol 2013
 Svensk underhållning från 2013. Del 7 av 28. Programledare: Pär Lernström. Även 8/9.

21.00 Elementary
 Amerikansk kriminalserie från 2012. Del 12 av 24. Sherlock tar upp jakten på en seriemördare som han tidigare hjälpte Londonpolisen att försöka fånga.

22.00 Nyheterna
23.00 Modern family (R)
 Amerikansk komediserie från 2009–10.

0.00 Idol 2013 (R)
1.00 Medium (R)
2.00 Mordutredarens egna fall
3.00 House (R)
4.05–51.5 Hem till gården

6

6.05 Just shoot me. **6.30** Stargate Atlantis. **7.25** Smallville. **8.20** Jims värld. **9.15** Våra värsta år. **10.15** Community. **10.45** Simpsons. **11.45** Stargate SG-1. **12.40** Stargate Atlantis. **13.35** Seinfeld. **14.35** Simpsons. **15.35** Family guy.

16.00 Family guy (R)
16.30 Scrubs (R)
17.00 Scrubs (R)
17.30 My name is Earl
18.00 How I met your mother
19.00 Family guy

Amerikansk animerad komediserie från 2001.

20.00 Simpsons
 Amerikansk animerad komediserie från 2008.

21.00 2 1/2 män
 Amerikansk komediserie från 2011. Del 8 av 24. Medan Walden renoverar strandhuset känner sig Alan sentimental, eftersom det påminner honom om förlusten av Charlie. Även i natt.

21.30 Anger management
 Amerikansk komediserie från 2013. Del 5 av 19. Charlie raggar upp en tjej när han besöker fängelset, men några veckor senare får han reda på att hennes bror är en seriemördare.

22.00 Men at work
 Amerikansk komediserie från 2013.

22.30 Guys with kids
 Amerikansk komediserie från 2012.

23.00 Scrubs
 Även 3/9.

0.00 How I met your mother (R)
1.00 My name is Earl (R)
1.30 Seinfeld (R)
2.30 Spin city
2.55 2 1/2 män (R)
3.20 Jims värld (R)
4.10 Skål
4.35 Community (R)
5.00–5.55 Simpsons (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **6.30** Bolibompamorgon. **8.30** Bolibompa. **15.00** Pingvinerna från Madagaskar. **15.30** En hopplös häxa. **15.55** MI High. **16.30** Skapa stort. **16.45–17.00** Vampyrskolan. **17.00** En kulen natt. **17.30** Animated science - Magma. **17.35** Kayos krita. **17.45** Gudar och badkar. **17.50** Västerby. **18.00** Höjdarna. Barnserie från 2006. Abbe är säker på att vinna i alla grenar i femkampen. Och Höjdarna drömmer fram sina innersta önsknigar och fantasier. **18.25** Kom ketchup så går vi. Vi hälsar på i skafferiet igen! **18.30** Seaside hotell. **18.45** Katten och datorn. Italiensk barnserie från 2008. **18.50** Pingvinerna från Madagaskar. Barnserie från 2010. **19.15** Lilla Aktuellt. **19.20** Lilla Sportspegeln. **19.50–20.00** Oscars oasis. Fransk barnserie från 2009.

9.00 En bok, en författare: Frälsningsarmén. **9.30** Jakten på språket: Jiddisch och meänkieli. **10.00** Döv i skuggan av nazismen. **10.40** Svensk design: Gustavsbergs keramik. **10.50** Svensk design: Grafisk formgivning. **11.00** Konst som förför – art nouveau i Europa. **12.00** Sex i stressat Japan. **13.00** Afrikas nya härska-re. **14.00** Amerikansk konst. **15.00** Ibsens kvinnor. **15.30** Modern ghost stories. **15.55** Ridicule.

16.00 UR Samtiden
19.00 En bok, en författare: Nutida kinesisk litteratur
19.30 Arkitekturens pärlor (R)
19.40 Vrakfeber: Dalarövraket (R)
20.10 Världens natur: Björnfamiljen (R)
21.00 Världen: Byn vid världens ände
22.00 Bland kungar och kejsare (R)
22.55 Shakespeare och britterna (R)
23.55 En bok, en författare: Nutida kinesisk litteratur (R)
0.25–0.55 Europa under press: Liv i utkanter (R)

TV TISDAG 3 SEPTEMBER 2013

svt1

6.00 Rapport. **6.05** Regionala nyheter i sammandrag. **6.25** Gomorron Sverige. **10.00** Fråga doktorn. **10.45** Strömsö. **11.25** En klassiker. **11.55** Biltokig. **12.25** Skattjägarna. **12.55** Portlandia. **13.20** Kampen om fiskarna. **14.10** Kristallen 2013.

16.10 Gomorron Sverige sammandrag
16.40 En askungesaga
17.30 Sverige idag
17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.10 Regionala nyheter
18.15 Go'kväll

Magasin från 2013. Del 6 av 85. Intervju med Edda Magnason som gestaltar Monica Zetterlund på film och Barbro Börjesson ger råd om hur man hanterar ångsliga hundar som skäller. Även 4/9.

19.00 Kulturnyheter
19.15 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Kan du slå en pensionär?
 Svensk livsstilsserie från 2013. Del 3 av 8. Vännerna Roger och Jenny bor i Boden och de är dessutom kollegor som tillbringar minst 8 timmar om dagen tillsammans. Även 4/9, 6/9.

21.00 Konstdeckarna
 Brittisk dokumentärserie från 2012. Del 3 av 3. Även 4/9, SVT24 6/9 och 7/9.

22.00 Min lilla värld
 Spansk dokumentär från 2012. Ingenting kan stoppa Albert. Utan pengar och i sin rullstol tar han med sig flickvännen Anna på en resa till Nya Zeeland. Även 4/9.

23.25 Rapport
23.30 Death defying acts
FILM Brittisk-australiskt drama från 2007. I rollerna: Catherine Zeta-Jones, Guy Pearce.

1.05–1.20 Kulturnyheter
4.50 Sverige idag (R)
5.15–6.00 Go'kväll (R)

svt2

8.05 Krigets barn. **9.00** SVT Forum.

16.00 Rapport
16.05 SVT Forum
16.20 Vetenskapens värld (R)
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Krigets barn (R)
18.55 Gäddkungen
19.00 Vem vet mest?

Svensk frågesport från 2013. Programledare: Rickard Olsson. Även 8/9.
19.30 Korrespondenterna (R)
 Svenskt utrikesmagasin från 2013. Del 10 av 10. Musikens makt. Bortom "Eurovision song contest" finns en värld av musik som är fylld av maktspel, rasism och politiska intriger. Repris från 14/5. Även 5/9, 6/9, 8/9 och SVT24 4/9.

20.00 Min sanning
 Svensk intervjuserie från 2013. Del 3 av 8. Finansmannen och kulturmeccenaten Robert Weil om konsten, miljonerna och ansvaret. Programledare: Niklas Ekdal. Även 4/9, 7/9 och SVT24 4/9.

21.00–22.00 Aktuellt
21.00 Aktuellt. **21.40** Kulturnyheter. **21.45** Regionala nyheter. **21.55** Nyhetssammanfattning.

22.00 Sportnytt
22.15 Hung

Amerikansk dramakomediserie från 2011. Lenore tar med Rays exfru Jessica till Tanyas och hans "hälsocenter".

22.40 How to make it in America (R)
23.05 Fotbollskväll (R)
SPORT Svenskt fotbollsmagasin från 2013.

23.35 I studio: Karajan (R)
0.30 Extrem fritid (R)
1.00–2.00 Rapport /Lokala nyheter

4

5.50 Nyhetsmorgon. **10.00** Doctors. **10.50** Doctors. **11.40** Postkodlingo. **12.10** Hem till gården. **12.40** Hem till gården. **13.10** Holby city. **14.30** Bullseye. **14.55** Vad blir det för mat. **15.25** Sveriges skönaste gårdar. **15.55** Jamie lagar brittiskt.

16.55 Bonde söker fru (R)
17.55 Mannen som talar med hundar (R)
18.25 Bullseye
18.50 Keno
19.00 Nyheterna
19.15 Lokala nyheter
19.20 Vädret
19.30 Sveriges skönaste gårdar

Svensk underhållning från 2013. Del 10 av 12. Christian Hellberg befinner sig i Törneryd för att besöka hjortfarmarna Joacim och Christina som dammat av en 80-tals succé. Till deras produkt görs rödlöksmarmelad, picklad svamp och syltade granskott. Även 4/9.

20.00 Idol 2013
 Svensk underhållning från 2013. Del 8 av 28. Programledare: Pär Lernström. Även i natt och 8/9.

21.00 Maria Wern: Pojke försvunnen
 Svensk dramaserie från 2012. Del 3 av 4. Maria Wern och hennes kollegor utreder två barns försvinnande. Det första barnet försvann från ett fiskedrag och det andra från ett flyktingläger. Fallet leder dem in i en härva av personligt svek. Även 9/9.

22.00–23.00 Nyheterna
 22.00 Nyheterna. 22.05 Nyheterna med ekonomi. 22.30 Lokala nyheter. 22.35 Sport. 22.50 Väder.

23.00 Modern family (R)
0.00 Idol 2013 (R)
1.00 Medium (R)
2.00 Mordutredarens egna fall
3.00 House (R)
4.05–5.15 Hem till gården (R)

6

6.05 Just shoot me. **6.30** Stargate Atlantis. **7.25** Smallville. **8.20** Jims värld. **9.15** Våra värsta år. **10.15** Community. **10.45** Simpsons. **11.45** Stargate SG-1. **12.40** Stargate Atlantis. **13.35** Seinfeld. **14.35** Simpsons. **15.35** Family guy.

16.00 Family guy (R)
16.30 Scrubs (R)
17.30 My name is Earl
18.00 How I met your mother
19.00 Family guy

Amerikansk animerad komediserie från 2001. Del 14–15 av 21. Chris får jobb som vattenpojke för basketlaget och hans trivs som handen i handsken. Även 4/9.

20.00 Simpsons
 Amerikansk animerad komediserie från 2008. Del 19–20 av 21. Grundskolan i Springfield blir röstad som den sämsta skolan i delstaten, varpå Marge och Homer beslutar sig för att flytta. Bart utger sig snabbt för att vara en "bad boy" för att imponera på de andra studenterna och hjälper till att göra Lisas populär. Även 4/9.

21.00 Hot fuzz
FILM ★★ Brittisk actionkomedi från 2007. Londonpolisen Nicholas Angel är så pass duktig att hans kollegor blir avundsjuka och ser till att han blir förflyttad till småstaden Sandford. Livet på landet är till synes lugnt och invånarna verkar laglydiga, tills en rad dramatiska dödsfall inträffar. I rollerna: Simon Pegg, Nick Frost.

23.30 Scrubs
0.30 How I met your mother (R)
1.30 My name is Earl (R)
2.00 Seinfeld (R)
3.00 Spin city
3.25 Jims värld (R)
4.15 Skål
4.40 Community (R)
5.05 Simpsons (R)
5.30–5.55 Simpsons (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **6.30** Bolibompamorgon. **8.30** Bolibompa. **15.00** Pingvinerna från Madagaskar. **15.30** En hopplös häxa. **15.55** MI High. **16.20** Pyjamasklubben. **16.45** Vampyrskolan. **17.00** En kulen natt. **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Skåpbilen Olle. Olle är en liten vit bil med stort hjärta och mycket energi. **18.05** Abi. Abi är en flicka som bor i ett hyreshus i Amsterdam. Hennes familj härstammar från landet Surinam som tidigare tillhörde Holland. **18.15** Mäta med skägg. Äntligen är den mystiske skäggmannen tillbaka! Denna gång är han i mätartagen. **18.30** Sommarlägret. Fransk barnserie från 2012. **18.45–19.15** Wallace & Gromit – uppfinningarnas värld. **19.20–19.50** Plugga bättre.

9.00 En bok, en författare: Nutida kinesisk litteratur. **9.30** Europa under press: Liv i utkanter. **10.00** Världen: Byn vid världens ände. **11.00** Konst som förför – art nouveau i Europa. **12.00** 30 års haute couture: Antimode. **13.00** Världen: Tillbaka till Nadia. **14.00** Döv i skuggan av nazismen. **14.40** Svensk design: Gustavsbergs keramik. **14.50** Svensk design: Grafisk formgivning. **15.00** Pop och politik – syntolkat: Censur. **15.30** Låtarna som förändrade musiken – syntolkat.

16.00 UR Samtiden
19.00 En bok, en författare: De nya industrialisterna
19.30 Jag minns... (R)
19.40 Jakten på språket (R)
20.10 Den kosmiska väven
21.00 Krokodiler trängda av torkan (R)
21.45 Journalister i krig (R)
22.40 Dokument utifrån (R)
23.25 En bok, en författare: De nya industrialisterna (R)
23.55 Arkitektens hem: En balansgång (R)
0.25–0.55 Vrakfeber: Dalarövraket (R)

TV ONSDAG 4 SEPTEMBER 2013

svt1

6.00 Rapport. **6.05** Regionala nyheter i sammandrag. **6.25** Gomorron Sverige. **10.00** Go'kväll. **10.45** En askungesaga. **11.35** Kan du slå en pensionär? **12.35** Konstdeckarna. **13.35** Moraeus med mera. **14.35** Främlingar. **14.55** Cimarron strip: The battle of bloody stones. **FILM** Amerikansk västern från 1967. I rollerna: Stuart Whitman, Percy Herbert.

16.10 Gomorron Sverige sammandrag
16.40 Dans för singlar
17.30 Sverige idag
17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.10 Regionala nyheter
18.15 Go'kväll
Magasin från 2013. Programledare: Inger Ljung Olsson. Även 5/9.

19.00 Kulturnyheter
19.15 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Uppdrag granskning
Svenskt samhällsmagasin från 2013. Även 5/9, 7/9.

21.00 Livet på Operan
Svensk realityserie från 2013. Del 2 av 5. Det börjar närma sig premiär av operan "Turandot" och nerverna är på helspänn. Även 5/9, 8/9.

22.00 Siffror
Talsystem. Vilket är det bästa sättet att räkna på? Även Kunskapskanalen 6/9.

22.30 Mer än ett språk
Svensk språkserie från 2013. Del 3 av 3. Kanada. Även Kunskapskanalen 6/9.

23.00 En komikers arbetslivserfarenhet
Brittisk humorserie från 2011. Även 5/9, SVT24 6/9 och 9/9.

23.30 Rapport
23.35 Min lilla värld (R)
1.00–1.15 Kulturnyheter
4.50 Sverige idag (R)
Repris från tidigare i dag.
5.15–6.00 Go'kväll (R)

svt2

8.05 Krigets barn. **9.00–16.00** SVT Forum.

16.00 Rapport
16.05 SVT Forum
16.20 Min sanning (R)
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Ett liv i vapnens skugga (R)
Koreansk naturfilm från 2010. Nyheterna kommer tätt från den oroliga koreanska halvön. Även 5/9.

18.55 Fisketur med Anne (R)
19.00 Vem vet mest?
Svensk frågesport från 2013. Även 8/9.

19.30 Ut i naturen
NYTT Norskt naturmagasin från 2012. Del 1 av 6. Ingrid Langeland Olderbakk presenterar reportage om fågelskådartursim, bävrar, ätliga ormbunkar och tittarfilmer. Även 5/9, 7/9, SVT24 5/9.

20.00 Trädgårdsonsdag
Svenskt trädgårdsmagasin från 2013. Pernilla Månsson Colt har tröttnat lite på tema svart-vitt och grunnar på om det kanske blivit lite väl mycket insyn och fritt blås i den svenska djungeln. Även 5/9, 7/9.

20.30 MiffoTV talkshow
Del 2 av 9. Mod. Lyxmys med gästerna Carolina Klüft och Leif André som pratar om att vara orädd. Programledare: Balint Marton, Sophia Bergman, Claes Erik Sivre. Även 7/9.

21.00 Aktuellt
22.00 Sportnytt
22.15 Babel (R)
23.15 På villaspaning – från LA till Vancouver (R)
0.10 Hung (R)
0.35 24 Vision
1.00–2.00 Nyheter/lokala nyheter

5.50 Nyhetsmorgon. **10.00** Doctors. **11.40** Postkodlingo. **12.10** Hem till gården. **13.10** Holby city. **14.30** Bullseye. **14.55** Vad blir det för mat. **15.25** Sveriges skönaste gårdar. **15.55** Jamies sommarmat.

16.50 Bonde söker fru
Svensk realityserie från 2012. Del 4 av 13. Gruppdejterna fortsätter och kvinnorna gör allt för att fånga böndernas uppmärksamhet.

17.50 Mannen som talar med hundar (R)
Amerikansk reailtyserie från 2004.

18.20 Lotto, Joker och Drömvinsten
18.25 Bullseye
Svensk frågesport från 2013. Även 5/9.

18.50 Keno
19.00 Nyheterna
19.15 Lokala nyheter
19.20 Vädret
19.30 Sveriges skönaste gårdar
Svensk underhållning från 2013. Christian Hellberg besöker Lars och Boel i Orranäs som lämnat storstadslivet bakom sig. De har skapat en produkt utifrån getmjölk. Programledare: Caroline Norrby. Även 5/9.

20.00 Idol 2013
Svensk underhållning från 2013. Programledare: Pär Lernström. Även 8/9.

21.00 Maria Wern – svart fjäril
Svensk dramaserie från 2012. Del 4 av 4. Sökandet efter de två försvunna pojkarne fortsätter. Även 9/9.

22.00 Nyheterna
23.00 Modern family (R)
0.00 Idol 2013 (R)
1.00 Medium (R)
2.00 Mordutredarens egna fall
3.00 House
4.05–5.15 Hem till gården (R)

6.05 Just shoot me. **6.30** Stargate Atlantis. **7.25** Grimm. **8.20** Jims värld. **9.15** Våra värsta år. **10.15** Community. **10.45** Simpsons. **11.45** Stargate SG-1. **12.40** Stargate Atlantis. **13.35** Seinfeld. **14.35** Simpsons. **15.35** Family guy.

16.00 Family guy (R)
16.30 Scrubs (R)
17.00 Scrubs (R)
17.30 My name is Earl
18.00 How I met your mother
19.00 Family guy
Amerikansk animerad komediserie från 2001. Även 5/9.

20.00 Simpsons
Amerikansk animerad komediserie från 2008. Även 5/9.

21.00 Sahara
FILM ★★★ Amerikansk-spansk-tysk actionkomedi från 2005. Äventyraren Dirk Pitt åker på sitt livs skattjakt i Västafrikas farliga öken. Tillsammans med kompisen Al försöker han hitta ett gammalt spökskepp, som sägs ha en värdefull skatt ombord. De allierar sig med doktor Rojas, som förföljs av en hänsynslös diktator. I rollerna: Matthew McConaughey, Penélope Cruz, Jude Akuwidi. Regi: Breck Eisner.

23.35 Scrubs
Amerikansk komediserie från 2002. Även 5/9.

0.30 How I met your mother (R)
Amerikansk komediserie från 2009.

1.30 Anger management
Amerikansk komediserie från 2012.

2.00 Seinfeld (R)
Amerikansk komediserie från 1995.

2.55 Spin city
3.20 Jims värld (R)
4.10 Skäl
4.35 Community (R)
5.00 Simpsons (R)
5.25–5.45 Simpsons (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **6.30** Bolibompamorgon. **8.30** Vi på Saltkråkan. **9.00** Bolibompa. **15.00** Pingvinerna från Madagaskar. **15.30** En hopplös häxa. **15.55** MI High. **16.20** Pyjamasklubben. **16.45–17.00** Vampyrskolan. **17.00** En kulen natt. Geten Mei och vargen Gabu blir, mot alla odds, vänner. **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Sara och Anka. **18.10** Människans lilla planet. Brittisk dokumentärserie från 2010. **18.15** Mamma Mirabelle. Brittisk barnserie från 2005. **18.30** Riddaren från Pelargonien. Serie för barn. **18.45** Katten och datormusen. Italiensk barnserie från 2008. **18.50** Geronimo Stilton. **19.15** Lilla Aktuellt. Nyhetsprogram för barn och unga. **19.20** Gabba Gabba. **19.45–20.00** Bara på skoj.

9.00 En bok, en författare: De nya industrialisterna. **9.30** Vrakfeber: Dalarövraket. **10.00** Efter orkanen Katrina. **12.00** Sex i stressat Japan. **13.00** Världens natur: Björnfamiljen. **14.00** Amerikansk konst: Från realism till abstrakt expressionism. **15.00** Ibsens kvinnor. **15.30** Pengar – näst viktigast efter kärleken?

16.00 UR Samtiden
19.00 En bok, en författare: I kroppen min
19.30 Underverk i världen (R)
19.35 Designtalangerna (R)
20.05 Krig, kärlek och överlevnad (R)
Bröderna Avner och Itzik lyckas som barn överleva andra världskrigets förföljelser. Även 5/9.

21.00 Plastikkirurgi som räddar liv
22.00 Dokument utifrån (R)
23.00 30 års haute couture: Antimode (R)
0.00 Amerikansk konst: Från realism till abstrakt expressionism (R)
0.50–1.20 En bok, en författare: I kroppen min

TV TORSDAG 5 SEPTEMBER 2013

svt1

6.00 Rapport. **6.05** Regionala nyheter i sammandrag. **6.25** Gomorron Sverige. **10.00** Go'kväll. **10.45** Dans för singlar. **11.35** Uppdrag granskning. **12.35** Livet på Operan. **13.35** Amerikafinnar. **13.50** Hövdingens barnbarn. **14.20** Min lilla värld. **15.45** Gomorron Sverige sammandrag.

16.15 Minnenas television: Visst nappar det med Bengt Öste
17.00 Fiskarbonden Erik
17.30 Sverige idag
17.55 Sportnytt
18.00 Rapport
18.10 Regionala nyheter
18.15 Go'kväll
Magasin från 2013. Del 8 av 85. Frisören Jim Pirard och stylisten Astrid Ljungberg Järnblad, ger en tittare en ny stil i "Gör om mig". Intervju i studion med aktuell gäst. Även 6/9.

19.00 Kulturnyheter
19.15 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Sveriges bästa äldreboende
Svensk samhällsserie från 2013. Del 3 av 4. Ska inte dom som byggde vårt samhälle få god mat på sin ålders höst? Även 6/9, SVT24 6/9 och 8/9.

21.00 Arga doktorn
Svensk livsstilsserie från 2013. Del 2 av 6. Programledare: Björn Bragée. Även 6/9, SVT24 7/9.

22.00 Debatt
Del 2 av 17. Även 6/9, 7/9, SVT24 senare i dag och 8/9.

22.45 Åtta årstider
NYTT Norsk-samisk reportageserie från 2012. Del 1 av 4.

23.25 Rapport
23.30 Halvbrodern (R)
0.15 En komikers arbetslivserfarenhet (R)
0.45–1.00 Kulturnyheter
5.15–6.00 Go'kväll (R)

svt2

8.05 Ett liv i vapnens skugga. **9.00** SVT Forum.

16.00 Rapport
16.05 SVT Forum
16.20 Ut i naturen (R)
16.50 Trädgårdsonsdag (R)
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Min mamma är terrorist (R)
Reportage från 2011. Bettina Röhl och May Shibenu ger sin bild av hur det är att växa upp med två kända kvinnliga terrorister. Repris från 2012. Även 6/9.

18.55 Hundar på jobb
Norskt reportage från 2012. Åldersomshemmet Frivolltun i Grimstad har både hundar och katter i sin personalstyrka.

19.00 Vem vet mest?
Svensk frågesport från 2013. Del 9 av 85. Programledare: Rickard Olsson. Även 8/9.

19.30 En värld av kalk
Även 6/9, 6/9, 7/9.

20.00 Dokument inifrån: Förgiftad kompromiss
Dokumentär från 2013. Alfred var bara 12 veckor när det visade sig att han har flera farliga kemikalier i blodet, miljögifter som han måste ha fått via sin mamma. Även 7/9 och SVT24 11/9.

21.00–22.00 Aktuellt
21.00 Aktuellt. **21.40** Kulturnyheter. **21.45** Regionala nyheter. **21.55** Nyhetssammanfattning.

22.00 Sportnytt
22.15 Golf
SPORT Ladies European Tour
22.45 Tre
FILM ★★★ Tysk dramakomedi från 2010. Hanna och Simon har varit ett par i 20 år. I rollerna: Sophie Rois, Sebastian Schipper, Devid Striesow.

0.40–2.00 Rapport /Lokala nyheter

5.50 Nyhetsmorgon. **10.00** Doctors. **10.50** Doctors. **11.40** Postkodlingo. **12.10** Hem till gården. **12.40** Hem till gården. **13.10** Holby city. **14.30** Bullseye. **14.55** Vad blir det för mat. **15.25** Sveriges skönaste gårdar. **15.55** Jamie räddar fläsket.

16.55 Bonde söker fru (R)
17.55 Mannen som talar med hundar (R)
18.25 Bullseye
18.50 Keno
19.00 Nyheterna
19.15 Lokala nyheter
19.20 Vädret
19.30 Sveriges skönaste gårdar
Svensk underhållning från 2013. Del 12 av 12. Det är final i Blekinge och det står mellan hönsfarmarna Peter och Anna-Lena, hjortfarmarna Joacim och Christine och getfarmarna Lars och Boel. Även 6/9.

20.00 Kockarnas kamp
Svensk matlagningsserie från 2013. Del 3 av 8. De sju kvarvarande kockarnas första utmaning är att på nittio sekunder, med ögonbindel, hacka flest skivor rätika. I den andra utmaningen ska de filea fisk. De två som klarat sig sämst i tävlingarna ställs mot varandra i såsduellen. Programledare: Pär Lernström.

21.00 Broadchurch
Brittisk kriminalserie från 2013. Del 6 av 8. Hardy brottas med följderna av Jacks självmord samtidigt som ledningen beslutar att dra ner på personalen som utreder Dannys mord. Även 8/9.

22.00 Nyheterna
23.00 Modern family (R)
0.00 Kockarnas kamp (R)
1.00 Medium (R)
2.00 Mordutredarens egna fall (R)
Repris från 25/6.
3.00 House (R)
4.05–5.15 Hem till gården (R)

6.05 Just shoot me. **6.30** Stargate Atlantis. **7.25** Grimm. **8.20** Jims värld. **9.15** Våra värsta år. **10.15** Community. **10.45** Simpsons. **11.45** Stargate SG-1. **12.40** Stargate Atlantis. **13.35** Seinfeld. **14.35** Simpsons. **15.35** Family guy.

16.00 Family guy (R)
16.30 Scrubs (R)
17.30 My name is Earl
18.00 How I met your mother
Amerikansk komediserie från 2009. Även i natt.

19.00 Family guy
Amerikansk animerad komediserie från 2001. Del 18–19 av 21. Brian börjar visa intresse för teater och Louis föreslår att han ska gå på en audition. Även 6/9.

20.00 Simpsons
Amerikansk animerad komediserie från 2001-02. Del 2–3 av 22. Bart blir tagen på bar gärning då han kör polischefens bil. Hans straff blir att vakta Homer dygnet runt. Även 6/9.

21.00 Gisslan
FILM ★★★ Amerikansk-tysk thriller från 2005. Jeff Telly är en före detta gisslanförhandlare från Los Angeles. Han har gett upp sitt jobb och sin familj efter flera misslyckanden i arbetslivet. När ett rån mot en affär går fel i hans nya område och en familj blir tillfångatagen känner han sig manad att hjälpa till. I rollerna: Bruce Willis, Kevin Pollak, Jimmy Bennett. Regi: Florent Emilio Siri.

23.20 Scrubs
Del 1–2 av 22.

0.20 How I met your mother (R)
1.20 Anger management
1.50 Seinfeld (R)
2.50 Spin city
3.15 Jims värld (R)
4.05 Skäl
4.30 Community (R)
4.55 Simpsons (R)
5.20–5.45 Simpsons (R)

BARNKANALEN

5.30 Bolibompa. **6.30** Bolibompamorgon. **8.30** Bolibompa. **14.45** Lilla Aktuellt skola - tecken-språk. **15.00** Pingvinerna från Madagaskar. **15.30** En hopplös häxa. **15.55** MI High. **16.20** Pyjamasklubben. **16.45** Vampyrskolan. **17.00** Horseland. Barnserie från 2006. **17.25** Aisopos teater. Brittisk barnserie från 2008. **17.35** Nalle har ett stort blått hus. Barnserie från 1997. **18.00** Cirkuskiosken. **18.30** Zoé Kézako. Barnserie från 2003. **18.45** Kejsarinorna Zhang. Barndokumentär i två delar av Christina Höglund. **19.05** Oscars oas. Fransk barnserie från 2009. **19.15** Lilla Aktuellt. Nyhetsprogram för barn och unga. **19.30** Pinsamheter. Australisk komediserie. Taylor Fry är 12 år och går i Sunburn Public School i Australien. **19.55–20.00** Djungelpuls.

9.00 En bok, en författare: I min kropp. **9.30** Naturvetarens strövtåg: Fjällräjsjakt. **10.00** Dokument utifrån. **11.00** Krig, kärlek och överlevnad. **12.00** Tito och bio. **13.00** Krokodiler trängda av torkan. **14.00** Hjärtat – en pump med känslor? **15.00** Droger. **15.30** Föräldrasnack om droger.

16.00 UR Samtiden
19.00 En bok, en författare: Claes Hemberg om Vad är pengar
19.30 Gröna hus: Dröme – Autoconstruction
19.40 Europa under press: Liv i utkanten (R)
20.10 Amerikansk konst: Från popkonst till postmodernism (R)
Kulturserie från 2011.

21.00 Europas födelse
Del 2 av 3. Även 6/9 och 8/9.

21.50 Kunskapsdokumentär: Kommunistjägaren Joseph McCarthy (R)
23.20 Plastikkirurgi som räddar liv (R)
0.20–0.50 En bok, en författare: Claes Hemberg om Vad är pengar (R)

Har du ett reportagetips? Vi kommer gärna och skriver!

Peter Kärr
peter.karr@vasterbottningen.se
090-71 13 83

Eric Nordlund
eric.nordlund@vasterbottningen.se
0910-376 41

Fredrik Bjärnesand
fredrik.bjarnesand@vasterbottningen.se
090-71 13 93

Litteraturpris till Vännäspoeten

VÄNNÄS. Dikten "Tänk på henne" har väckt positiva reaktioner runtom i landet och nu har Pär Hanssons diktsamling "Vi plockar bär i civilisationen" blivit belönad med Norrlands litteraturpris.

– Tack för gratulationen, säger Pär som nyligen kommit hem från Norrländska litteratursällskapets sommarträff i Saxnäs där han också stannade några dagar extra för lite fjällvandring i Marsliden.

– Det var jättefint. Vi gjorde dagsturer, fiskade lite och plockade bär. Stora blåbär och hjortron fanns det, visst var det lämpligt med tanke på titeln på diktsamlingen, säger Pär.

– Jag är stolt och glad! Roligt att få uppskattning för det man gör förstås. Sedan betyder det ännu mer om uppskattningen kommer från rätt håll, och det är det tydligt att den gör den här gången, menar den prisbelönta författaren.

Pär berättar att hans diktsamling "Vi plockar bär i civilisationen" befinner sig på flera ställen samtidigt, både i Norrland och även i Göteborg där han har bott en hel del.

– En dikt handlar om hur jag för anteckningar på min mammas dödsbädd, en sorgedikt som har fått stort gensvar. Att det finns ett behov av att beskriva ett sådant läge i livet är allmäntillgängligt på något sätt, förklarar Pär om dikten "Tänk på henne".

– Diktsamlingen kan kanske uppfattas som splitt-rad, men just dikten "Tänk på henne" har fått väldigt stark respons. Inte minst på Poesifestivalen i Sarajevo i våras, där dikten lästes översatt till serbokroatiska,

Allt är pågående och under arbete, det är livet under arbete.

Pär Hansson

berättar han.

Sedan 2005 har Pär Hansson bott i Stockholm och innan dess i Göteborg i nio år. Hembygden Vännäs besöker han oftast två gånger om året, en gång på sommaren och en gång på vintern.

– Någon fler gång brukar det också bli om jag ska upp och läsa dikter. Senast var jag på Littfest i Umeå i mars och i sommar har jag bott hos min bror och min pappa i Vännäs där jag har paddlat kajak i Umeälven, berättar han.

– Besöken inspirerar mig och är viktiga för mitt skrivande, men även för mitt liv. Det jag skriver förändras lite för varje besök jag gör, för det händer ju saker i Vännäs. Allt är pågående och under arbete, det är livet under arbete, säger Pär.

Förutom skrivandet arbetar Pär annars som lärare på Gotlands folkhögskola i Fårösund på en skivlinje där även han själv hittar inspiration hos sina elever.

"Besöken inspirerar mig och är viktiga för mitt skrivande, men även för mitt liv" säger Vännässonen Pär Hansson som nyligen blivit belönad med Norrlands litteraturpris.

Foto: MAGNUS LIAM KARLSSON

– En gång i månaden åker jag över till skolan då jag pendlar från Stockholm. Där får jag läsa en massa litteratur, sådant som är på väg att bli litteratur och tex-

ter av unga skrivare.

– Det påverkar mitt eget skrivande och ger mig inspiration och impulser.

Just nu samlar Vännäs-

sonen sig från dagarna i Saxnäs med fjällvandringen, bärplockningen och fisket.

För prispengarna från Norrländska litteraturpriset har Pär köpt en kajak som

han tagit ner till Sickla sjö och Järla sjö i Nackareservatet nära hans hemvist.

– Så det är väl använda prispengar!

LINNEA IVARSSON

Skivdebut för Stenberg under samehelgen

MALÅ. En av höjdpunkterna under samehelgen i Malå var Jörgen Stenbergs skivdebut. På fredagskvällen släppte han sin första skiva med stor del eget material.

Det är ett viktigt stycke samisk historia som skrivs på det här sättet. Under många år har Jörgen forskat i arkiv, intervjuat äldre samer om deras jojkar och jojktraditioner och samlat på sig en mängd kunskap inom området.

– Det var i 16-årsåldern som intresset vaknade i samband med min utbildning i Jokkmokk. Det var

också där som jag lärde mig att jojka, men det var inte Malåjojkar, utan från andra områden, berättar han.

Det har varit en lång resa fram till skivdebuten.

Redan 2002 spelade Jörgen in tre jojkar a cappella och fick då förslaget av Mattias Swahn, som nu också är en av gitarristerna i bandet, att lägga på lite musik.

– Det blev starten på en elva år lång process där vi tillsammans arbetat fram låtarna, säger Jörgen.

Vad är drivkraften?

– Att föra traditionen vidare. Jojken är en stor del av mig själv och det är också en utmaning att sätta in den i ett nytt sammanhang. Under de sista ett och ett halvt åren har jag arbetat med min kompgupp för att finslipa vår utveckling tillsammans.

Av de elva jojkar som finns med på skivan är sex stycken Jörgens egna kompositioner.

Är det någon som känns extra viktig eller betydelsefull för dig?

– De två som är kopplade till min far, första och sista jojken, "Åhtjtje/Min far" och "Harbme/Sorgen", svarar Jörgen.

Själva skivomslaget och medföljande häfte, där Jörgen mycket finstämt berättar om de olika jojkarna, bakgrunden, historien, känslan och hur hans egna jojkar kommit till, är en kulturskatt i sig, med fantastiska bilder av flera fotografer.

INGA-BRITT HULTMAR

Jörgen Stenberg vid skivsläppet tillsammans med några av bandmedlemmarna. Till vänster Jonas Strandgård, Arvidsjaur, till höger Mattias Swahn, Malå och Daniel Wiklund, riksspelman, Koskullskulle.

Foto: INGA-BRITT HULTMAR